Dzisiaj 14 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 138.

Poznań, czwartek dnia 24 marca 1932

Rok XXVII

Z zaułków przestępczości

Wykrycie w naszem mieście szajki rozpustników-degeneratów, którzy uprawiali nierząd z nieletniemi dziewczętami, wywołało w opinji publicznej powszechne oburzenie oraz odruch uczucia wstrętu przeciw winowajcom. Czytelnicy znajdą na stronie wiadomości potocznych komunikat w tej sprawie urzędu śledczego policji państwowej.

Szczegółów, wręcz obrzydliwych, tego zwyrodniałego rozpustnictwa nie rozmazujemy publicznie, bo nie uważamy tego za zadanie szanującej się prasy, tem bardziej, że prasa dociera rąk także młodzieży, a nawet dzieci. Stwierdzamy natomiast, że skandal jest skandalem tem większym, ponieważ główny jego „bohater" (Piekucki) odgrywał doniedawna pewną rolę w organizacjach społecznych.

Władze policyjne i prokuratorskie ustalą w tej sprawie prawdę i odpowiedzialność, a winowajcy poniosą zasłużoną, surową karę, która przyczyni się — miejmy nadzieję — do choćby częściowego oczyszczenia zgniłej atmosfery zaułków życiowych. Ale to nie wyczerpuje sprawy.

Rozpustnicy - degeneraci nietylko bezpośrednio demoralizowali przez czas dłuższy nieletnie ofiary swego wyuzdania, ale pośrednio wyrządzili szkodę i krzywdę moralną całej ludności m. Poznania. Są przecież czynniki, które tylko czyhają na tego rodzaju skandale, by przy okazji ich opisywania i potępiania podkopywać opinję społeczeństwa poznańskiego czy wogóle wielkopolskiego.

Jeżeli np. krakowski „Il. Kurjer Codzienny" robi z Piekuckiego „bardzo głośnego działacza politycznego", to pisze nieprawdę, bo w politycznych organizacjach i w politycznem działaniu Piekucki żadnej nie odgrywał roli.

Nawiasowo nadmieniamy, że Piekucki wydawał się osobom, które się z nim stykały, już od dłuższego czasu postacią bardzo podejrzaną i nieciekawą, nie gardzącą metodami bardzo „łatwego", a bardzo nierzetelnego „dorabiania się" cudzym kosztem. I obracały się dokoła niego różne typy niesamowite.

Za takie indywidua nie można jednakowoż — choćby pośrednio, między wierszami — odpowiedzialnym czynić ogółu społeczeństwa. A już najmniej prawa do tego mają ci, którzy na zbrodniach i na upajaniu się czytelnika sensacjami kryminalnemi żerują. Bo pytamy się, czemże innem jest wydawany przez krakowski „Il. Kurjer Codzienny" tygodnik „Tajny Detektyw"? Rozszerza go się na obszarze całego państwa polskiego, „wychowując" wszędzie instynkty zbrodnicze. Byleby handel szedł!

Adolf Nowaczyński zadał sobie trud i zestawił w „Gazecie Warszawskiej" nagłówki artykułów i podpisy pod ilustracjami „Tajnego Detektywa" z ostatnich trzech miesięcy. Podajemy poniżej tytułów tych i podpisów część:

Łańcuch niewykrytych morderstw — Rewolwer w ręku kobiety — Wampir z Karczmy Grozy — Korsarze z ulicy de la Paix — Morderstwo rabunkowe na Pomorzu — Kradzież brylantów w ekspresie Medyolan — Czarna Maska z Fordonia — Przyjaciółka bandyty — Na placu straceń — Utopił się w studni — Fałszowanie odcisków palców — Galerja fałszerzy amerykańskich — Przygody detektywa — Maska śmierci, w nią przybrany dokonywał napadów — Zbójcy zpod Miechowa — Piękny włamywacz — Dziecko łamie ustawę — Skrytobójczy strzał z tyłu — Dwie zbrodnie za murem cmentarza — Morderca bez nerwów — Włosy w kryminologji — Skrytobójczy strzał z tyłu — Złodziej w trumnie — Dawid Basker, handlarz żywym towarem — Przez okulary zbrodniarza — Śmiałe oszustwo — Chata mordercy — Włamywacz Dion Banion — Na szubienicy — Sprytny napad Sławińskiej — Zbrodnia w rupieciarni — Ćwiczenia na modelach czaszek — Gwiazdy przed sędzią śledczym — Morderca Frydrychowskiej — Co zjada skazany na śmierć? — Dwa strzały dwa życia — O tych, którzy kradną dzieci — Sypialnia Gruberowej — W drodze na szubienicę — Na tropie przemytników — Harry Friedrich oszust i włamywacz w Łodzi w otoczeniu dam z najlepszego towarzystwa — Nowy typ oszustw kredytowych — Zbrodnia w łazience — Morderca Frydrychowskiej — Morderca swego ojca — Klejnoty Ciunkiewiczowej — Strzały w Klubie Sportowym — Sutener na bulwarowej ławce — Król hochsztaplerów — Lubczyk czy trucizna? — Dwaj bracia na szubienicy — Łakomstwo zdradza zbrodniarza — Piękna Kika, przyjaciółka zastrzelonego gangstera Diamonda — Rodzina a zbrodnia — Mężczyźni żądają zniżki alimentów — Księżniczka zabójczynią przemysłowca — Miljoner włamywaczem — Morfinistka mężobójczynią — Metody handlarzy żywym towarem — Nowe tricki złodziei biżuterji — Zbrodnia pod wpływem sugestji — Zabił, aby zdobyć tysiąc osiemset złotych — Massie, ofiara bestjalskiego napadu — Alkoholik matkobójcą — Uczciwy zbrodniarz — Kokaina i kobiety — Dygnitarz koniokradem — Herszt Czarnej Maski. Piotr Klanczyński — Sadystyczny szachista — Morfinistka przygotowuje sobie zastrzyk — Rekordy światowych złodziei — Fałszerze banknotów — Zwłoki zamordowanego restauratora — Banknoty, poplamione krwią — Krew na kufrach — Dziecko w krwawym samochodzie — Wędrówka zwłok w wodach — Siekiera narzędziem mordu — Młotek tapicerski narzędziem śmierci — Zwłoki poduszonych dzieci — Zwłoki Ostrowkówny zawieszone na sznurku od sztory — Zwłoki Moniki Andrzejewskiej — Zwłoki Anastazji Kwiczałowej — Morderca Stanisław Kluska — Pilniki w biustach — i t. p. i t. p.

Tak wygląda strawa „duchowa" i „moralna", wciskana w masy przez „Tajny Detektyk". A wydawca jego, „Il. Kurjer Codz." rozdziera równocześnie szaty nad „obłudnymi świętoszkami" i „niepokojącą atmosferą" w Poznaniu!...

Pisaliśmy już o tem, że zaszły wypadki, w których przestępcy przyznali się, że się do „zawodu" swego kształcili na lekturze „Tajnego Detektywa".

Aż nadto żyjemy w czasach rozpasania się przestępczości. Obowiązkiem prasy uczciwej jest ją zwalczać. Jest ona nieraz w trudnem położeniu, bo mniej szanujące się pisma lubują się w rozmazywaniu całemi łamami spraw kryminalnych. Część publiczności w tem gustuje. Nawet najpoważniejsze pisma nie mogą tej dziedziny całkowicie ze swoich łamów wykreślić. Ale trzeba ten dział ograniczać i pióro hamować. Zbrodnią zaś wręcz wobec własnego społeczeństwa jest uprawianie procederu pojenia społeczeństwa trucizną à la „Tajny Detektyw".

Przed wyborami w Niemczech

Zarządzenia władz — Protesty Hitlera — Odezwa polska w związku z wyborami do sejmu pruskiego

Berlin, 24. 3. (Tel. wł.). Na podstawie specjalnego dekretu prezydenta Rzeszy pruskie min. spraw wewnętrznych wydało na czas do 3 kwietnia godziny 12-tej zakaz odbywania wszelkich zebrań i wieców politycznych, oraz uprawiania jakiejkolwiek agitacji wyborczej.

W związku z tem wysłał Hitler do ministra spraw wewnętrznych Rzeszy protestacyjny telegram przeciwko wspomnianemu zarządzeniu, oraz zawieszeniu na 5 dni 25 dzienników narodowo - socjalistycznych.

Równocześnie złożył zastępca prawny partji hitlerowskiej skargę do trybunału Rzeszy przeciw rozporządzeniu pruskiego ministerstwa spraw wewnętrznych zabraniającemu propagandy i agitacji wyborczej zapomocą niemieckich stacyj radjofonicznych, wskutek czego uniemożliwiono Hitlerowi przemawiania przez radjo do swych zwolenników.

Królewiec, 24. 3. (PAT). Prasa polska w Prusach Wschodnich, z „Gazetą Olsztyńską" na czele, rozpoczęła propagandę wyborczą do Landtagu. W odezwie do ludności polskiej czytamy m. in.:

„Wszystkie partje niemieckie walczą z ludnością polską. Różnica może być jedynie w środkach, w sposobach tej walki, ale wszystkie te partje pragnęłyby, aby na miejsce ludu polskiego, siedzącego na ojczystej ziemi przyszedł kolonista niemiecki. Dlatego właśnie nie wchodzimy w kompromisy z żadną partją niemiecką. Dlatego stajemy do wyborów z własną polską listą.

Zatarg irlandzko-brytyjski

Obustronne narady — De Valera ma przybyć do Londynu

Londyn, 24. 3. (Tel. wł.). W izbie gmin odbył się dalszy ciąg debaty w sprawie zatargu irlandzkiego. Na liczne interpelacje odpowiadał w imieniu rządu min. dominjów, Thomas.

Równocześnie odbyła się w Dublinie narada ministrów gabinetu de Valery. Omawiano tam dalsze zamierzenia rządu irlandzkiego. W tym samym czasie odbyło się zebranie, w którem uczestniczyli były premjer irlandzki i prezydent Vosgrave wraz z członkami ostatniego gabinetu.

Londyn, 24. 3. (PAT). „Daily Herald" informuje, że De Valera zamierza osobiście przybyć do Londynu celem zapobieżenia zmianie stosunków między Irlandją a W. Brytanją. Gabinet brytyjski wyłonił specjalną podkomisję do stałego zajmowania się sprawami sporu z Irlandją.

Prasa angielska stara się zachować spokój — Przekazanie sprawy specjalnemu trybunałowi imperjalnemu

Londyn, 24. 3. (PAT). Sprawa Irlandji jest głównym tematem rozważań prasy londyńskiej.

„Times" pisze: Thomas wywołał w izbie gmin dramatyczną atmosferę, oświadczając, iż otrzymał od rządu irlandzkiego poważny dokument, oraz twierdząc, że nie chce pozostawić izbie wątpliwości co do powagi położenia. Część izby zdradzała oznaki zaniepokojenia, ale przewodniczący bardzo rozważnie powstrzymał sporadyczne usiłowania przedwczesnego wypowiadania się w tej sprawie.

Rząd angielski nie zamierza przedsiębrać żadnych pośpiesznych kroków. Rząd angielski stoi na stanowisku litery traktatów z r. 1921 i układu finansowo-ekonomicznego z r. 1926. Zarówno układ, jak i traktat, nie mogą być wypowiedziane jednocześnie.

O ile rząd irlandzki upierać się będzie przy swem stanowisku, wówczas rząd angielski odwoła się prawdopodobnie do specjalnego trybunału, ustanowionego na konferencji imperjalnej w 1930 r., a powołanego do rozpatrywania sporów wewnętrznych pomiędzy narodami imperjum angielskiego.

„Daily Herald" pisze o „ultimatum" de Valery, postawionem Anglji. Dziennik stwierdza, że w rządzie angielskim panuje największy niepokój. Istnieje obawa, że niektórzy zapaleńcy mogą ogłosić niepodległą republikę. Dziennik przewiduje również, że Anglja przekaże sprawę specjalnemu trybunałowi imperjalnemu, który rozpatrzyłby ją prawdopodobnie w lipcu w Ottawie.

Gdyby Anglja oraz Irlandja nie doszły do porozumienia, de Valera zechce zapewne przekazać sprawę Trybunałowi Haskiemu — pisze dziennik — do czego posiada zasadniczo prawo, bowiem poprzedni rząd irlandzki zarejestrował traktat z Anglją w Lidze Narodów.

Wogóle dzienniki, nawet konserwatywne, wstrzymują się z ostrem wypowiadaniem swojego zdania, obawiając się najwyraźniej prowokowania rządu irlandzkiego.

Kongres eucharystyczny w Dublinie

Londyn, 24. 3 (PAT). Dnia 25 czerwca b. roku zbierze się w Dublinie Wszechświatowy Kongres Eucharystyczny, który ostatnio, cztery lata temu, odbywał się w Sydney, w Australji. Według danych komitetu organizacyjnego kongresu, spodziewane jest przybycie od 400 — 500 arcybiskupów i biskupów i mniejwięcej 5000 księży. Przyjazd swój zapowiedziało również 11 kardynałów.

W kongresie wezmą udział przedstawiciele 44 narodów.

Punktem kulminacyjnym kongresu będzie wielka msza, celebrowana przez nuncjusza papieskiego w parku Feniksa dnia 26 czerwca. Władze irlandzkie liczą się z obecnością miljona ludzi, przyczem 800 tysięcy z Irlandji i 200 tys. przyjezdnych. Jak dotąd, zapowiedziane jest przybycie 24 wielkich statków transatlantyckich, które przywiozą gości na kongres. Władze irlandzkie zajęte są obecnie przy pomocy komitetu organizacyjnego pokonywaniem wielkich trudności, związanych z ulokowaniem i odżywieniem spodziewanych gości.

Czy jesteś już członkiem T. C. L.? Jeśli nie, zapisz się zaraz w biurze T. C. L. przy ul. św. Marcina 37 albo w redakcji pisma naszego!

Ogłoszenia do wydania świątecznego Kurjera Poznańskiego przyjmujemy do soboty, 26 b. m. większe do godz. 9, mniejsze do godz. 11.

Istota obecnego kryzysu

II. Niewola wytwórcy

Im dalej leży rynek od miejsca produkcji, tem większa jest różnica pomiędzy ceną towaru, którą pobiera wytwórca, a tą, którą płaci spożywca. Różnicę tę wytwarzają nietylko koszty przewozu i nie one stanowią część jej główną. Przy wymianie na wielką odległość spożywca, zwłaszcza pierwotniejszy lub różny cywilizacyjnie nie ma pojęcia o tem, jak się towar wytwarza i co jego wyrobienie kosztuje, wytwórca zaś nie wie, jak jego spożywca wygląda, nawet kto nim jest i co za towar płaci. Panem położenia, który wie obie rzeczy, jest pośrednik, który często znajduje się w tak przyjaznych dla siebie warunkach, że może jednemu i drugiemu dowolnie ceny dyktować.*)

Stąd w ustroju gospodarczym świata, który wyrósł do tak potężnych rozmiarów w ubiegłem stuleciu, przy olbrzymim rozroście handlu światowego, pośrednicy w tym handlu stali się sferą, zgarniającą największe z rozkwitu gospodarczego zyski.

Jednocześnie, przy szybkiem na olbrzymią skalę rozroście przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, coraz większe znaczenie zdobywał kredyt. Mnożyły się szybko i wyrastały do potężnych rozmiarów banki, które niemałą część zysków produkcji zgarniały dla siebie.

Te dwie sfery nie produkujące, ale pośredniczące w wymianie towarów i w dostarczaniu kapitałów, niesłychanie się rozrosły, zorganizowały i pozyskały wpływ dominujący w życiu gospodarczem, biorąc coraz bardziej wytwórcę w swe ręce i czyniąc go wykonawcą swoich planów. Oddawały mu one wielkie usługi, ale za te usługi płacił coraz drożej i coraz bardziej tracił swoją niezależność.

Obok tego, że tak powiemy, naturalnego, wynikającego z ustroju gospodarczego świata, postępu, ustrój ten otwierał coraz szersze pole dla niezdrowej spekulacji pieniężnej i towarowej: sprytniejsi, a nie mający skrupułów, „ludzie interesów", podpatrując słabe strony ustroju, coraz lepiej się uczyli wyzyskiwać je dla operacyj, które się kończyły częściej złupieniem za jednym zamachem innych na miljony, a rzadziej dostaniem się do więzienia. Ta sfera spekulantów już nie oddawała swemi operacjami żadnych usług ani wytwórcy, ani spożywcy, ale haracz z nich pobierała wielki.

Tak tedy, między wytwórcą a spożywcą, ściślej zaś mówiąc, między wytwórcami towarów przemysłowych a wytwórcami surowców i środków żywności, rozrósł się olbrzymi świat pośredniczący i spekulujący, który zapanował nad ustrojem gospodarczym świata, uzależnił od siebie wytwórców i zmusił ich, żeby głównie nań pracowali.

Podczas wielkiej wojny operacje handlowe, zwłaszcza na terenie państw wojujących, wyszły z normalnej kolei. Brak rozmaitych produktów wytworzył szerokie pole do spekulacji. Największymi konsumentami stały się rządy państw wojujących — najmniej oszczędny i najlekkomyślniejszy konsument! — które w zaspakajaniu pilnych potrzeb armij oddawały dostawy prawie wyłącznie w ręce spekulantów. To też wojna była okresem w którym sfera spekulantów ogromnie się rozrosła, a duch spekulacji przenikał w dziedziny życia gospodarczego przedtem od niego wolne. Długie trwanie wojny sprawiło, że ten duch zapanował. Można powiedzieć, że po wojnie każdy prawie pośrednik, a i niejeden wytwórca, stał się spekulantem.

Z tą chwilą dotychczasowy ustrój gospodarczy świata, wykazujący przedtem coraz większe niedomagania, zapadł na ciężką, śmiertelną chorobę.

Zmniejszanie się zakresu operacyj handlowych, gdy liczba ludzi, żyjących z wszelkiego rodzaju pośrednictwa, nie zmniejszała się, ale rosła, sprawiło, że zyski pośrednika w obrocie towarowym i pieniężnym musiały się stawać coraz większemi. Obok innych przyczyn niewątpliwie wpłynęło to na tak gwałtowne podniesienie po wojnie stopy procentowej i na zanik kredytu długoterminowego. Z drugiej strony, pośrednik, cofający się z szerokich terenów, wobec upadania wielkiego handlu światowego, zmuszony coraz więcej do zadawalania się operacjami wewnątrz państwa, przenosi na handel wewnętrzny swe wymagania i nałogi, wytworzone w handlu na wielką odległość, przedewszystkiem zaś wymaganie takiego zysku, jaki miał w owym handlu. Zysk wytwórcy coraz bardziej maleje i, żeby żyć, musi on szybko zwiększać ilość wytwarzanego towaru.

Skutek tego wszystkiego jest taki, że obywatel dzisiejszego świata, czy to w roli wytwórcy, czy spożywcy, płaci tak straszny haracz za pośrednictwo, że już nie może oddychać.

Wytwórca, czy to przemysłowy, czy rolniczy, musi dziś utrzymać swoim kosztem:

1) rozrośniętą niepomiernie, bez żadnego stosunku do potrzeb życia, sferę pośredników handlowych, zrzekając się na ich rzecz przytłaczająco wielkiej części zysku ze swej pracy;

2 zawielką na dzisiejsze potrzeby, zawielu ludzi zatrudniającą organizację bankowości, płacąc lichwiarskie procenty za kredyt; wreszcie

3) rozrośniętą niesłychanie machinę państwową, z jej dobudówkami, z przerażającą liczbą urzędników państwowych, samorządowych, ubezpieczeniowych, płacąc niebywałe podatki, z dodaniem do nich rozmaitych świadczeń.

Wynik jest ten, że wytwórca staje się w szybkiem tempie coraz lichszym spożywcą i że w coraz większej liczbie ginie.

Spojrzyjmy na stosunki krajów rolniczych. Co dziś kupuje, co może pozwolić sobie kupić rolnik, czy to większy, czy mniejszy?...

Jeżeli zaś rolnik nie kupuje, przemysłowiec czy rzemieślnik nie sprzedaje i warsztat swej pracy prędzej czy później zamyka, na skutek czego rolnik jeszcze mniej sprzedaje i jeszcze mniej może kupować.

Odbywa się dziś proces, który można wyrazić w krótkiem zdaniu:

Pośrednik zjada wytwórcę, i rolniczego, i przemysłowego, a niszcząc ich, sam ginie.

I to jest może główna przyczyna tego, że obecny nieunikniony kryzys gospodarczy posuwa się naprzód z taką szaloną szybkością i przybiera tak ostry charakter. Szybkość tę jeszcze przyśpiesza państwo przez swoją kosztowną organizację i wynikające z niej ciężary.

Nazwałem chorobę dzisiejszego ustroju gospodarczego śmiertelną. Niech mi kto wskaże środki, któreby mu przywróciły zdolność do życia. On sam siebie zabija, i dlatego zawalenie się jego jest nieuniknione.

Jaki to ustrój? Kapitalistyczny?... To jest nazwa, dana mu przez tych, którzy przeciwstawili mu program kolektywistyczny, przez socjalistów, tych którzy, konsekwentnie idąc reprezentują dziś komunizm, i tych, którzy się w tym ustroju zadomowili i razem z nim upadają.

Ten ustrój, który doprowadził Europę do niebywałego materjalnego rozkwitu, miał w sobie od początku pierwiastki anarchiczne, dezorganizujące naszą cywilizację i prowadzące go do szybkiego zwyrodnienia. Jego głównym rysem nie jest rola kapitału w życiu gospodarczem, jeno anarchja, która prędzej czy później musiała wydać społeczeństwa ludzkie na pastwę wytworzonego przezeń typu ludzi, dla których nic poza osobistym ich zyskiem nie istnieje i żadne sposoby osiągania zysku nie są złe, byle nie prowadziły do więzienia.

Marksowski komunizm, który z tego ustroju wyrósł i jego pojęciami zasadniczemi operuje, nietylko nie ma widoków na zajęcie jego miejsca, ale bodaj będzie musiał go wyprzedzić w drodze do grobu.

Trzeba co rychlej zdobyć się na zrozumienie istoty kryzysu, ażeby myśl mogła należycie pracować nad największem zagadnieniem jutra: na jakich podstawach ma się oprzeć materjalny byt społeczeństw i duchowy rozwój naszej cywilizacji?..

ROMAN DMOWSKI.

*) Jaskrawą, wyglądającą na karykaturę, ilustrację tej prawdy biorę ze świata bardzo nam bliskiego w przestrzeni, choć bardzo odległego cywilizacyjnie.

Przed wojną światową na Nalewkach warszawskich wyrósł wyłącznie żydowski przemysł galanteryjny i t. zw. norymberski (guziki, spinki, sprzączki, sznurowadła, grzebyki, lusterka, portmonetki itp.) obliczony na rynki rosyjskie. Czasami w jednym domu było trzydzieści fabryczek tego towaru.

Otóż w tym handlu Nalewek z Rosją różnica między ceną towaru w wytwórni a ceną sprzedażną w Rosji czasami przekraczała 1000 procent. Agent handlowy Żyd brał od właściciela takiej miniaturowej fabryczki, również Żyda, tandetne paski damskie (skórzane) po 3 ruble 75 kop. za tuzin, a gdzieś tam w Saratowie sprzedawano je po 3 r. 75 kop. za sztukę.

To też właściciel fabryczki był ostatnim nędzarzem, gdy dochody podrzędnego agenta, który jego wyrób do Rosji wywoził, mogły śmiało rywalizować z dochodami dyrektorów największych przedsiębiorstw przemysłowych.

Zaognienie konfliktu kłajpedzkiego

Po rozwiązaniu sejmu kłajpedzkiego — Stanowisko Berlina i państw - sygnatarjuszy — Z geografji i statystyki okręgu kłajpedzkiego

Konflikt kłajpedzki wszedł w stadjum nowego zaostrzenia. Jak już pokrótce doniosły depesze, w dniu 22 b. m. na mocy dekretu dyrektorjatu został rozwiązany sejm okręgu kłajpedzkiego. Okoliczności, wśród których do tego doszło, przedstawiają się następująco:

Od godz. 11,30 zebrał się sejm celem wysłuchania oświadczenia rządowego, odczytanego przez nowego prezesa, Simajtisa, który jednocześnie przedstawił sejmowi swoich kolegów, członków dyrektorjatu, świeżo mianowanych na to stanowisko przez władze litewskie.

Odbyło się następnie głosowanie nad votum zaufania dla nowego dyrektorjatu. Tylko 5 głosów litewskich padło za votum zaufania, podczas, gdy Niemcy, łącznie z niemieckimi socjaldemokratami, głosowali przeciw. 22 głosami przeszedł wniosek, wyrażający dyrektorjatowi brak zaufania. Bezpośrednio potem prezes Simajtis odczytał dekret gubernatora obszaru kłajpedzkiego Merkisa, mocą którego obecny sejm został rozwiązany i rozpisano nowe wybory. Termin tych wyborów wyznaczony został na dzień 4 maja rb.

Rozwiązanie sejmu kłajpedzkiego wywołało w Niemczech wielkie wrażenie, tembardziej, że poprzedzone zostało złożeniem z urzędu i uwięzieniem prezesa poprzedniego dyrektorjatu, Niemca Boettchera. Już wówczas sfery polityczne niemieckie znalazły się w kłopotliwem położeniu, z jednej strony musiały bowiem, choć w części, zsolidaryzować się ze stanowiskiem Niemców kłajpedzkich, z drugiej strony nie chciały sobie zupełnie zrażać Litwy, używanej przez nie jako narzędzie polityki antypolskiej. To też — w myśl dyrektyw Wilhelmstrasse — głosy „oburzenia" z powodu „zamachu" litewskiego były w prasie niemieckiej odpowiednio stłumione i stuszowane.

Państwa, które uczestniczyły w podpisaniu układu w sprawie autonomji okręgu kłajpdzkiego (t. zw. państwa — sygnatarjusze) a mianowicie Anglja, Francja, Włochy i Japonja wystosowały do rządu kowieńskiego notę, w której poczyniły różne zastrzeżenia przeciw złożeniu z urzędu i aresztowaniu Boettchera, a równocześnie zaznaczyły, że ewentualne rozwiązanie sejmu kłajpedzkiego byłoby sprzeczne z zaleceniami Ligi Narodów z dnia 20 lutego i godziłoby w postanowienia konwencji kłajpedzkiej.

Rząd litewski jednak, zdając sobie sprawę z tego, że Niemcy są zdecydowane nie stawiać konfliktu o Kłajpedę na ostrzu noża — postawił mimo wszystko na swojem i sejm kłajpedzki w dniu 22 bm. rozwiązał.

Jak się teraz zachowa Berlin? Narazie ton antylitewski w prasie niemieckiej uległ pewnemu wzmocnieniu. Komentarze dzienników idą w tym kierunku, iż ostatnie zarządzenia Kowna są wstępem do zupełnego zniesienia autonomji okręgu kłajpedzkiego. Przy pomocy odpowiedniego nacisku — zdaniem dzienników niemieckich — Litwini mają nadzieję stworzyć w przyszłym sejmie odpowiednią dla siebie większość. Przygotowania w tym kierunku zostały rzekomo już poczynione, a przedewszystkiem należy do nich zmiana ordynacji wyborczej, umożliwiająca każdemu, osiadłemu conajmniej rok na obszarze kłajpedzkim, uzyskanie prawa obywatelstwa kłajpedzkiego i uprawnienie do głosowania.

Jednak nawet najskrajniejsze pisma nacjonalistyczne nie tracą nadziei, że uda się jeszcze Litwę nawrócić z „błędnej drogi" i judzą ją w dalszym ciągu przeciw Polsce. Tak n. p. organ centralny hitlerowców, „Völkischer Beobachter" pisze, że „Litwa musi się zdecydować, czy chce odzyskać (oczywiście przy pomocy Niemiec) swą starą stolicę Wilno, zrabowaną (!) przez Polaków, ale by to osiągnąć, musi skończyć z zuchwalstwami w okręgu kłajpedzkim".

Ostatnio donoszą z Kowna, że min. Zauniusowi wręczono notę państw sygnatarjuszy w której mówi się, że utworzenie czysto litewskiego dyrektorjatu, nie mogącego liczyć na votum ufności sejmu kłajpedzkiego sprzeczne jest całkowicie z oświadczeniem p. Zauniusa, złożonem przed Ligą Narodów wobec czego państwa sygnatarjusze będą musiały odrzucić ten rodzaj procedury.

W związku z tą notą p. Zaunius oświadczył wobec przedstawicieli Anglji, Francji i Włoch w Kownie, iż obecny dyrektorjat został powołany po długich pertraktacjach prezesa Simajtisa ze stronnictwami sejmu.

„Ze swej strony — mówił p. Zaunius — jak najkategoryczniej przeczę, jakoby utworzenie obecnego dyrektorjatu było sprzeczne z zobowiązaniami, które zaciągnąłem przed Ligą Narodów. Nowy dyrektorjat w najbliższych dniach zostanie przedstawiony sejmowi. Nie można, według mnie, negować usiłowań gubernatora, zmierzających do utworzenia dyrektorjatu, któryby cieszył się zaufaniem sejmu. Dziwię się, że rządy odnośnych państw uzależniają odemnie przeprowadzenie procedury utworzenia dyrektorjatu. W takim razie i ja również będę musiał cofnąć swoje przyrzeczenie zniesienia stanu wojennego w czasie nowych wyborów. W raporcie Colbana nie znalazłem takiego ustępu, któryby zabraniał rozwiązania sejmu i nie rozumiem, dlaczego statutowo przewidziane rozwiązanie sejmu byłoby pogwałceniem statutu".

Jak widać z tego oświadczenia, rząd kowieński bynajmniej nie zamierza schodzić z obranej drogi.

Okręg kłajpedzki stanowił dawniej, jak wiadomo, część prowincji wschodnio-pruskiej, na mocy jednak art. 99 traktatu wersalskiego został odłączony od Niemiec i oddany narazie we władanie państw aljanckich. W parę lat potem, dnia 15 stycznia 1923 r., Litwa dokonała na okręg kłajpedzki zamachu wojskowego, obsadzając go swemi siłami zbrojnemi. Konferencja ambasadorów decyzją z dnia 16 lutego 1923 r. wyraziła zgodę na uznanie suwerenności Litwy w okręgu kłajpedzkim pod warunkiem udzielenia temu okręgowi autonomji, co też Litwa uczyniła, podpisując odpowiednią konwencję. W obecnym zatargu chodzi właśnie o stosowanie tej konwencji.

W skład okręgu kłajpedzkiego, który odgraniczony jest od Niemiec rzeką Niemnem, wchodzą dwa dawne powiaty wschodnio-pruskie: Kłajpeda (Memel) i Szyłokarczma (Heydekrug), a nadto części powiatów Tylża (Tilsit) i Ragneta (Ragnit). Ogólny obszar okręgu wynosił 2 656 km. kw. z 141 238 mieszkańcami — niedawno jednak Litwini część tego terytorjum włączyli do „starej" Litwy, tak, że obecnie powierzchnia okręgu wynosi 1 950 km. kw. z ludnością około 130 000 głów (66 mieszkańców na km. kw.)

Według przedwojennego spisu niemieckiego mieszkało tam 68 000 Niemców i 54 000 Litwinów. Według spisu litewskiego z r. 1925 w okręgu było Litwinów 37 626 t. j. 26,5 proc. „Kłajpedzian" (t. j. Litwinów podgermanizowanych) 34 337 t. j. 24,2 proc., Niemców — 64 158, t. j. 45,2 proc. Procent Litwinów byłby znacznie wyższy gdyby nie czysto prawie niemieckie miasto Kłajpeda, liczące 41 500 mieszkańców, co stanowi prawie jedną trzecią ludności całego okręgu. Wieś jest w dużej większości litewska.

Jak „pracuje“ komisja ankietowa Ligi

Jej członkowie upadają ze znużenia z powodu — ciągłych przyjęć i bankietów

Paryż, 24. 3. (PAT.) Kablogramem z Dalekiego Wschodu specjalny wysłannik „Le Matin“ donosi, że komisja ankietowa Ligi Narodów, która cały tydzień spędziła nie przy biurku nad studjowaniem raportu, lecz na różnych bankietach, znajduje się obecnie u schyłku swych sił. Delegat włoski rozchorował się.

Korespondent dziennika obecny był na bankiecie, wydanym przez ministra pełnomocnego Japonji na cześć komisji. Przewodniczący Lytton zdaje się być zupełnie znużony nadmiernemi ceremonjami obiadów.

Komisja zwiedziła pole walki w Cza-Pei stwierdzając, że nasuwa ono wspomnienie i wizję z czasów wielkiej wojny.

Członkowie komisji udają się w sobotę do Nankinu i Pekinu, tam będą musieli wziąć również udział w najróżniejszych ceremonjach i ucztach, organizowanych przez stronę chińską zanim wreszcie dostaną się do Mandżurji, gdzie znajdą się wobec faktu dokonanego. Członkowie komisji będą tam mogli przeprowadzić jedynie retrospektywną ankietę bez większego znaczenia politycznego

Powódź ogarnęła Węgry

Budapeszt, 24 3. (PAT.) Wskutek dużych opadów śnieżnych i deszczów zalanych zostało wiele domów na przedmieściu Szegedu. Z dwóch mieszkańcy nie mogli się wydostać. Praca straży ogniowej była ogromnie utrudniona wobec braku kanałów odpływowych.

W okolicach Kuebekjaza woda zalała około 3.000 akrów. Zalane zostały również niżej położone części miasta Gyula.

Na niektórych ulicach woda stoi na poziomie od 60 do 100 cm. Z wielu domów ewakuowano mieszkańców.

Szosy w okolicach Guyla znajdują się pod wodą, wskutek czego uniemożliwiona jest komunikacja z tem miastem.

Pogłoski o moratorjum w Niemczech

Berlin, 24. 3. (PAT). Na giełdach nowojorskiej, londyńskiej i berlińskiej obiegały od wczoraj pogłoski, jakoby rząd Rzeszy zamierzał ogłosić moratorjum wstrzymujące spłaty procentów od niemieckich długów zagranicznych, względnie wydać zarządzenie, odraczające na pewien czas ich amortyzację. Niemieckie miarodajne koła rządowe kategorycznie zaprzeczają tym pogłoskom.

Według „Lokal Anzeiger“, miarodajne sfery berlińskie tłumaczą powstanie pogłosek o moratorjum faktem, że Bank Rzeszy od kilku tygodni odmawia przydziału dewiz na spłaty procentów od tych prywatnych zobowiązeń zagranicznych, które oprocentowane są powyżej 7 proc. O ile więc pogłoski o moratorjum są nieprawdziwe, to, jak przewiduje dziennik, liczyć się należy z dalszemi restrykcjami w zakresie przydziału dewiz.

Nowa ordynacja wyborcza na Litwie

Królewiec, 24. 3. (PAT). Z Kowna donoszą, że Litwa zamierza w najbliższym czasie wydać nową ustawę w sprawie ordynacji wyborczej do Sejmu. Udział partyj politycznych w przyszłym Sejmie ma być bardzo mały, albowiem Sejm składać się będzie z Izby Handlowej, Przemysłowej i Rolniczej, do których delegaci będą wybierani według specjalnego systemu wyborczego.

Wiadomość o zamierzonem wydaniu tej ustawy łączy się powszechnie ze sprawą rozwiązania Sejmiku kłajpedzkiego. Statut kłajpedzki przewiduje w art. 11-tym, że ordynacja wyborcza, obowiązująca na terytorjum całej Litwy, obowiązuje również na terytorjum Kłajpedy i posłowie do sejmiku kłajpedzkiego wybierani są w ten sam sposób, jak posłowie do Sejmu litewskiego. W razie więc wejścia w życie nowej ustawy, rozciągnięta ona zostanie automatycznie również i na Kłajpedę. Dzięki temu, Litwa będzie mogła utworzyć w Kłajpedzie powolny sobie sejmik i nie będzie potrzebowała liczyć się ze stronnictwami większości niemieckiej, orjentującej się w stronę Berlina.

Wprowadzenie nowej ordynacji wyborczej na terytorjum Kłajpedy przyczyni się niewątpliwie do dalszego zaostrzenia stosunków litewsko - niemieckich.

Budżet Francji

Paryż, 24. 3. (PAT). Mówiąc o horoskopach na przyszłość, referent budżetu, sen. Gardey stwierdza m. in., iż zły stan finansowy Francji pogorszy się, o ile nie przedsięweźmie się zawczasu skutecznych środków.

Preliminarz budżetowy na rok 1932/33 wykazuje niedobór od 6 do 7 miljardów franków. Ponieważ wpływy w żadnym razie nie pokryją tej sumy, zatem — zdaniem referenta — jedynym środkiem ratunku może być ograniczenie wydatków.

Ostatnią część swych wywodów sen. Gardey, poświęcił ewolucji budżetów francuskich od r. 1926. Sprawozdawca wyjaśnia, że trudności budżetowe powstały w dużym stopniu wskutek polityki nadmiernych wydatków. Z 42 miljardów 400 miljonów franków wzrósł budżet francuski od r. 1928 do 55 miljardów w r. 1932. Od r. 1926 do 1932 amortyzacja długów wzrosła o 6,7 proc., wydatki, związane z rozbudową gospodarczą o 185 proc., a koszty aparatu państwowego o 37 proc.

Znów napad w Berlinie

Berlin, 24. 3. (Tel. wł.) Dziś w nocy napadnięty został przy placu Victoria-Luise w Schoenebergu pewien dyplomata zagraniczny, którego nazwisko policja trzyma narazie w tajemnicy. Przebieg zajścia był następujący:

Do przechodzącego dyplomaty podbiegło czterech osobników, którzy go prosili o jałmużny. Gdy spostrzegli, że jest to obcokrajowiec, powalili go na ziemię i znęcali się. Dopiero patrol policyjny wybawił nieszczęśliwego dyplomatę z opresji. Trzech napastników natychmiast aresztowano, a czwartego dopiero po kilku godzinach.

„Dzień przyjaźni polsko-estońskiej“

Tallin, 24. 3. (PAT.) W Narwie odbył się „dzień przyjaźni polsko-estońskiej“ w obecności pos. Libickiego.

W ramach uroczystości odbyła się akademja, a następnie premjera sztuki Zofji Nałkowskiej „Dom kobiet“, na którą przybyła autorka. Sala była przepełniona, a krytyka przyjęła sztukę polskiej autorki z entuzjazmem. Również w akademji wzięły udział szerokie rzesze społeczeństwa, oraz wielu przedstawicieli armji. Następnego dnia odbyła się premjera „Domu kobiet“ w Dorpacie, gdzie została przyjęta równie gorąco.

Sen. Borah na widowni

Londyn, 24. 3. (Tel. wł. Decyzja o przystąpieniu Stanów Zjednoczonych do międzynarodowego trybunału sprawiedliwości w Hadze została ponownie odroczona przez komisję spraw zagranicznych senatu, mimo tego, że sekretarz stanu Stimson wystosował długie pismo, w którem z naciskiem stwierdza, że państwa wchodzące do trybunału przyjęły wszystkie zastrzeżenia Ameryki.

Przewodniczący komisji osławiony sen. Borah odroczył decyzję, wzywając Stimsona do osobistego zjawienia się w celu udzielenia dalszych wyjaśnień.

Sprzeniewierzenie składek przez „sanatora“

Wejherowo, 24. 3. (Tel. wł.) Były tutejszy redaktor „Dnia Kaszubskiego“ (odbitka „sanacyjnego“ „Dnia Pomorskiego“ z Torunia) Władysław Grabowski skazany został przez sąd powiatowy za sprzeniewierzenie składek, złożonych w redakcji pisma na cele publiczne, na 5 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na przeciąg trzech lat.

Na dożywotnie więzienie

Zamość, 24. 3. (PAT). Odbyła się tu rozprawa sądu doraźnego przeciwko 2 bandytom, którzy we wsi Wołkowyje, pow. hrubieszowskiego, dokonali w maskach napadu bandyckiego na jednego z gospodarzy, a następnie, w czasie ucieczki, usiłowali zabić policjanta. Sąd doraźny skazał obydwu oskarżonych na dożywotnie więzienie.

Wynik konkursu szopenowskiego

Warszawa, 24. 3. (Tel. wł.) — Dziś około godz. 1 nad ranem ogłoszono wynik konkursu szopenowskiego

Pierwszą nagrodę w wysokości 5000 zł., otrzymał przez losowanie Aleksander Uniński z Paryża, emigrant rosyjski. Drugą nagrodę w wysokości 3000 zł., aczkolwiek otrzymał tę samą ilość punktów, co Uniński (345), przyznano ociemniałemu Węgrowi Imre Ungarowi z Budapesztu. Trzecią po 2000 zł. dostali Bolesław Kon z Warszawy i Abraham Lufer z Sowietów. Czwartą 1500 zł. przyznano Ludw. Kentnerowi (Węg.), piątą nagrodę Leonidarowi Segałow (Sow.), szóstą Leonowi Boruńskiemu.

Fotografje 15 oznaczonych świadczą, że wszyscy — z wyjątkiem trzech, t. zn. Unińskiego, Karoliego i Engla są semickiego pochodzenia. (w)

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 24 3 1932

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119.1 f. w h); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127.1 f w h.; 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg (126.4 f w h.); 5) jęczmienia pozn i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny transakcyjne

Żyto 15 tonn par. Poznań	25,00
Pszenica 15 tonn par Poznań	25,00
Otręby żytnie 15 tonn par. Pozn.	15,60

Ceny orjentacyjne.

Żyto	24,75— 25,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	24,50— 25,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg.	20,50— 21,50
Jęczmień 68 kg	21,50— 22,50
Usposobienie słabsze.	
Jęczmień browarowy	23,75— 24,75
Usposobienie słabsze.	
Owies nadający się do siewu	22,50— 23,00
Owies zwykły	20,75— 21,25
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł work.	37,00— 38,00
Usposobienie stałe.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	37,50— 39,50
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	15,00— 15,50
Otręby pszenne	14,00— 15,00
Otręby pszenne (grube)	15,00— 16,00
Rzepak	32,00— 33,00
Gorczyca	30,00— 35,00
Wyka latowa	22,50— 24,50
Peluszka	24,00— 26,00
Groch Victoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	30,00— 34,00
Łubin niebieski	11,50— 12,50
Łubin żółty	16,00— 17,00
Seradela	31,00— 33,00
Koniczyna czerwona	160,00—210,00
Koniczyna biała	320,00—460,00
Koniczyna szwedzka	130,00—150,00
Koniczyna żółta odłuszczona	150,00—170,00
Przelot	260,00—300,00
Tymoteusz	40,00— 55,00
Rajgras angielski	45,00— 50,00

Ogólne usposobienie spokojne

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 30 tonn, pszenicy 15 tonn, siana 2 wagony á 5 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.90½ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem w dewizach — zł., gotówką — zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.51 do 173.77 zł., gotówką 173.17 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 24 3. 1932.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna; jako na ostatniem zebraniu przedświątecznem nie dokonano liczniejszych tranzakcyj, jednakże kursy były utrzymane Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% Poż konwers. po 38½% w płaceniu, zaś papiery lokacyjne P. Z K handlowano wszystkie w tranzakcjach mianowicie 8% listy dol. stare po 67½%, 4% listy zast. konwert. po 28½—28% oraz 6% listy żytnie po 12.90.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe bez notowania. Dopytywano się jedynie o Bank Polski po 82, jednakże nie było oddawców.

Komunikat.

Z powodu Świąt, odbędzie się następne zebranie giełdowe dnia 29. b. m.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału):

5% Pożyczka konwersyjna 38½% P

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 67½% +

4% listy zast konw. Pozn. Ziem. Kred. 28½—28% +

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12.90 +

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 24. 3. 1932.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn. tr.: 8,89; sp.: 8,91; kup: 8,87.

Dewizy:

	trans	sprzed	kup.
Belgja	124,45	124,76	124,14
Gdańsk	173,75	174,18	731,32
Holandja	359,60	360,57	358,77
Londyn	32,70	32,84	32,52
Nowy Jork czeki	8,922	8,942	8,902
Nowy Jork kabel	8,927	8,947	8,907
Paryż	35,01	35,10	34,92
Praga	26,40	26,46	26,34
Szwajcarja	172,30	172,73	171,87
Berlin	212,50		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż bud	38,00	38,50
4% poż. inwest.	92,50	92,00
4% poż dolarowa	48,90	49,00
6% poż dol	60,00	59,50
7% poż stabil.	58,37	58,50

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	85,00—	86,00

Tendencja mocniejsza.

Następna giełda warszawska odbędzie się we wtorek, dnia 29. 3. 1932 r.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 24. 3. 1932.

Pszenica march. 75—76 kg.	251,00—253,00
Tendencja mocna	
Żyto march 72—73 kg.	194,00—196,00
Tendencja spokojna.	
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp	195,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień brow	183,00—190,00
Tendencja bez obrotów.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	170,00—179,00
Tendencja bez obrotów.	
Owies march.	158,00—165,00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszenna	31,00—34,50
Tendencja mocniejsza.	
Mąka żytnia 70%	26,75—27,90
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	10,80—11,10
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	10,40—10,70
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	18,00—25,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszka	16,50—18,50
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—19,50
Łubin niebieski	11,00—12,00
Łubin żółty	15,00—17,00
Seradela nowa	32,00—38,00
Kuchy lniane 37%	12,10
Kuchy z orzecha ziemnego	13,30—13,50
Kuchy mielone (mączka)	13,00
Wytłoki suche paryt Berlin	8,70— 8,80
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	12,00—12,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12,80
Płatki ziemniaczane	16,80—17,00
Ziemniaki jadalne białe	1,70— 1,90
Ziemniaki jadalne czerwone	1,90— 2,10
Ziemniaki odenwaldzkie nieb	2,20— 2,40
Ziemniaki inne żółte bez nerkowych	2,70— 2,90
Ziemniaki fabryczne w fg. za funt	9— 9 3/4

Ogólna tendencja niejednolita.

Uwaga: Następna giełda odbędzie się we wtorek, dnia 29. 3. 1932 r.

Zwrot na lewo — zwrot na prawo

Zmiany w sytuacji politycznej w Hiszpanji — Zwrot na lewo w rządzie — Premjer Azana i jego polityka — Nowe hasła p. Lerroux — „Umiarkowany kurs" radykałów — Rząd twardej ręki — „Drugi Prima de Rivera?" — Sprawa nowych wyborów

Ewolucja stosunków w Hiszpanji dokonywa się obecnie w dwóch kierunkach, zdawałoby się na pierwszy rzut oka, że sprzecznych. Rząd obecny jest bardziej lewicowy od swego poprzednika. Natomiast w licznych i wpływowych kołach parlamentu zaznacza się zwrot na prawo. Autorem pierwszej zmiany jest obecny premjer p. Azana. Druga jest ściśle związana z polityką przywódcy radykałów, p. Lerroux.

Jak wiadomo, p. Azana, literat, publicysta, minister wojny w poprzednim gabinecie, szef nielicznej, lecz wpływowej grupy w parlamencie — Akcji Republikańskiej — objął przed pięciu miesiącami szefostwo gabinetu po ustąpieniu rządu p. Zamory, obecnego prezydenta republiki. Powodem dymisji p. Zamory, oraz jego ministra spraw wewnętrznych, p. Maury, była przyjęta przez konstytuantę ustawa o rozdziale kościoła od państwa, która ich zdaniem szła zbyt daleko.

Rząd Zamory, pierwszy rząd republikański w Hiszpanji, po obaleniu monarchji, był rządem koalicyjnym, mającym bardzo szerokie oparcie w parlamencie. W skład większości i rządu wchodziły największe stronnictwa — radykali (sto mandatów), socjalistyczni radykali (50), socjaliści (120). Rządzenie na tak rozległej platformie politycznej okazało się trudnem. Między dwoma największemi stronnictwami — radykałami a socjalistami — poczęły się ujawniać programowe różnice i taktyczne tarcia.

Przyczyną — oraz równocześnie następstwem — przewrotu w Hiszpanji było zradykalizowanie się opinji, przechylenie się organizacyj politycznych na lewo. Dzięki temu socjaliści stali się najsilniejszem stronnictwem w parlamencie, mimo, że w mało uprzemysłowionej Hiszpanji zorganizowane kadry robotnicze nie zdołałyby zdobyć tak wielkiej ilości mandatów. Hasła ochrony republiki, nienawiść do monarchji skupiły republikanów, oddały przewagę najradykalniejszym z pośród nich.

W miarę jednak stabilizowania się stosunków, wobec zmkomości opozycji monarchistycznej, różnice w obozie republikańskim poczęły występować coraz silniej. Począł zaznaczać się zwrot na prawo. Inicjatywa wyszła od jednego z ojców republiki, jednego z najpopularniejszych i najzręczniejszych polityków, p. Aleksandra Lerroux, szefa radykałów i b. ministra spraw zagranicznych. Nie dogadzała mu przewaga socjalistów. Nie podobały mu się ich tendencje etatystyczne. Począł domagać się rozwiązania konstytuanty po uchwaleniu konstytucji i nowych wyborów.

Słowem, zainaugurował nowy kurs umiarkowany. Postanowił skupić wokoło siebie żywioły umiarkowane, tak republikańskie z przekonania, jak pogodzone po przewrocie z republiką. Realizując ten program, nie wziął udziału w rządzie Azany. Rząd ten wskutek tego oparł się na socjalistach i socjalistycznych radykałach. Radykali zajęli stanowisko opozycji umiarkowanej, wyczekującej.

Rząd nowy okazał się rządem mocnym, energiczniejszym od swego poprzednika. Sprzyjała temu bardziej platforma parlamentarna, a przedewszystkiem osoba premjera Azany. Jest to człowiek chłodny, stanowczy, nie lękający się niepopularności. Mówcą jest zwięzłym, rzeczowym, nieraz sarkastycznym. W młodej republice spadły na jego barki najcięższe zadania. Najpierw, jako minister wojny w rządzie Zamory wziął się do reorganizacji armji. Dążył do usunięcia z niej typu politykujących oficerów, zmniejszył liczebność korpusu oficerskiego Postanowił uczynić z armji ochronę republiki. Na jego wezwanie 6000 oficerów podało się dobrowolnie do dymisji, za co im przyznano pełne emerytury.

Następnie w sposób drakoński zredukował już jako premjer kadry urzędnicze. Położył kres napadom na klasztory. Ostro tłumi zamieszki. Rządzi mocną ręką, gdyż, jego zdaniem, słabość i dezorganizacja są największem niebezpieczeństwem dla republiki. Ostatni projek ustawy wojskowej, opracowany przez niego, daje rządowi swobodę w doborze wyższych dowódców, zwiększa kontrolę nad wystąpieniami prasy w sprawie wojska, a wreszcie przewiduje cofnięcie emerytury tym byłym oficerom, którzy występują przeciw republice.

Twarda polityka napotyka na opór i krytykę nawet ze strony dotychczasowych sprzymierzeńców i zdecydowanych republikantów, jak Maura i Ossorio y Gallardo. Poseł radykalny Guerra del Rio zawołał pod adresem premjera: „Oto nowy Prima de Rivera"!

Azana idzie dalej wytkniętą przez siebie drogą. Pozycja jego w parlamencie jest mocna. Oświadczył, że będzie rządził, jak długo będzie miał większość. Dopiero wybory mogą przynieść zmiany w sytuacji. A obecna większość nie życzy sobie szybkich wyborów, obawia się bowiem zmniejszenia ilości swoich mandatów.

W. J.

Rekonstrukcja gabinetu w zwierciadle prasy prorządowej

Rekonstrukcja gabinetu p. Prystora wywołała w obozie „sanacyjnym" zamięszanie. Przez blisko miesiąc przygotowywano opinję na daleko idące zmiany, które miały objąć przedewszystkiem teki premjera i ministra skarbu. Na pierwsze z tych stanowisk kandydatem bez konkurencji był minister spraw wewnętrznych p. Pieracki. Minister skarbu p. Jan Piłsudski miał według tych pogłosek przejść do sprawiedliwości, a skarb miał objąć p. Starzyński lub p. Matuszewski, którego wymieniano także jako gospodarczego wicepremjera. Za pewną uchodziła także dymisja ministra przemysłu i handlu gen. Zarzyckiego. Tak pisali i mówili rozmaici „wtajemniczeni". W rzeczywistości zaś góra zrodziła mysz. O zakłopotaniu wśród „sanacji" najlepiej świadczą głosy prasy prorządowej Naczelny organ „sanacji" „Gazeta Polska" tak objaśnia zmiany:

„Zmiany obecne, pozbawione zarówno politycznego jak i personalnego zabarwienia, oznaczają zatem jedno: że rząd premjera Prystora, który w dobie trudności kryzysowych dokonał pracy ogromnej i potrafił spokojnie, stanowczo i zwycięsko przeprowadzić nawę państwową Rzeczypospolitej przez czas wstrząśnień, dokoła Polski zachodzących, przystępuje po zakończeniu prac budżetowych do dalszego okresu swych prac, zrekonstruowany pod kątem widzenia zadań i potrzeb, jakie się na czoło zadań państwowych wysuwają".

Prawda, jakie to jasne i proste? Zwłaszcza te „zadania, które wysuwają się na czoło zadań".

Czerwony „Express Poranny", który — jak cała prasa brukowa — zwolniony jest od odpowiedzialności za to, co pisał przed 24 godzinami, zawsze „wie lepiej" i uważa zmiany w rządzie za — „przykład tendencyj oszczędnościowych i usprawniających":

„Zarządzenia te dają wyraz tym właśnie tendencjom, które zapoczątkować mają obszerny program usprawnienia aparatu państwowego, zdolnego do energicznych wysiłków, zmierzających do opanowania kryzysu gospodarczego".

Teraz już wiemy. Według „Gazety Polskiej" już poprzedni rząd p. Prystora „spokojnie, stanowczo i zwycięsko" walczył z kryzysem. Natomiast jej czerwony satelita, dbający o sympatje szerszych kół czytelników, powiada ostrożnie, że dopiero „usprawniony aparat" będzie „zdolny do energicznych wysiłków". Te wysiłki mają nastąpić w — czwartym roku kryzysu!

Ale urzędowa „Iskra" hamuje i ten „wyścig pracy" i objaśnia, że nowe nominacje nie oznaczają bynajmniej połączenia ministerstwa reform rolnych z ministerstwem rolnictwa i ministerstwa robót publicznych z ministerstwem komunikacji. Więc z tych oszczędności i usprawnień narazie niewiele: redukcja jednego ministra, a właściwie zastąpienie go nowym wiceministrem.

Z godnością — jak na organ konserwatywny przystało — zachowuje się „Dzień Polski". Dwukrotnie podkreśla, że już dawno zapowiadał zmiany w rządzie, przemilczając dyskretnie, że to, co zapowiadał, nie zgadza się zupełnie z tem, co nastąpiło. Żegna z uznaniem swego ministra p. Jantę - Połczyńskiego, wita jak swego p. Zawadzkiego, pochlebia nawet p. Ludkiewiczowi, słowem — jest zadowolony.

Inaczej na działalność p. Janty-Połczyńskiego zapatruje się „Kurjer Poranny", pisząc tak o zmianie teki rolnictwa:

„Resort ten jest dzisiaj pierwszej doniosłości, bo nie dobrze się dzieje wśród braci rolniczej i trzeba im pospieszyć z pomocą i fachową organizacyjną radą. W pełni powołany jest do tych funkcyj p. Seweryn Ludkiewicz."

Czyli, że p. Janta - Połczyński był powołany — nie w pełni. A dalej czytamy taki wątpliwy komplement dla rządu:

„Że rząd zdaje sobie sprawę z faktu, iż życie gospodarcze wysuwa się na pierwszy plan..."

Czyli, że organ „sanacyjny" chwali rząd za to, że... zdaje on sobie sprawę ze znaczenia spraw gospodarczych!

Podrwiwa sobie z tego wszystkiego żydowski i także prorządowy „Nasz Przegląd". Na pochwałę ustępującego ministra reform rolnych p. Kozłowskiego pisze, że „mimo znacznego zredukowania budżetu ujawnił pewną (!) działalność w ministerstwie".

A dalej:

„Wprawdzie powłanie pana Kozłowskiego na stanowisko wiceministra skarbu jest sensacją nielada, ale nie mniejszą, niż dotychczasowe nominacje na wyższych stanowiskach, a szczególnie w ministerstwie skarbu."

Tak wygląda rekonstrukcja gabinetu w zwierciadle prasy prorządowej.

M. K..

Jeszcze echa „imienin"

Kto ma prawo do czczenia Piłsudskiego

Na poznańskiej akademji „imieninowej" prof. Jakubski w wykładzie swym oświadczył, że prawo do czczenia Piłsudskiego mają legjoniści, ci drudzy zaś, którzy z nimi idą, przyczepili się tylko do nich dla karjery i osobistej korzyści.

Oświadczenie to wywołało podobno zgorszenie wśród przedstawicieli — dalszych brygad.

Gnieźnieński „Lech" donosi z Trzemeszna:

Już od tygodnia można było zauważyć przygotowania „sanacji" i „Strzelca" do „imienin". W nocy krążyły po ulicach patrole policyjne, wzmocnione przez urzędników kryminalnych z Inowrocławia i członków „Strzelca". Pomimo to w śródmieściu na placu Kosmowskiego ktoś powiesił manekina.

Do pochodu „imieninowego" który wyruszył o gdoz. 7.30 wieczorem, zebrano z trudem 13 członków „Strzelca", hufiec gimnazjalny i uczniów szkoły wieczornej. Obecność członków hufca gimnazjalnego była stwierdzana imiennie przed i po pochodzie. Uczniów szkoły dokształcającej wzięto wprost z lekcji, grożąc grzywną 20 zł za nieobecność. Pomimo to część uciekła przez płoty, goniona przez nauczyciela p. Poliwodę z kijem w ręku.

Przed magistratem przemawiał p. burmistrz, który kończąc swe przemówienie wzniósł okrzyk na cześć Piłsudskiego. Publiczność gwizdała i wznosiła okrzyki: „cukier krzepi".

W godzinę później nastąpiła przy ulicy Kościuszki silna detonacja, pod której wpływem zadrżały budynki miasta, a przestraszona ludność wybiegła na ulicę. Jak się okazało, podrzucono granaty pod dom prezesa „Sokoła" p. Bisikiewicza i prezesa Związku Robotników Katolickich p. Kujawy (obu narodowców). O sile wybuchu świadczy fakt, że pomocnik szewski Wł. Dolata przewrócił się na podwórzu, wskutek czego ogłuchł na pewien czas, a p. Kaźmierska, trzymająca 6-ciomiesięczne dziecko na ręku w pokoju na 1 piętrze, z przerażenia upadła. Policja stwierdziła, że u p. Bisikiewicza wyleciałc 11 szyb, u p. Kujawy 9 i w mleczarni p. Brewki 2.

Oba granaty rzucono w odległości 4—5 metrów. Śledztwo jest w toku.

Borek, 22 marca.

Przebieg uroczystości „imieninowych" był w tym roku bardzo blady. Wieczorem 18-go odbył się capstrzyk, w którym brał udział hufiec P. W. i tutejsza orkiestra z dr. Pawłem Chojnackim na czele Dn. 19-go urządzono pochód do kościoła z dziatwą szkolną. Brali w nim udział także urzędnicy i ludzie zależni. Obywatelstwo i towarzystwa nie przybyły mimo wysłania zaproszeń przez anonimowy „komitet", który nie miał odwagi imiennie się podpisać, tak że naogół nie wiedziano, kto do niego należy. Wiadomo tylko, że urządzeniem obchodu zajmował się gorliwie wspomniany już dr. Chojnacki.

HARTUJĄ GARDŁO
PRZECIW PRZEZIĘBIENIU
LECZĄ ZAPALENIE GARDŁA
ŁAGODZĄ KASZEL
DRAŻETKI BENGALSKIE
KARPIŃSKIEGO
Tw 917

Uwagi na czasie.

(Z. B.) Powszechnie wiadomo, iż przyczyną bladości i nieświeżego wyglądu stanowią w okresie pozimowym: skąpa ilość witamin w jarzynie oraz brak bodźca na gruczoły dokrewne skóry ze strony promieni słońca. Ale i po porze letniej, nawet po wywczasach, skoro ustąpi opalenizna, obserwujemy często zmarniałą, a nawet zmarszczoną skórę twarzy. Objaw ten jest zgubnym skutkiem nadmiernego wysiłku gruczołów dokrewnych skóry, w następstwie przekraczania granicy czasu naświetlania słońcem. Krótkotrwałem bowiem naświetlaniem pobudza się je do ożywienia cery, długotrwałem zaś wyczerpuje się. Wobec tych faktów, doświadczeniem stwierdzonych, nasunęła się myśl wytworzenia preparatu kosmetycznego, któryby nietylko stanowił ochronny filtr przeciw wnikaniu nadmiaru promieni słońca i chronił uprawiających sporty, tudzież kąpiących się w rozsłonecznionych tchnieniach lata przed zapaleniem skóry, ale i w dniach pochmurnych ożywiał cerę emanacją świetlną, chroniąc ją jednocześnie przed ujemnym wpływem zmian atmosferycznych. Problem ten rozwiązuje naświetlony promieniami ultrafiołkowemi krem sportowy „Ultrasol" Dra Lustra. Wielostronne wskazania do użytku tego wykwintnego kremu czynią go preparatem do codziennego użytku, o wybitnem znaczeniu. Tw cro

Zęby a życie...

Twardy orzech do zgryzienia...
Wciąż trudności nowe...
Tylko ten wyłuska ziarno,
Kto ma zęby zdrowe.

Zdrowie i siłę zębów zachowuje codzienne stosowanie pasty

Dentosan

nw 9 484

Wykwintne cygaro jest oznaką kultury towarzyskiej

FAVORITAS cena za szt. zł 0,80 gr
CORONAS cena „ „ „ 1,80 „
DELICIES cena „ „ „ 2,30 „

nw 9386

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Piszemy nekrolog o fabryce

Stary Poznań wymiera i ginie! Ileż to nowych twarzy, dawniej niespotykanych widuje się teraz na ulicach! Spostrzeżenie to zrobiliśmy na pogrzebie pewnego starego obywatela poznańskiego, który, z powodu podeszłego wieku, od lat już nie udzielał się życiu towarzyskiemu i nie zawierał nowych znajomości. To też pogrzeb jego stał się rendez-vous „przedwojennych" Poznańczyków. I dopiero wówczas, znalazłszy się wśród tylu, niemal „przedhistorycznych" (!) twarzy, uświadomiliśmy sobie fakt, iż „prawdziwi" Poznańczycy zginęli w Poznaniu! Widuje się ich czasami, przy wyjątkowych okazjach, na pogrzebach... Ale, ale... Dlaczego o tem piszemy w feljetonie gospodarczym? Ano, bo podobnie, jak z ludźmi mają się rzeczy z dawnemi fabrykami. Ileż to nowych powstało fabryk, fabryczek, warsztatów, a ile dawnych przedsiębiorstw uległo licznym zawieruchom, jakie przeszły nad Poznaniem... To też ze smutkiem notujemy przykrą nowinę: fabryka wyrobów tytoniowych, która dawniej należała do firmy M. Droste, niebawem przestanie istnieć.

Przemysł przedwojennego Poznania był słabo rozbudowany. Rzec można, że specjalnością naszego miasta — obok fabrykacji maszyn rolniczych i konfekcji — była produkcja wódek i papierosów. Z chwilą wprowadzenia monopolów: tytoniowego i spirytusowego, fabryki odnośnych branż uległy bądź to likwidacji, bądź też dalekoidącemu przekształceniu.

Likwidacji uległ silnie rozbudowany przemysł tytuniowy, zatrudniający 75 fabryk na terenie Wielkopolski i Pomorza. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, fabryki te zatrudniały pod koniec 1921 r. — 5 668 robotników i znaczny zastęp urzędników. Po zlikwidowaniu prywatnego przemysłu tytoniowego, monopol skoncentrował produkcję wielkopolsko-pomorską w 7-miu fabrykach, które pod koniec 1926 r. zatrudniały 3 262 robotników. Brak nowszych danych uniemożliwia nam stwierdzenie, ilu pracownikom monopol tytoniowy daje obecnie zatrudnienie, nie ulega jednak wątpliwości, że stan obecny jest znacznie niższy, niż przed 5 laty, a to wskutek racjonalizacji metod produkcyjnych, która setki, o ile nie tysiące robotników pozbawiła zajęcia.

Dodajemy, że przymusowy wykup naraził właścicieli fabryk cygar i papierosów na dotkliwe straty, że kupiectwo również ucierpiało wskutek zmonopolizowania branży tytoniowej, podobnie zresztą jak i rzemiosło (z tytułu zaniku dostaw różnych produktów dla fabryk prywatnych). Bilans końcowy monopolizacji wykazuje znaczny deficyt na niekorzyść Poznania...

I to tembardziej, że — jak się okazuje — stan dotychczasowy bynajmniej nie jest ostateczny, skoro ma ulec likwidacji jedna z tych fabryk monopolowych, istniejących na terenie Poznania, wspomniana właśnie fabryka po f-ie M. Droste. Maszyny zostaną zdemontowane i odesłane do Warszawy. I znowu setki pracowników zwiększą armję bezrobotnych, a dawna, „przedwojenna" fabryka zginie z powierzchni...

Z ZAGRANICY

(z) **Fuzja wielkich banków paryskich.** W tych dniach nastąpiła fuzja dwóch wielkich paryskich instytucyj finansowych, mianowicie „Banque de l'Union Parisienne" i „Credit Mobiliaire de France". Rady administracyjne wspomnianych banków już podpisały kontrakt fuzji, który jednak wymaga jeszcze zatwierdzenia przez walne zgromadzenie obu instytucyj. Nazwa złączonych banków będzie „Banque de l'Union Parisienne", której kapitał akcyjny zostanie podwyższony z 200 do 300 miljonów franków. Zamiana starych akcyj obu banków na nowe nastąpi w stosunku 1:1.

(z) **Dalsze ograniczenia wwozowe w Estonji.** Rząd postanowił rozszerzyć listę towarów, których wwóz został zabroniony do Estonji. Do listy tej włączono obuwie, skóry, papier i t. d. W chwili obecnej monopol importowy dotyczy już 75 proc wwozu zzagranicy.

(z) **Zapotrzebowanie na pszenicę.** „Corn Trade News" oblicza, że zapotrzebowanie krajów importerskich na pszenicę w okresie od 1 marca do 31 lipca 1932 r wyniesie około 44 miljonów kwarterów W stosunku do tego zapotrzebowania ilość zapasów jest jeszcze bardzo duża, gdyż, jak szacują statystycy amerykańscy, nadwyżka wywozowa samych Stanów Zjedn. przekracza 43 milj. kwarterów.

Groźne objawy w rolnictwie wielkopolskiem

Ograniczenie zasiewów wiosennych — Zakup nawozów — Przymus ubezpieczenia od gradobicie w województwie poznańskiem

W tych dniach odbyło się w gmachu Wielkopolskiej Izby Rolniczej pod przewodnictwem p. Mieczysława Chłapowskiego z Kopaszewa posiedzenie komisji ekonomicznej, na którem omówiono szereg niezmiernie doniosłych spraw, zasługujących na powszechną uwagę.

Sprawę wykonania zasiewów wiosennych referował naczelnik wydziału ekonomicznego W. I. R. p. Ostrowski, który przedstawił, że w wyniku ciężkiego położenia gospodarczego rolnictwa Wielkopolski znajdzie się z nadchodzącą wiosną cały szereg gospodarstw rolnych woj. poznańskiego w niemożności wykonania w normalnych rozmiarach tegorocznych obsiewów wiosennych. Mimo, że w granicach woj. poznańskiego, jako całości, posiadane zapasy zboża na konsumcję i wysiew są najzupełniej wystarczające, to jednak w całym szeregu powiatów część poszczególnych gospodarstw nie posiada bądź żadnych już zapasów zboża siewnego, bądź też posiada je w ilości niewystarczającej na wykonanie obsiewów wiosennych.

Chcąc zdobyć pewną podstawę dla oceny wynikającego z takiego stanu rzeczy niebezpieczeństwa znacznego obniżenia się powierzchni zasiewów i znacznego spadku produkcji zbożowej województwa, przeprowadził urząd wojewódzki w Poznaniu drogą ankiety odnośne dochodzenia u starostów powiatowych, zaś równocześnie z tem rozpisała Wielkopolska Izba Rolnicza analogiczną ankietę do prezesów oddziałów powiatowych Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych i dyrektorów szkół rolniczych na prowincji. Ankieta wykazała, że na ogólną liczbę 34 powiatów wiejskich województwa zachodzi istotne niebezpieczeństwo niewykonania obsiewów wiosennych w 3 powiatach na obszarze powyżej 25 proc. do 40 proc. normalnej powierzchni obsiewów, w 6 powiatach na obszarze 20 proc. do 25 proc., w 10 (wzgl. 7) powiatach na obszarze 10 proc. do 15 proc. i w 4 powiatach na obszarze poniżej 10 proc. Wobec tak zatrważająco szerokich rozmiarów zagrażającej woj. poznańskiemu klęski pozostawienia odłogiem znacznych przestrzeni żyznych i zawsze jeszcze w wysokim stanie kultury rolnej pozostających obszarów uprawnych, przeciwdziałanie temu zjawisku jest już nie tylko samą kwestją egzystencji ogromnej liczby warsztatów rolnych, ale również zagadnieniem o charakterze ogólno-gospodarczym i społecznym.

Członkowie komisji ekonomicznej w zupełności potwierdzili wywody referenta i doszli do przekonania, że uwzględniając nawet wszelkie możliwości pomocy sąsiedzkiej pomiędzy samymi rolnikami, jak również pomocy ze strony miejscowych instytucyj finansowych, spółdzielczych i komunalnych, które jednakże same znajdują się w krytycznych warunkach, jakakolwiek wydatniejsza pomoc ze strony czynników miejscowych w chwili obecnej nie może być wogóle brana pod uwagę, tak że jedynie pomocą okazać się może rychła i wydatna akcja kredytowa państwa, za pośrednictwem i z przejęciem całkowitego delcredere przez państwowe instytucje finansowe.

Następnie przedstawiciel „Centrali Rolników", p. dyr. Leszczyński, omówił warunki zakupów nawozów sztucznych w obecnym sezonie. Jeżeli chodzi o obroty „Centrali Rolników", to sprzedano w obecnym sezonie tę samą ilość nawozów sztucznych co w roku ubiegłym; w porównaniu jednak z okresem wcześniejszym obecna sprzedaż nawozów wynosiła przy azotowych 40 proc., potasowych 25 proc. i fosforowych 10 proc. ilości sprzedanej w roku 1929. Jak widać, najwyższy ubytek konsumcji wskazują nawozy potasowe i fosforowe. Warunków kredytowych starano się nie utrudniać, udzielano kredytu wszystkim zgłaszającym się rolnikom, o których przypuszczano, że będą mogli się wywiązać ze swych zobowiązań. Co do ostatnio przeznaczonego przez rząd delcredere w wysokości 6 miljonów złotych dla krajowych fabryk nawozowych, nic konkretnego nie da się powiedzieć wobec braku bliższych informacyj w tej sprawie. Istnieje jednak obawa, że gros tego delcredere przydzielone będzie dla Małopolski i b. Kongresówki, gdzie zaznaczył się główny ubytek konsumcji nawozów. Informacje te uzupełnił p. dyr. Weigt z Banku Cukrownictwa, który zapoznał zebranych ze stanem dostarczonych nawozów przez tenże Bank

Duże zainteresowanie wzbudziła sprawa projektu wprowadzenia przymusu ubezpieczenia od gradobicia na terenie woj. poznańskiego. Obszerny referat, obejmujący wyczerpująco krytyczną analizę samego projektu, jak również przytaczanych przez zwolenników wprowadzenia przymusu argumentów, wygłosił st. referent wydziału ekonomicznego. p. K. Kosowicz. Ponieważ na łamach naszego pisma omówiliśmy obszernie zalety i wady tego projektu, ograniczamy się tylko do przedstawienia końcowych wniosków referatu.

Reasumując swe wywody, referent stwierdził, że opracowany przez Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe projekt wprowadzenia przymusu od gradobicia, abstrahując już od zasadniczych zastrzeżeń, jakie budzić musi każdy nowy pomysł etatystyczny, nie polepszy dotychczasowych warunków ubezpieczenia gradowego, lecz wręcz przeciwnie, pogorszy je w znacznym stopniu, nakładając nowe ciężary na posczególne gospodarstwa rolne woj. poznańskiego.

W wyniku ożywionej dyskusji komisja ekonomiczna uznała, że omawiany projekt nie daje dostatecznych korzyści, któreby równoważyły wszystkie ujemne strony tego przymusu, wobec tego nie nadaje się do wprowadzenia go w życie. Pozatem podkreśliła, że obecnie przeżywany przez rolnictwo kryzys jest tem mniej odpowiedni dla wprowadzania nowych przymusowych obciążeń oraz dokonyw. prób, których efekt jest conajmniej wątpliwy, wobec braku podstaw, jakiby był ostateczny rezultat finansowy tego rodzaju ubezpieczenia dla rolnictwa.

Komisja ekonomiczna stwierdziła natomiast jednogłośnie, że obecna taryfa ubezpieczeniowa od gradu, wynikła z skartelizowania krajowych towarzystw ubezpieczeniowych od gradobicia, jest za wysoka i powoduje, że coraz większa ilość rolników wycofuje się z ubezpieczenia gradowego, oraz wyraziła przekonanie, że konieczną jest współpraca organizacyj rolniczych z towarzystwami ubezpieczeniowemi, ziednoczonemi w tak zw. „Zrzeszeniu Gradowem".

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Bilans Banku Polskiego** za drugą dekadę marca rb. wykazuje zapas złota 608 milj. 450 tys. zł., t. j. o 47 tys. zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne, zaliczone do pokrycia, zmniejszyły się o 13 milj. 661 tys. zł. do sumy 35 milj 795 tys zł., natomiast niezaliczone do pokrycia zwiększyły się o 4 milj. 951 tys. zł. do sumy 124 milj. 488 tys. zł. Portfel wekslowy wykazuje wzrost o 15 milj. 123 tys. zł. i wynosi 644 milj. 257 tys. zł.; stan pożyczek zastawowych zwiększył się o 415 tys. zł. do kwoty 116 milj. 272 tys. zł. Inne aktywa wynoszą kwotę 136 milj. 875 tys. zł., wykazując spadek o 1 milj. 260 tys. zł. W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań zwiększyła się o 41 milj. 870 tys. zł. (237 milj. 909 tys. zł.) Obieg biletów bankowych zmniejszył się o 35 miljonów 235 tys. zł. (1.076 milj. 486 tys. zł.)

(k) **50 tys. tonn węgla polskiego — 50 tys. par obuwia estońskiego.** Prasa estońska podaje, że pomiędzy rządem estońskim a polską firmą eksportową „West Export" podpisana została umowa, na mocy której rząd estoński zakupuje w Polsce 50 000 ton węgla, na ogólną sumę 60 000 ton węgla spożywanego w Estonji. Wzamian za polski węgiel Polska ma zakupić w Estonji 50 000 par obuwia.

ELIDA KREM
CO GODZINĘ

Pw 11 208-62,39

Walne zebranie Wlkp. Związku Ziemian

Dnia 21 marca br. odbyło się walne zebranie Wielkopolskiego Związku Ziemian, które zagaił w obecności przeszło 200 członków prezes Związku p. Jan hr. Żółtowski z Czacza, zaznaczając, że zebranie to poświęcone jest sprawom wewnętrznym towarzystwa i z powodu kryzysu tego roku program walnego zebrania został znacznie skurczony i ograniczony do jednego dnia. Z tego też powodu nie wysłano zaproszeń do reprezentantów władz i urzędów oraz delegatów pokrewnych instytucyj.

Na zaproszenie p. prezesa Żółtowskiego przybył na zebranie p. dr. Adam Rose, dyrektor departamentu w ministerstwie rolnictwa, który bawił w dniu zebrania w Poznaniu w związku z założeniem komitetu finansowo-rolniczego przy województwie poznańskiem. Dr. Rose udzielił zebranym w tej sprawie cennych i szczegółowych wyjaśnień, oraz odpowiedział na pytania stawione przez walne zebranie w kwestjach dotyczących obecnego kryzysu rolniczego.

Po ogólnem sprawozdaniu wygłoszonem przez prezesa hr. Żółtowskiego, zdawali sprawozdania poszczególni przewodniczący wydziałów Kwestje socjalne referował p. Taczanowski z Podrzecza zaznaczając, że ziemiaństwo wielkopolskie z wielkiem ubolewaniem przyjmuje do wiadomości fakt, iż sprawa reorganizacji świadczeń socjalnych nie została załatwiona na ubiegłej sesji sejmowej.

Sprawę kontraktów taryfowych w rolnictwie przedstawił p. Antoni hr. Czarnecki z Przybysławia, prezes komisji pracy, który zaznaczył, że byłoby się mogło obyć bez interwencji rządowej, gdyż porozumienie między pracodawcami a pracobiorcami na podstawie dobrowolnych, ujednostajnionych umów objęło ogromną większość zainteresowanych warsztatów rolnych. Stosunek robotnika rolnego do pracodawcy jest naogół jak najlepszy dzięki temu, że robotnik nasz rozumie ciężkie położenie rolnictwa i nie podnosi wygórowanych żądań. Niestety związki zawodowe tego zrozumienia nie wykazały, stawiając żądania nieustosunkowane do obecnych warunków.

Pan Jan Lipski z Lewkowa, jako przewodniczący wydziału podatkowego referował sprawy uzyskanych w ostatnim roku ulg w dziedzinie podatków i omówił obowiązujące obecnie przepisy dotyczące przeprowadzenia egzekucyj w rolnictwie.

Po wysłuchaniu sprawozdania kasowego udzieliło walne zebranie na wniosek komisji rewizyjnej pokwitowania zarządowi za rok ubiegły Budżet okrojony w stosunku do zeszłego roku o 55 proc. przyjęło walne zebranie w wysokości proponowanej przez zarząd. W miejsce ustępujących członków wybrani zostali do zarządu Wielkopolskiego Związku Ziemian pp.: pułk. Sczaniecki z Łaszyna i Stanisław Taczanowski z Podrzecza ponownie, a w miejsce p. Włodzimierza Watta-Skrzydlewskiego z Wójcina i p Michała Paruszewskiego z Dziadkowa wybrani zostali pp. Henryk Skarżyński ze Spławia i Jan Morawski z Lulina.

(k) **Chevrolety dla Polski.** Dowiadujemy się że firma General Motors z Kopenhagi zmagazynowała w Gdańsku przeszło 50 podwozi samochodowych fabrykatu Chevrolet najnowszego modelu Podwozia te są przeznaczone przeważnie na poznański rynek sprzedaży.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Świadkowie i „świadkowe"

Niezdrowe stosunki z powodu niewypłacania t. zw. świadkowego

Nowela do procedury karnej, obowiązująca od 1 marca r. b., wprowadziła zasadniczą zmianę w sprawie wypłacania t. zw. świadkowego. Od 1 marca świadkowie otrzymują zwrot kosztów przejazdu i strawne tylko w tym wypadku, jeżeli mieszkają w odległości przynajmniej 25 km od siedziby sądu. Przed 1 marca uprawniała do zwrotu kosztów odległość 10 km. A więc mieszkaniec n. p. Mosiny (19 km od Poznania), zawezwany jako świadek do Poznania, jest zobowiązany odbywać podróż i utrzymać się w Poznaniu własnym kosztem.

Ta zasadnicza zmiana nie wpłynęła bynajmniej, jak dotąd, na polepszenie stosunków, panujących mniejwięcej od roku w odnośnych kasach sądowych, ani wogóle, ani w Poznaniu w szczególności. Od szeregu miesięcy kasy sądowe zalegają z wypłatą należności świadkom, wydając w miejsce gotówki, kwity, uprawniające do odbiorów pieniędzy. Podobnie ma się rzecz z wypłatą należności rzeczoznawcom sądowym i biegłym. Zaległości z tego tytułu idą w tysiące. Rzeczoznawcy otrzymują również „kartki", któremi mogą płacić podatki.

Aby stwierdzić, jak dalece szkodliwy i demoralizujący jest ten stan rzeczy, wystarczy przysłuchać się dialogom między odnośnymi urzędnikami sądowymi, którzy są pożałowania godni, a dziesiątkami petentów, którzy przychodzą po „świadkowe" i odchodzą z niczem lub z „kartką". Sceny, jakie się przy tem rozgrywają, mogłyby stanowić przedmiot niejednej rozprawy karnej o zniewagę urządzeń państwowych, obelgę i t. p.

Dalsze skutki tego stanu rzeczy są takie, że ludność, zwłaszcza wiejska, nauczona doświadczeniem drugich, niechętnie przybywa na wezwania sądu. Powstają stąd w prowadzeniu procesów karnych wielkie trudności, przyczem nierzadko dochodz ido tego, że na rozprawie są wszyscy: sąd, strony, adwokaci, ale — niema świadków. Wpływa to oczywiście niesłychanie hamująco na sprawność sądów, powoduje wielkie koszta i opóźnia wymiar sprawiedliwości.

Wobec świadków, którzy usprawiedliwiają się brakiem pieniędzy, sąd nie stosuje w zasadzie kar. Przy sprowadzaniu zaś świadka w drodze przymusowej, przez policję, wysunęły się nowe kłopoty; mianowicie w takich wypadkach do kasy sądowej przychodzi po zwrot kosztów nietylko sprowadzony przymusowo świadek, lecz także konwojujący go policjant.

Słowem stosunki, panujące w tej dziedzinie, są wysoce niepokojące.

Sądy poznańskie są instytucjami dochodowemi. Stosunki zatem panujące dałoby się chyba wytłumaczyć tylko przyczynami, niezależnemi od odnośnych czynników poznańskich. I tak niewątpliwie jest. Mimo to trudno nam uwierzyć, aby przy tak znacznych dochodach, nie dało się polepszyć sytuacji, która jest ze wszech miar szkodliwa i niebezpieczna. Czy spełnią to zadanie stosowane obecnie sesje wyjazdowe sądów, czas wykaże. To pewne, że instytucji świadków zlikwidować w żadnym razie się nie da; a w takim razie trzeba uregulować stosunek sądu do świadka tak, by nie cierpiała na tem ani powaga sądu, ani wymiar sprawiedliwości. (k.).

Komunikat policyjny w sprawie aresztowań za czyny niemoralne

Wydział śledczy policji państwowej na m. Poznań komunikuje w dniu dzisiejszym, co następuje:

Na podstawie doniesień wydział śledczy ujął Małgorzatę Genzler z domu Herman, mieszkającą na Chwaliszewie 49, urodzoną 1907 r., ostatnio bez mieszkania stałego, za uprawianie nierządu zarobkowego oraz stręczenie małoletnich dziewczynek do nierządu. W dochodzeniach ujęto marszantkę Helenę Stróżyk, ur. 1897 (ul. Warszawska 10) za stręczenie i uprawianie nierządu, matkę Genzlerowej i Marję Herman (ul. Warszawska 10) i Marję Mehring (plac Świętokrzyski 2), podejrzane o to, że oddawały swe mieszkania Piekuckiemu do uprawiania nierządu, jak również do zapoznawania mężczyzn z nierządnicami.

Małgorzatę Genzlerową, Helenę Stróżyk i Mehringową z powodu choroby wenerycznej odstawiono do szpitala, zaś Hermanową do więzienia sądowego.

Dalej zostali aresztowani: Feliks Piekucki (ul. Ludwika Rzepeckiego 23), kupiec Feliks Hierszberg (plac Wolności 14), kupiec Władysław Andrzejewski (ul. Marszałka Focha 80) i kierownik fabryki Alfons Pawlicki (Wierzbięcice 22) za czyny niemoralne z małoletniemi dziewczętami.

Nierząd uprawiano bądź w mieszkaniach własnych względnie u Hermanowej (ul. Warszawska 10) lub u Mehringowej poprzednio mieszkającej (Pocztowa 14).

Nie jest prawdą, że wymienieni mężczyźni spotykali się w hotelu „Polonja", a informacje prasowe o Genzlerowej są o tyle nieścisłe, że mieszkająca w hotelu „Polonja" Genzlerowa nie jest identyczna z Małgorzatą Genzlerową i nie ma ona nic wspólnego z aresztowanemi.

Aresztowania w Poznaniu

Według komunikatu policyjnego aresztowani zostali w dniu „imieninowym" robotnik Feliks Pluciński (ul. Franciszka Ratajczaka 28), tapicer Czesław Gocwiński (ul. Kopernika 4), litograf Bernard Winkler (Rybaki 27) i Stanisław Kamiński (Św. Wojciech 23/24). (k)

Mirski na święconce

Wesołe rysunki wielkanocne naszego popularnego rysownika.

Rakieta na księżyc

Ostatnie wyniki badań nad możliwością podróży międzyplanetarnych.

Polowanie na dzika... w podwórzu

Niezwykłe wydarzenie, jakie miało miejsce w Krotoszynie.

W najnowszym (13-tym) numerze „Jlustracji Polskiej".

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedyńczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych, w kioskach dworcowych „Ruchu" w księgarniach oraz w agenturach naszych. Miesięczny abonament 1.50 zł. kwartalnie 4.— zł bez kosztów przesyłki. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji — Poznań, św. Marcin 70.)

Przyjazd Hałasowej

Jak się dowiadujemy, dzisiaj rano o godz. 4 przyjechała z Francji do Poznania Hałasowa wraz z 5 dziećmi. Hałasowa zamieszkała narazie u swego szwagra Kończewskiego. Dzieci zostaną rozmieszczone w rodzinie. (z)

Tragiczna śmierć drożnika

Na szlaku kolejowym Inowrocław-Bydgoszcz wydarzył się tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą przy niewyjaśnionych dotąd okolicznościach śmierć drożnika kolejowego Wawrzyńca Graczyka z Dobrogościć. Według przypuszczeń, uderzył Graczyka stojącego przy zaporze przejeżdżający pociąg, zabijając go na miejscu.

Śmierć drożnika wywołała w okolicy silne przygnębienie. W sprawie tej prowadzi się dochodzenia. (k)

Za szpiegostwo

Władysław Grzybowski i Wilhelm Jüttner stanęli przed sądem pod zarzutem zdrady tajemnic wojskowych. Utrzymywali oni stałą łączność z wywiadowcą ościennego państwa.

Po przeprowadzonej przy drzwiach zamkniętych rozprawie sąd na podstawie materjału dowodowego zasądził Grzybowskiego na 3, Jüttnera na 2 lata więzienia pozbawiając ich także praw honorowych przez 5 lat. (z)

Komisarz samorządowy defraudantem

Donoszą z Wrześni (b. r.):

Komisarz samorządowy przy starostwie wrzesińskiem we Wrześni p. Pluciński po dokonanej defraudacji na około 2000 zł. zbiegł w niewiadomym kierunku.

KALENDARZYK

Czwartek, 24 marca 1932.

Słońce: wschód 5.46; — zachód 18.12; — długość dnia 12 godz. 26 min.

Księżyc: wschód 21,34; — zachód 6.12; — po pełni

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Czwartek godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska — 1 st. C., wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 757 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 1 st C., najniższa — 2 st. C.

Przepowiednia pogody na piątek: Przy nieznacznem ociepleniu, zmienne zachmurzenie.

Kal. rzk.: Wielki Czwartek; jutro Wielki Piątek.

Kal. słow.: Zbisław; jutro Ludomir.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem, Stary Rynek 41 — Apteka Św Piotra, ul Półwiejska 1 — Apteka Św Marcina ul Fr Ratajczaka 12. — Apteka Śródecka, Rynek Śródecki 1

Wilda: Apteka „Pod Koroną", Górna Wilda nr 61

Łazarz: Apteka p Plucińskiego, ul Marszałka Focha, narożnik ul. Niegolewskich

Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą", ul. Kraszewskiego 12

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Odpust „Emaus"** w starym kościele Maltańskim Św Jana, przypadający na drugie święto wielkanocne, tego roku i odtąd nadal odprawiać się będzie w niedzielę po Wielkanocy (Przewodnią czyli Białą). Wotywa o godz. 8, suma o 10,30, nieszpory o godz. 4.

ŻYCIE AKADEMICKIE

— * **Nowe władze Konwentu „Demetria"**, korporacji studentów wydziału rolniczo-leśnego U. P. na II semestr roku akad 1931-32 ukonstytuowały się następująco: prezes — Com. Zygmunt Tomaszewski, wiceprezes — Com Zbigniew Peczke, sekretarz — Com. Wiesław Powidzi, olderman — Com. Piotr Mackiewicz.

ŻYCIE SOKOLE

— * **„Sokół" Poznań-Śródka — oddział piłki nożnej.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, 25 bm o godz. 20 w lokalu drh. Chmieli, ul. Bydgoska 8 a.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Tow. Przemysłowe (Stary Przemysł) T. z. w Poznaniu.** Roczne walne zebranie odbędzie się w piątek, 8 kwietnia rb o godz. 20 w salce Związku Towarzystw Kupieckich przy ul. Zwierzynieckiej 12. Na porządku obrad m. in.: Sprawozdanie za rok 1931 sekretarza, skarbnika, bibljotekarza i komisyj rewizyjnych; wybór prezesa na r. 1932, dwóch członków zarządu w miejsce ustępujących, komisyj rewizyjnych, zatwierdzenie budżetu na rok 1932, wolne głosy i wnioski.

Przy braku apetytu, kwaśnem odbijaniu się, zepsutym żołądku, upośledzonem trawieniu, obstrukcji, wzdęciu kiszek, zaburzeniach przemiany materji, pokrzywce i swędzeniu skóry naturalna woda gorzka **„Franciszka-Józefa"** usuwa z organizmu substancje gnilne, zatruwające organizm. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 9 480

W Wielką Sobotę, 26 marca 1932 r.

wyjdzie:

Orędownik Wielkopolski o godzinie **11-tej**

Kurjer Poznański o godzinie **13-tej**

Następne wydanie Kurjera Poznańskiego i Orędownika Wielkopolskiego po świętach ukaże się we wtorek, dnia 29 marca r. b. po południu o zwykłym czasie.

Biura zamykamy w Wielką Sobotę:

Centralę . . . . . o godzinie **13-tej**

Ekspedycje gazet i filje o godz. **16-tej**

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kursy żeńskie w Uniwersytetach Ludowych T. C. L.** Od 4 maja do 31 sierpnia odbywać się będą w Uniwersytetach Ludowych T. C. L. w Dalkach pod Gnieznem i w Odolanowie Wlkp. kursy dla młodzieży żeńskiej. Utrzymanie i nauka wynosi za cały kurs 275 zł. wpisowe 25 zł. Zgłoszenia kandydatek wraz z załączeniem ostatniego świadectwa szkolnego świadectwa moralności od ks. proboszcza lub urzędu gminnego — przyjmują dyrekcje wymienionych zakładów. Kursy przeznaczone są dla młodzieży dorosłej; męskie odbywają się zimą — żeńskie latem. Uniwersytety Ludowe mają za sobą już chlubną przeszłość. Setki młodzieży opuściły ich mury z ogromnym pożytkiem dla siebie i z ogólnem zadowoleniem. Spodziewać się należy, że i dziś, mimo ciężkich warunków, znajdą się liczne kandydatki, które skorzystają z okazji, by rozjaśnić swój umysł, nabrać dostatecznej wiedzy ogólnej i praktycznej i zaprawić się w przyszłości do swej pracy zawodowej i społecznej. Z nowemi zasobami, z nową otuchą w walce o lepsze jutro. Po ukończeniu kursu chętne kandydatki mogą być poddane egzaminowi i w razie pomyślnego wyniku otrzymują odpowiednie zaświadczenia.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Stow. Młodzieży Polsko-Katolickiej — Poznań-Wilda** urządza dn 27 i 28 marca o godz. 19.30 na sali OO Zmartwychwstańców na Wildzie przedstawienie p. t. „Marja Stuart" J. Słowackiego w 7 obrazach oraz komedję „Zięć z przeszkodami".

— * **Urząd Stanu Cywilnego na miasto Poznań** donosi, iż wypisy metryk, potrzebne do wpisów szkolnych, których termin się zbliża, zamawiać można w godzinach urzędowych od 8,30 do 12 przy ulicy Zamkowej 1—2. Po powyższe wy-

KRATKI SĄDOWE

Dolary na poczekaniu...

Nasz korespondent toruński (wd) donosi:

W Jabłonowie Pom., zjawił się u emerytow. kolejarza p. Ignacego Bilickiego jakiś jegomość, przedstawił mu się jako chemik i b pracownik mennicy państwowej. Nieznajomy zaofiarował się z sekretem wyrobu banknotów dolarowych. Ponieważ p. B. miał pewne wątpliwości, przybyły na poczekaniu zademonstrow alsposób wyrabiania dolarów; poprosił o kawałek białego papieru i wyjąwszy banknot 1-dolarowy, zwilżył oba wodą, złożył razem, zwinął w rurkę i odwinąwszy ukazał p. B. dwa prawdziwe banknoty: jeden stary i drugi z niego „sfabrykowany".

P. B. jednak odniósł się sceptycznie do tego eksperymentu i zawiadomił o wszystkiem policję.

„Fabrykant" znalazł się za kratkami. Okazało się, iż to niejaki Kotlarz z Mławy. Na dworcu w Jabłonowie podsłuchał on rozmowę kilku kolejarzy (w ich liczbie był i p. B.), którzy medytowali nad tem, skąd wziąć pieniędzy na budowę własnego domku. To mu nasunęło myśl nabrania kolejarzy na kawał i zarobienia trochę pieniędzy. Udał się za p. B i zademonstrował mu sposób wyrabiania dolarów a za zdradzenie „sekretu" zażądał 50 zł. „Sekret zaś polegał na tem, że Kotlarz z kuglarskim sprytem zamieniał kawałek białego papieru na drugi prawdziwy banknot dolarowy.

Za oszustwo to Kotlarz przed sądem grodzkim w Brodnicy skazany został na 4 miesiące więzienia.

Sprzeniewierzenie na szkodę Funduszu Bezrobocia

Proces w Świeciu

Świecie, 23 marca.

W kwietniu ub roku ujawniono sprzeniewierzenie kwoty 16.168.25 zł. w Funduszu Bezrobocia w Świeciu, zaś obwinionego urzędnika Grzonkę osadzono w areszcie śledczym. Sprawa ta, która swego czasu nabrała ogromnego rozgłosu, tak wśród obywatelstwa miasta jak i w prasie, znalazła swe zakończenie we wtorek 22 b. m. przed Sądem Okręgowym, bawiącym na sesji wyjazdowej w Świeciu

Jako oskarżony zasiadł Józef Grzonka, asystent wydziału powiatowego w Świeciu; w charakterze świadków zostali przesłuchani: starosta powiatu świeckiego p. Kowalski ze Świecia. zastępca starosty tucholskiego p. Robakowski z Tucholi, naczelny sekretarz wydziału powiatowego p. Pokorski ze Świecia, woźny starostwa w Świeciu p. Subkowski, dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności w Świeciu p. Donarski i kontroler zarządu obwodowego Funduszu Bezrobocia p. Prechitko-Poliński z Torunia.

Z zeznań oskarżonego jak i świadków wynika, iż osk Grzonka od 1927 roku sprawował samodzielne kierownictwo instytucji zastępczej Funduszu Bezrobocia na powiat Świecie, miał pełnomocnictwo do podejmowania z kas nieograniczonych sum, potrzebnych na wypłaty zasiłków bezrobotnym. Oskarżony wypłacał bezprawnie zaliczki z tytułu prowizji p. in. 2000 zł. ówczesnemu zastępcy starosty w Świeciu p Montwiłłowi, pewną sumę wypłacił radcy wojewódzkiemu p. Grodzińskiemu i t. d., wreszcie pobierał dla siebie zaliczki z tytułu należnej prowizji. Charakterystycznem jeszcze jest to, iż nad gospodarką oskarżonego brakło należytej kontroli, jedynie zarząd obwodowy Fund. Bezrobocia przeprowadzał perjodyczne rewizje.

Sąd uznał oskarżonego winnym i skazał, po zastosowaniu okoliczności łagodzących, na pięć miesięcy więzienia z zaliczeniem odbytego aresztu śledczego, zawieszając wykonanie kary na przeciąg czterech lat. (tts)

Likwidacja pow. pleszewskiego dokonana

Jarocin, 24 marca.

Komisja likwidacyjna powiatu pleszewskiego. w skład które jwchodzili starosta pow. jarocińskiego p. Libucha. starosta pow. pleszewskiego p. Siekierzyński oraz pp. dr. Białasik i poseł Jędrzejak z Pleszewa i A. Czarnecki i Szyszka z pow. jarocińskiego, ukończyła swe prace dnia 17 bm.

Ustalono pasywa i aktywa majątkowe likwidowanego powiatu. Postanowiono przenieść urzędników stałych (etatowych) ze starostwa pleszewskiego do starostwa jarocińskiego. — Urzędnicy niestali zarówno w Jarocinie jak i w Pleszewie otrzymali wypowiedzenie posad. W miejsce Komunalnej Kasy Oszczędności pow. pleszewskiego utworzona zostanie w Pleszewie filja, która podlegać będzie K. K. O. w Jarocinie.

A zatem powiat jarociński znacznie zwiększa swoje terytorjum i liczbę ludności, która wynosić będzie obecnie około 92 000. Jarocinowi te zmiany mogą przynieść wielkie korzyści. (or)

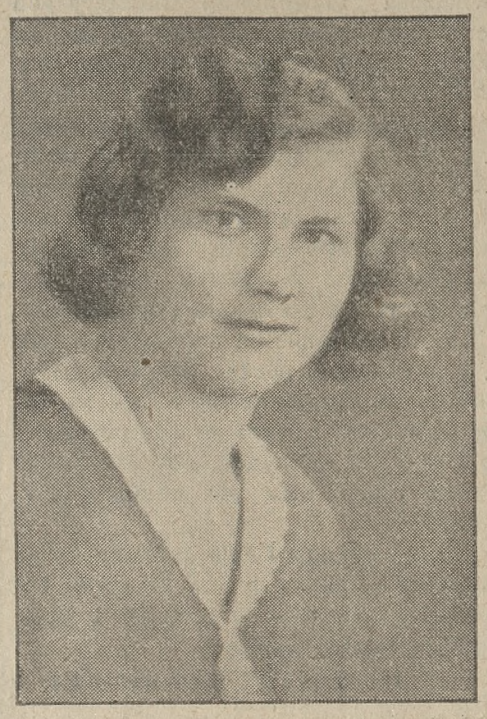

Jak już donieśliśmy, w d. 11. marca br. zaginęła bez wieści p. Helena Krancówna. Wszelkie poszukiwania zaginionej prowadzone przez rodziców i władze, nie doprowadziły do odnalezienia p. Krancówny. Zamieszczamy podobiznę zaginionej. Urodziła się ona 31. 7. 1914 roku i zamierzała uzyskać posadę jako książkowa, lub stenotypistka. Mimo odradzania rodziców opuściła ona dom (Strumykowa 21) i przepadła bez śladu. (k)

pisy zaleca się interesowanym już teraz zgłaszać, celem uniknięcia natłoku i ew. zwłoki w wystawieniu tychże. Wypisy metryk zamawiać mogą oprócz rodziców członkowie rodziny lub inne do tego upoważnione osoby. Wypisy podlegają opłacie templowej w wysokości 1,10 zł.

— * **Sekretarjat Hufca Młodych Rozwojowców,** Aleje Marcinkowskiego 24 (w podwórzu p. lewo) przyjmuje wpisy we wtorki, czwartki i soboty od godz. 19 do 20,30.

— * **Ku uwadze kupcom branży delikatesów i handlarzy ptaków.** Wobec pojawienia się w ostatnim czasie w sprzedaży w handlach delikatesów jemiołuszek, zwraca się zainteresowanym uwagę, że w myśl niemieckiej ustawy obowiązującej na terenie b. dzielnicy pruskiej w przedmiocie ochrony ptaków z dnia 30 maja 1908 r. (R G Bl str. 317) nie wolno ptaków łapać w jakikolwiek sposób ani sprzedawać lub na sprzedaż polecać. To samo dotyczy kwiczołów lub innych drozdów. Winnym przekroczenia powyższej ustawy grozi grzywna do 150 zł oraz konfiskata ptaków.

— * **Konkursowe popisy fryzjerskie.** — W dniach 19 i 20 czerwca odbędą się staraniem zespolonych organizacyj fryzjerskich na terenie województwa poznańskiego a mianowicie Związku Polskich Cechów Fryzjerskich, Związku Zawodowego Pracowników Fryzjerskich, Cechu Fryzjerów Damskich Męskich i Perukarzy w Poznaniu oraz szkół fachowych i dokształcających mistrzów, pracowników i terminatorów, wielkie popisy konkursowe i demonstracje fachowe z dziedziny fryzjerstwa damskiego i perukarstwa oraz wystawa perfumerji, kosmetyki, urządzeń przyborów i apratów fryzjerskich Impreza ta odbędzie się w salach Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu i zakreślona jest na wielką miarę. Biuro Komitetu gdzie udziela się bliższych informacyj, znajduje się u starszego cechu p. N. Muszyńskiego w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 4.

— * **Wielkopolska Izba Rolnicza** komunikuje, że następna pogadanka drobiowa odbędzie się 7 kwietnia o godz. 10 przed południem w gmachu Wielkopolskiej Izby Rolniczej Tematy tam omawiane będą: „Jak prowadzić wylęg pod kurami". — „Wylęg sztuczny i kwestja nabywania wylęgarek, lęgi indywidualne". — „Pokazy prowadzenia wykazów lęgów indywidualnych. oraz cechowania piskląt". — „Zasady wychowu piskląt pod kurą". — „Wychów piskląt pod sztuczną matką". — „Rychłe czy późne lęgi" — i pytania uczestników. Udział w pogadance bezpłatny.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Ze Związku Ekonomistów.** W sali Izby Przemysłowo-Handlowej odbyło się miesięczne zebranie członków Związku Ekonomistów, na którem wygłosił interesujący referat członek zarządu p. Tadeusz Kołodziej n. t. „Postulaty gospodarcze Wielkopolski i Pomorza na tle kryzysu 1931 r." W dyskusji zabierali głos pp. dr. Florjan Barciński, sekretarz zarządu Henryk Sulek, wiceprezes Jan Jabłkowski. dr Jan Kuźnar, Bolesław Obszyński. prezes Kazimierz Różycki, Władysław Żakowski Aktualność dobrze przygotowanego przez prelegenta tematu wzbudziła duże zainteresowanie i postawiła dyskusję na wysokim poziomie.

— * **Pogrzeb ofiar tragicznego wypadku.** W dniu wczorajszym z zakładu Sióstr Miłosierdzia pod wezwaniem Św. Józefa odbył się pogrzeb 2 ofiar zaczadzenia masowego w rodzinie starszego posterunkowego p. Kowandy na Chwaliszewie, a mianowicie 80-letniej matki p. Kowandy, śp. Konstancji Kowandowej i nieletniego ich synka, śp. Jerzego W pogrzebie uczestniczyły tłumy mieszkańców dzielnicy chwaliszewskiej i liczni koledzy p. Kowandy, wyrażając dotkniętym katastrofą na tej drodze głębokie współczucie. Pogrzeb odbył się na cmentarzu parafji archikatedralnej. (k.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wczorajsze pożary.** Wczoraj popołudniu wezwano miejską straż pożarną na Małe Garbary 8, gdzie zapaliły się w piwnicy śmieci. — Wieczorem była straż pożarna na ul. Słowackiego 37, gdzie zapaliło się drzewo w kuchni W obu wypadkach ugaszono ogień sikawką ręczną.

— * **Samobójstwo rolnika.** W Ośnie w powiecie żnińskim pozbawił się życia wystrzałem z rewolweru 56-letni rolnik Karol Treue. Zmarły pozostawił list, z którego wynika, że popełnił samobójstwo na tle zmartwień, wskutek pobicia wdowy Parmannowej z Dąbrowy w powiecie wągrowieckim. (k.)

— * **Katastrofa samochodowa.** Wielka katastrofa samochodowa wydarzyła się na szosie pakosko-mogileńskiej. Z powodu śliskiej powierzchni samochód ciężarowy bydgoskiej hurtowni J. Walczak podrzucił silnie na skręcie, wskutek czego odpadło tylne koło. Samochód wywrócił się dwukrotnie, a szczątki samochodu przygniotły swym ciężarem trzech jadących. Dopiero po długich zabiegach wydobyto przygniecionych z pod samochodu. Ciężkie poranienia odniósł właściciel samochodu p. Walczak, a jego współpracownik p. Edmund Nowicki i szofer odnieśli lżejsze pokaleczenia. (k.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Złodzieje platerów przed sądem.** W nocy na 8 grudnia ub. roku dokonała sprytnie zorganizowana szajka włamania do składnicy p. Krzyżankiewicza przy ul. Średzkiej na Komandorji. Sprawcy przystawili do składnicy drabinę, po której weszli na dach, a po wygnieceniu szyby i rozcięciu siatki drucianej spuścili się po linie do składnicy. Tu powyłamywali schowki i poczęli plondrować. Łupem włamywaczy padły większe ilości platerów oraz przybory kuchenne. Złodzieje ulotnili się następnie, sprzedając skradziony towr restauracjom a przedewszystkiem Żydom z b. Kongresówki Po nitce do kłębka wynalazła policja sprawców, aresztowała ich i w konsekwencji przekazała władzom sądowym Na ławie oskarżonych zasiedli dziś Czesław Pawlak, zamieszkały Zagórze 10, Wojciech Fajge. zam. Zagórze 2 i Teodor Drosik, zam. przy ul. Warszawskiej. Prócz tego zasiedli na ławie oskarżonych paserzy m. in. Żyd Reichelt z Słupcy. Sąd po przeprowadzonej rozprawie, która wykazała całkowicie winę oskarżonych, skazał Pawlaka i Fajgego każdego na 8 mies. więzienia, a Drosika na 1 rok. Paserów uwolniono wskutek braku dowodów. (z.)

Nasi korespondenci donoszą

JARMARKI

— * **Oborniki.** We wtorek, 5 kwietnia odbędzie się jarmark ogólny. kramny, na konie, bydło i świnie.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Grodzisk.** (Pożegnanie starosty.) P. starosta Kaysiewicz został powołany do Poznania na radcę wojewódzkiego. Na pożegnanie starosty zebrało się około 50 osób z całego powiatu. Za pośrednictwem ks. Kruszki zebrani przy tej sposobności na bezrobotnych 659,50 zł.

— (Walne zebranie.) W niedzielę, dn. 13 bm. w strzelnicy odbyło się walne zebranie Bractwa Kurkowego, któremu przewodniczył br. M. Wosiński. Po sprawozdaniu ustępującego zarządu i omówieniu szeregu spraw majątkowych Bractwa oraz udzieleniu szczegółowych wyjaśnień przez br. Paszka o procesie, wybrano nowy zarząd na 6 lat. Tworzą ten nowy zarząd pp.: prezes — Wierzejewski Teofil, wiceprezes — Paszek Stanisław, sekretarz — Bielaczyk Franciszek, zastępca — Wieczorek Józef, skarbnik — Wieloch Józef, major — Kiciński Władysław. kapitan — Wosiński Feliks, sierżant — Królikowski Antoni, chorąży — Śledź Józef. poczet sztandarowy — Kabsch Władysław i Kandulski Józef, do komisji rewizyjnej zostali wybrani pp Krawiec Jan i Pusch Jan.. Dotychczasowego prezesa br Majkowskiego uchwaliło zebranie zamianować członkiem honorowym w dowód jego długoletniej pracy w Bractwie.

— (Zwłoki noworodka.) Znaleziono w ustępie w zagrodzie Anny Wróblowej przy ul. Jabłonowskiej zwłoki noworodka Policja jest na tropie dzieciobójczyni. (zg.)

— * **Kępno.** (Jaczejka komunistyczna.) Z Wielunia donoszą, że władze bezpieczeństwa wpadły na ślad jaczejki komunistycznej, działającej w pow. wieluńskim. Mianowicie we wsi Skomlin zatrzymano wóz którym rozwożono materjał agitacyjny na dzień strajku powszechnego. Składnica ulotek znajdowała się u komunistów K. Urbanka i St. Wypycha. których ujęto. Ogółem aresztowano w Wieluniu i najbliższej okolicy 20 osób. (Or.)

— * **Mogilno.** (Nowy kurs kandydatów O. W. P. w Mogilnie.) Tutejsza placówka O W P. rozpoczęła w sobotę kurs przygotowawczy dla kandydatów Wykłady kursowe przeprowadza przewodniczący placówki kol Bartecki. Kursy odbywają się przy udziale 20 członków i to raz w tygodniu. Po skończonych wykładach omówiono sprawę założenia kółka muzycznego. którzy wystąpią w gehickiej placówce wraz z wszystkimi członkami tut. placówki. Nadmienić należy, że tut placówka Obozu Wielkiej Polski rozwija się bardzo intensywnie.

— * **Krotoszyn.** (Z Bractwa Kurkowego.) Dnia 21 bm. odbyło się na sali strzelnicy walne zebranie tut. Bractwa Kurkowego. Nowy zarząd tworzą pp.: Michał Szych — prezes. Włodarczak Józef — zastępca, Lesiński Franciszek — sekretarz, Rogowski Walery — zastępca. Szczuraszek Kazimierz — skarbnik. Szych Antoni — komendant, Cugier Stanisław — zastępca.

— (Bójka żydowska.) Dnia 22 bm podczas targu doszło do bijatyki pomiędzy Żydami. wystawiającymi stragany z towarami. Bijatyka rozpoczęła się sporem o miejsce na targowisku. Policja musiała uspokoić Żydów.

— (Dzik na głównej ulicy.) Dnia 18 bm w godzinach przedpołudniowych pokazał się na ulicy Koźmińskiej dzik pokaźnych rozmiarów. Spłoszony przez psa, wpadł na podwórze mistrza kowalskiego Talarczyka, który dzika ustrzelił z fuzji i dobił młotem. Widocznie dzik spłoszony został ze swego legowiska w lasach tutejszych, w których w ostatnim czasie bardzo się rozmnożyły. (fk.)

Z POMORZA

— * **Toruń.** (Akademja hallerowska). W ub. niedzielę, toruńska placówka Zw. Hallerczyków urządziła skromny obchód z okazji imienin Błękitnego Wodza gen Józefa Hallera. Do sali „Strzelnicy" na zaproszenie hallerczyków, przyszli delegaci miejscowych towarzystw, by dołączyć się do życzeń. jakie wysyłali wierni żołnierze swemu wodzowi. Nadzwyczajne to zebranie. zagaił prezes placówki p. Szczepaniak, witając wszystkich obecnych. Następnie okolicznościowe przemówienie wygłosił red. „Słowa Pom." p. Edw. Piszcz. który podkreślił wielką ideę, jaka Błękitnego Wodza i jego żołnierzy prowadziła w bój. Po tem przemówieniu, przystąpiono do podpisywania artystycznie wykonanego adresu, wyrażającego życzenia Czcigodnemu Solenizantowi. Podpisany adres wysłano specjalnym kurjerem gen. Hallerowi.

Gromkiemi okrzykami na cześć gen. Józefa Hallera zakończono to nadzwyczajne zebranie.

Z Gdyni

Tajemniczy anonim — Znowu szantaż? — Śledztwo w sprawie Z. U. P. U.

Gdynia, 24. 3. (Tel. wł.) W dniu 22 bm. aresztowano tutaj i osadzono w więzieniu w Starogardzie b. urzędnika sądowego Alfonsa Bobkowskiego, któremu zarzuca się, że wysłał do pp. Schmidtów, właścicieli kina „Morskie Oko" list, grożący im śmiercią, jeżeli nie złożą okupu w sumie 1000 zł. List podpisany był „Biała Ręka".

Sprawa wygląda nadzwyczaj tajemniczo, ponieważ z jednej strony Bobkowski wykazał się wcale dobrem alibi, a tryb jego życia, opinja, wykształcenie (ma egzamin na sekretarza sądowego) itd. każą wątpić, żeby mógł dopuścić się podobnego wymuszenia; próba zaś pisma przemawia przeciwko aresztowanemu. Bobkowski był przez jakiś czas w godzinach popołudniowych i wieczornych kasjerem w kinie „Morskie Oko" i miał zatarg z właścicielem na tle zarobkowym. Zatarg ten, rozpoczęty wymianą bardzo ostrych listów pomiędzy nim i p. Schmidtem zakończył się w sądzie. Ostatnio Bobkowski prowadził tutaj, przy ul. Starowiejskiej, biuro porad prawnych. W sądzie, gdzie pracował przez lat pięć, najpierw w Starogardzie, a potem tutaj w Gdyni, miał mimo młodego wieku — lat 22 — opinję bardzo zdolnego i obrotnego urzędnika.

* * *

Dochodzenie w sprawie katastrofy w domu Z. U. P. U., która swojemi rozmiarami poruszyła całą Polskę, prowadzone jest nadal.

Śledztwo rozpadło się na trzy kierunki: sprawa przeciw Zakładowi Gazowemu, sprawa przeciw projektodawcom i budowniczym domu Z. U. P. U. i sprawa przeciw inż. Mogilnickiemu i monterowi Barańskiemu z Zakładu Gazowego, którym zarzuca się złożenie w procesie cywilnym Z. U P. U. contra Zakład Gazowy fałszywych zaręczeń w miejsce przysięgi. Z dotychczasowych wyników dochodzeń w pierwszej sprawie zdaje się, że pełną odpowiedzialność za spowodowanie wybuchu gazu ponieść będzie musiał dozór techniczny Zakładu Gazowego w osobie p. M Wieleżyńskiego ze Lwowa. W drugiej sprawie, co do zarzutu źle obliczonego projektu i nieodpowiedniego budowania, wypowiadają się jeszcze rzeczoznawcy, tak ze strony władz śledczych, jak i obrony.

(S. B.).

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

BOLESNA STRATA DLA NAUKI POZNAŃSKIEJ

(Śp. prof. dr. ks. Henryk Likowski: 1876—1932).

Smutna wiadomość o śmierci śp. ks. prof. dr. Henryka Likowskiego w Warszawie wstrząsnęła do głębi tutejszym światem naukowym. Wszak był nie tak dawno w Poznaniu, a mieliśmy go na dłużej jeszcze w zeszłym roku, w czasie świąt wielkanocnych, w naszem gronie, gdy dla rekreacji przyjechał z Warszawy, a żywo, jak zawsze interesował się tutejszym ruchem naukowym. Pamiętam, jak wówczas na posiedzeniu poznańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, na którem prof. Wł. Konopczyński z Krakowa, jako delegat Akademji Umiejętności, referował szeroko zakrojony plan polskiej biografji historycznej, śp. ks. prof. Henryk Likowski spokojnym, równym głosem rozwijał w dyskusji swoje poglądy w sprawie Słownika biograficznego.

Śp. ks. prof. Likowski był urodzonym naukowcem, o silnie rozwiniętym zmyśle krytycznym i świetnej naukowej metodzie, nabytej w czasie studjów na zagranicznych uniwersytetach. Lubił te swoje uniwersyteckie wspomnienia z okresu studjów w Monasterze, przyczem chętnie podkreślał, że ścisłość metody zawdzięcza tamtejszemu znanemu historykowi kościoła H. Finkemu, którego był uczniem. Obok wrodzonych zdolności i nabytej metody na uniwersytetach zagranicznych, jako trzeci ważny czynnik w rozwoju duchowym śp. zmarłego, może najważniejszy, odegrała tradycja rodzinna, bliskie pokrewieństwo z arcybiskupem Edwardem Likowskim, tyle zasłużonym historykiem Unji brzeskiej, z którym utrzymywał bliskie stosunki. To też cała naukowa działalność Zmarłego wyrosła na gruncie wielkopolskim i poznańskim; tutaj powstały wszystkie jego większe czy mniejsze prace, wprost czy też pośrednio związane z dziejami tej ziemi i tego miasta. Po kilkoletniej pracy pedagogicznej w poznańskiem Seminarjum Duchownem, powołany w r. 1927 w uznaniu swych zasług naukowych na polu historji Kościoła na katedrę uniwersytecką w Warszawie, rozwinął tam przedewszystkiem działalność pedagogiczną, tak, że na pisanie większych dzieł już ani czasu ani — niestety — zdrowia nie starczyło.

Pierwszą większą naukową rozprawą śp. Zmarłego było studjum p. t. „Powstanie godności prymasowskiej arcybiskupów gnieźnieńskich" („Przegląd Hist.", XIX.), drukowane w r. 1915, w którem stara się obalić dotychczasowe poglądy i wszechstronnie oświetlić doniosłą działalność arcyb. Mikołaja Trąby, który pierwszy zbudował jednolitą organizację kościelną w Polsce, tak że już od końca XV. wieku kościół polski z prymasem na czele tworzy jedną całość i stanowi ważny czynnik jednolitej całości państwa. Wielka postać Mikołaja Trąby stanowiła centralny punkt zainteresowań przedwcześnie zmarłego uczonego i niewątpliwie byłby nam dał w przyszłości wielką jego naukową monografję.

Poza tem głównem swem dziełem pozostawił śp. ks. prof. Likowski szereg drobniejszych rozpraw, z których każda jest wzorem znakomitej metody. Wymienić należy rzecz o ks. Macieju z Mieleszyna (um. 1522) i jego kronice klasztoru trzemeszeńskiego (Rozpr. Wydz. Teol. Pozn. T. P. N., zesz. 4, r. 1918), o genezie święta „translatio s. Adalberti" w Kościele polskim („Kwart. Teol.", I., r. 1923), o początkach klasztoru cysterek w Owińskach w poł. XIII. w. (Poznań 1924), w sprawie żywota bł. Bogumiła (Poznań 1925).

Z wielkiem zamiłowaniem poświęcał się również śp. Zmarły badaniom lokalnych dziejów Poznania. Bo choć lubił nieraz wpółżartem narzekać na to miasto, kochał je całem sercem i wszystkiem, co Poznania dotyczyło, interesował się szczerze. Zajmowało go zwłaszcza zagadnienie najstarszych początków miasta na prawym brzegu Warty, przed lokacją lewobrzeżną w r. 1253, które świetnie rozwiązał w drobnej, ale bardzo wartościowej rozprawce p. t. „Miasto książęce Środka" (Poznań 1922) stanowiącej może najbardziej klasyczny przykład jego naukowej metody. Zainteresowania te znalazły również wyraz w szeregu feljetonów, ogłoszonych w „Kurjerze Poznańskim" i innych poznańskich dziennikach, jak n. p. wywody o począt. bractwa strzeleckiego w Poznaniu, lub z całkiem innej dziedziny, zawsze jeszcze pożyteczne i chętnie cytowane, omówienie bibljotek i archiwów poznańskich (z r. 1922).

To też Poznań i cały tutejszy świat naukowy zachowa śp. ks. Henryka Likowskiego zawsze w trwałej i najwdzięczniejszej pamięci.

Dr. Feliks Pohorecki.

Poznań.

TRWAŁY ŚLAD JUBILEUSZU KASY IM. MIANOWSKIEGO.

Z Warszawy donoszą nam:

Obchodziliśmy niedawno uroczyście, a także nie bez wzruszenia, złote gody Kasy im. Mianowskiego z kulturą narodową. Dział Kultury i Sztuki zajmował się kilkakrotnie i wyczerpująco tym ważnym jubileuszem. Teraz „Nauka Polska" wydawana przez Kasę, poświęciła jej pięćdziesięcioleciu obszerny tom, z rzędu piętnasty.

Wydano go ozdobnie. Złotemi czcionkami wytłoczone widnieją na karcie tytułowej dwie pamiątkowe daty: 1881—1931. Złotemu jubileuszowi poświęcony też jest pierwszy artykuł „Zarys historji Kasy im. Mianowskiego", skreślony przez Zygmunta Szweykowskiego. Na podstawie materjałów archiwalnych instytucji oraz opinij prasy współczesnej, kreśli autor rozwój zasłużonego instytutu naukowego w przeciągu półwiecza.

Rozpoczynają się te dzieje od pierwszych projektów uczczenia pamięci rektora Szkoły Głównej, dr. Józefa Mianowskiego, projektów, które powstawały w świeżem jeszcze wspomnieniu zamkniętej przez zaborców uczelni, tworzonych przez byłych profesorów i wychowanków Szkoły. Następują początkowe stadja tworzenia Kasy, plany jej działalności, troski o stworzenie podstaw materjalnych, wreszcie realizacji i rozwój różnych działów nauki, które Kasa popierała: medycyny, nauk matematyczno-przyrodniczych, nauk humanistycznych, społecznych i prawa.

Autor zaznacza na wstępie, że skreślona przezeń historja instytucji niema charakteru apoteozy. Podaje rzeczowo zarówno zalety, jak braki, wspomina posunięcia szczęśliwe, jak i nieudatne. Uważa, że wypięknianie jest zbyteczne — „Instytucja, która była jedyną w Królestwie po roku 1863 orędowniczką nauki, która skupiła w sobie najwyższe ambicje ówczesnego społeczeństwa, która wydatkowała z funduszów publicznych miljony złotych na studja i wydała zgórą tysiąc tomów prac naukowych — dostatecznie legitymuje swoją wartość."

Introdukcją niejako do powyższej pracy jest syntetyczny szkic prof. Franciszka Bujaka: „Rozwój nauki polskiej w latach 1800—1880", czyli przed założeniem Kasy im. J. Mianowskiego.

Dalsze artykuły w „Nauce Polskiej" idą po zwykłej linji twórczych zainteresowań tego wydawnictwa. W „Materjałach do badania psychologji twórczości naukowej" znajdujemy dwa życiorysy przyrodnika i humanisty, ogłoszone anonimowo. P. T. Makowiecki zajmuje się ustaleniem programu badań w dziedzinie kultury. Kilka artykułów poświęcone jest potrzebom bieżącym nauki polskiej: p. Cz. Reczyński omawia potrzeby fizyki technicznej, p. J. Manteuffel — papyrologji, p. K. Dobrowolski — bibljotek państwowych, prof. H. Batowski — przyszłego Instytutu Słowiańskiego w Polsce. Kronika polska przynosi m. in. wiadomości o nowopowstałych instytucjach i organizacjach naukowych i artystycznych. Tom zamykają recenzje z kilkunastu dzieł naukoznawczych.

T. W.

Krakowskie Tow. Literackie im. Mickiewicza odbyło walne zebranie z referatem dr. Michała Janika pt. **„Wyspiański a Berwiński".**

ŻYCIE KULTURALNE

JUŻ W KWIETNIU ZACZNIE POZNAŃ DALSZE WYCIECZKI KRAJOZNAWCZE.

Wraz ze zbliżaniem się wiosny nadchodzi sezon krajoznawczy. Poznański oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego rozwija coraz żywszą działalność, jak wiedzą nasi czytelnicy ze sprawozdań o jego wycieczkach.

Zimą ograniczają się one do zwiedzania miasta grupami pod kierunkiem wykwalifikowanego przewodnika. Z nastaniem cieplejszej pory krajoznawcy nasi wychodzą poza mury Poznania i zapoznają się na dłuższych i krótszych wycieczkach, z bliższą i dalszą okolicą, oraz z całą Wielkopolską.

W tym roku wycieczki zaczną się już w kwietniu. Zaraz dnia 3 kwietnia odbędzie się wycieczka do Rydzyny. W tydzień później będzie zwiedzane Gniezno, dnia 17 kwietnia Grodzisk, wreszcie 24 — Rogalin. Organizuje te ekskursje sekretarz Oddziału poznańskiego, p. Franciszek Jaśkowiak tak jak w sezonie zeszłorocznym, który zasługuje na przypomnienie przynajmniej w zarysach.

Wycieczek było 21, brało w nich udział 285 osób, a pieszo przebyta droga wyraża się cyfrą 383 km. Uwzględniano okolice piękne pod względem krajobrazowym, odznaczające się pamiątkami historycznemi i zabytkami sztuki, a także objekty przemysłowe. Uczestnicy wycieczek zwiedzili m. in. galerję obrazów w Rogalinie, zbiory muzealne w zamku kórnickim, kościoły w Kórniku, Bninie i piękny kościół farny w Środzie, dworek staropolski z w. 16 w Koszutach, zabytki architektury romańskiej w Inowrocławiu, Kruszwicy, Strzelnie i Mogilnie, zabytki architektury w Lubiniu i Kościanie, pałac w Racocie, uzdrowisko Powidz, Gniezno, dobrze zachowane grodziska przedhistoryczne w Ostrolesiu pod Ostrorogiem. Szamotuły z średniowiecznym kościołem i Czarną Wieżą więzieniem Halszki z Ostroga, Zaniemyśl z pamiętną wyspą hr. Edwarda Raczyńskiego, malownicze pojezierze Sierakowsko-Międzychodzkie, gdzie podczas dwudniowej wycieczki na przestrzeni 45 km uczestnicy oglądali 18 jezior. Niezwykłą pięknością odznaczają się jeziora Śremskie i Ławickie o wysokich stromych brzegach, poszarpanych jarami, pokrytych staremi bukami, na jeziorze Kłosowskiem zaś rozciąga się wyspa o powierzchni 20 ha, a na niej znajduje się największa w Wielkopolsce osada czapel. W Sierakowie zwiedzili wspaniały barokowy kościół z obrazem Rubensa w ołtarzu głównym.

Oprócz tego urządzono szereg mniejszych wycieczek w bliższe okolice Poznania jak: Promno, Ludwikowo, Stęszew, Tomice, Otusz, a na zakończenie sezonu do cukrowni w Opalenicy.

Oprócz wycieczek lokalnych, zamierzona jest w czerwcu wycieczka dalsza, mianowicie do Wilna i Białowieży.

MUZYKA

Wznowienie „Janka". W Warszawie wznowiono w operze Żeleńskiego „Janka". Śpiewali pp. Gołębiowski, Mossoczy, Brodnicki, Roessler-Stokowska i Fedyczkowska. Prof. Rytel, krytyk „Gaz. Warszawskiej" stwierdza z ubolewaniem, że górne piętra sali świeciły pustkami.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

W Wilnie stanie Mickiewicz p. Kuny. Piszą nam z Wilna: Komitet budowy pomnika Mickiewicza zatwierdził do wykonania projekt p. Kuny, nagrodzony przez jury. W ten sposób zakończyła się afera pomnikowa, która ciągnie się od lat kilku, zaczęta nagrodzeniem pomnika projektu p. Szukalskiego i cofnięciem się od niego z powodu, że w pismach zaczęli dyletanci wypowiadać swoje ujemne o tym projekcie opinje. Próbowano coś podobnego urządzić z obecnym wyrokiem jury i pisma wileńskie otworzyły swe łamy różnym amatorskim krytykom, aż Ferdynand Ruszczyc musiał publicznie przypomnieć, że „Mickiewicz to nie miss Polonja" i że nie obiera się go powszechnem głosowaniem, nawet na pomniku. Komitet posiada prawie ćwierć miljona złotych, koszta wyniosą około pół miljona, trzeba więc będzie brakującą sumę jeszcze uzupełnić. (wz)

SZKOLNICTWO

Współpraca wychowawcza szkoły z domem. Państwowy Instytut Nauczycielski w Warszawie zorganizował w ub. r. konferencję nauczycielską, poświęconą zagadnieniu współpracy szkoły z domem. Wygłoszone referaty zostały opracowane na podstawie badań, przeprowadzonych w szkołach warszawskich. Zebrany materjał będzie ogłoszony w Pamiętniku Instytutu. Obecnie „Praca Szkolna" drukuje wynik badań w skróceniu. Okazuje się, iż na przedmieściach jest współpraca lepiej zorganizowana, aniżeli w śródmieściu. Czynnikiem decydującym jest nauczyciel. Jeśli on czuje potrzebę współpracy z rodzicami, to najgorsze nawet warunki nie przeszkodzą mu. Taki jest wniosek końcowy artykułu. Oczywiście trzebaby badania podobne przeprowadzić w innych miastach, w ten sposób osiągnie się wszechstronny materjał. (St. N.)

ZE ŚWIATA DŹWIĘKÓW

MUZYCY POLSCY W PARYŻU PILNIE SIĘ KRZĄTAJĄ

Paryż, 21 marca.

Odkąd nasi młodsi muzycy zaczęli pielgrzymować po wiedzę do Paryża, nie do Niemiec (jak bywało przeważnie) ożywił się i polski ruch muzyczny w stolicy Francji. Centrum jego znajduje się oczywiście w Stowarzyszeniu młodych Muzyków Polskich w Paryżu, o którego intensywnej pracy niejeden już podałem szczegół w swoim czasie. Teraz należy zanotować nowy fakt pomyślny. Stowarzyszenie zdobyło placówkę dla propagowania muzyki polskiej w Hiszpanji, a to w ten sposób, że jego prezes, Feliks R. Łabuński, został redaktorem działu „Filarmonia Chopiniana" w piśmie muzycznem hiszpańskiem „Filarmonia".

Ukazał się właśnie wspaniały zeszyt tego wydawnictwa na przepięknym papierze czerpanym, cały stylizowany na wygląd starych druków i książek. Zdobią go liczne rysunki (również archaizowane) o precyzyjnej technice. Zeszyt ten posiada wszelkie zalety pięknego bibljofilskiego wydania. Znajdujemy w nim kilka interesujących artykułów o muzyce belgijskiej, o poezjach poety prowansalskiego Mistrala, szkic o muzyce katalońskiej i wreszcie w dziale „Philarmonia chopiniana" sporo wiadomości o polskiej muzyce. Na stronie 110 widnieje orzeł polski, pod nim napis polski „Stowarzyszenie Młodych Muzyków Polaków w Paryżu", poczem następują muzyczne polonica. A więc: rys pracy dotychczasowej Stowarzyszenia Młodych Muzyków w Paryżu, z którego okazuje się, że w ciągu ostatnich lat pięciu urządzono festival muzyki symfonicznej w Teatrze Mogador, 23 koncerty kameralne, 47 audycyj w studio domu Pleyela, przyczem współpracowano w 21 koncertach polskich, odbywających się poza Stowarzyszeniem i jego zakresem działania, albo wprost je zorganizowano.

„Philharmonia" wychodzi na Mallorce w języku francuskim, hiszpańskim i katalońskim (filarem muzyków katalońskich jest Pablo Casals, najwybitniejszy współczesny wiolonczelista). Redaktorem jest Joan Tomàs i F. R. Łabuński. Z Polski zaproszenie do współpracy otrzymał dr. Tadeusz Szeligowski.

Z francuskich chopinianów należy zanotować jeszcze wiadomość, że Edward Herriot, znany polityk wygłosi w Lyonie (którego jest merem) odczyt o Chopinie. Ilustracji muzycznej dostarczy pianista Frillat. P. Herriot, uchodzący za politycznego wirtuoza, jest też wielkim amatorem muzyki, wydał książkę o Beethovenie. Odczyt jego o Chopinie wyjdzie zapewne również w książce, przez co obca literatura chopinowska wzbogaci się o nowy numer bibljograficzny i z pewnością interesujący.

W dziale propagandy warto zapisać nowe etapy podróży artystycznych p. Marji Modrakowskiej, młodej śpiewaczki-pieśniarki, która cieszy się wielkiem uznaniem najwybitniejszych muzyków francuskich, a śpiewa najnowszą literaturę pieśniarską polską. Ostatnio występowała w Liege w Belgji oraz w Genewie. Na jej programach znajdowały się „Rymy dziecięce" Karola Szymanowskiego oraz „Pieśni Zielone" Tadeusza Szeligowskiego.

M. P.

Pisma nadesłane

„Prasa". Nr. 1 — 2 — 3. Treść: F. Głowiński: „Z zagadnień gospodarki wydawniczej". — M. Grzegorczyk: „Nowe czasopisma w r. 1931". — R. Starzyński: „Rozwój P. A. T."— M. Wajnryb: „Biuro Wolffa a sieć agencyj telegraficznych". — J. Marg: „Berliński instytut prasowy". — A. H. Gacka: „Główne etapy rozwoju prasy francuskiej". — N. I.: „Z amerykańskiego rynku ogłoszeniowego". — Życie organizacyjne — Kronika krajowa. — Przegląd ustaw i rozporządzeń. — Kronika zagraniczna — Przegląd piśmiennictwa. — Adr. Red. Warszawa Krak. Przedm. 40 m. 11.

„Przyjaciel Szkoły". Nr. 6. Treść: W. Choma: „Zajęcia „ciche". — F. Gawrych: „Przeciwko robotom ręcznym w szkołach niżej zorganizowanych" — L. Pilawski: „Encyklopedja z wycinków z gazet" — J. Bończa-Tomaszewski: „Na marginesie okolicznościowych przemówień podczas obchodów szkolnych" — J. Sobolewski: „Roboty ręczne — a pisanki wielkanocne". — Uwagi dyskusyjne a) G. Zdrila dotyczące lekcji „Obraz, plan, podziałka" oraz odpowiedź autora (M. Mścisza). b) S. Neapolitańskiego i W. Fara na temat „Dodawanie z przekroczeniem dziesiątki". — Nowości wydawnicze. — Poznań, ul. Dominikańska 4.

Z lat dziecinnych - telefonu

Przykre wspomnienia. — Dobrotliwa dama. — Niezwykły kawał.

W związku z pięćdziesięcio-letnim jubileuszem popularnego przyrządu słuchowego, znawego — telefonem, pisma amerykańskie zamieszczają liczne reminiscencje z okresu narodzin tego niezbędnego dziś aparatu.

Pierwsze instalacje telefoniczne nie działały, rzecz jasna, zadawalniająco i dziś jeszcze wielu starszych ludzi ze zgrozą wspomina owe czasy denerwujących przeżyć i niewymownych cierpień, spowodowanych przez ten djabelski — jak się wyrażano — wynalazek. Dochodziło do tego, że kierownicy towarzystwa telefonicznego nie mieli odwagi pokazywać się ludziom na oczy, kryjąc się w swoich willach, położonych na peryferjach miasta, niby złoczyńcy, obawiający się pościgu. Na głowy telefonistek sypały się przekleństwa i złożeczenia, tak, że biedaczki już po paru dniach pracy, w panicznym strachu i pośpiechu porzucały służbę.

W końcu czynią zadość kategorycznym żądaniom abonentów, zarząd telefonów postanowił otworzyć biuro zażaleń. To ostatnie mieściło się w olbrzymiej sali, która niebawem zapełniła się tłumem wzburzonej publiczności. Ponieważ lokal nie mógł wszystkich interesentów pomieścić, więc u wejścia do gmachu utworzył się długi „ogonek", który powiększając się z minuty na minutę, w końcu poczwórnym pieścieniem opasał cały budynek. Godzinami stali ludzie czekając, aż uda im się docisnąć do „stołu reklamacyjnego", przy którym siedziała majestatycznie około 60-letnia dama o siwych włosach, spiętrzonych w spaniałą koafjurę. Z dobrotliwym uśmiechem na ustach pani ta wysłuchiwała z iście anielską cierpliwością wnoszonych skarg rozżalonych i nieraz zupełnie nie po dżentelmeńsku zachowujących się abonentów.

— Sprawdzimy. Wszystko będzie zrobione, uspokuj się pań! — mówiła swym miękkim głosem sympatyczna matrona.

I ludzie uspakajali się. Zamilkł gniew i nowa nadzieja wstępowała w serca nieszczęśliwych.

— Czekałem pół godziny na połączenie — skarżył się ktoś. — Słszy pani? Pół godziny! To nie jest do zniesienia!

— Niech pan nie rozpacza. To będzie załatwione — uspokajała dama.

— Mój telefon dzwonił przez całą noc; dzwonił bez przerwy — jęczała inna ofiara — na chwilę oka nie zmrużyłam... Ja chyba zwarjuję!...

— Będzie doprowadzone do porządku — rzekła srebrnowłosa pani, odprawiając reklamanta uprzejmem skinieniem głowy.

I tak szły dnie, tygodnie...

Z kolei przed stołem stanął 8005-ty abonent.

Jego niespokojne przenikliwe oczy biegały po sali.

Po chwili milczenia zawołał:

— Lincoln był wielkim człowiekiem!

— Uspokój się pan, będzie zreperowany — odpowiedziała matrona z ujmującym uśmiechem.

— Waszynton będąc chłopcem kradł jabłka — kontynuował klijent Nr. 8005.

— Sprawdzimy najdokładniej! Niema się czem denerwować! Proszę następny!

Ale następny uciekł, a zaie go przykłade mposzli inni, bo — co tu długo mówić: Dama była — głucha jak pień! Kr.

Kobieta a papieros

Ameryka chce kobietom obrzydzić palenie. Stąd powstała Liga przeciwko kobietom palaczkom z główną siedzibą w Bostonie, która zwalcza nałóg ten słowem, pismem i obrazem. Mężczyzna jest pod tym względem stracony beznadziejnie. Chociażby nawet uwierzył i na własnej skórze i kieszeni przekonał się, że nikotyna szkodzi zdrowiu i oszczędności, to jednak nie będzie miał tyle siły woli, aby wyrzec się tej jednej, jak się zwykle mówi, przyjemności palenia. Czas więc wielki ratować kobietę — woła Ameryka i próbuje szczęścia.

Liga bostońska stwierdza w swych pismach i odezwach, że dla kobiety palenie jest znacznie niebezpieczniejsze, niż dla mężczyzny. Szkodzi jej zdrowiu stokroć więcej. Dym działa wprost fatalnie na cerę, niszczy ją i postarza, o czem pamiętać powinny zwłaszcza młode istoty, które przecież pragną być ładne i zachować jak najdłużej urok młodości. Matki zaś i mężatki winny pamiętać o tem, że palenie papierosów wpływa ujemnie na potomstwo. Poza tem zbyt namiętne palenie powoduje niejednokrotnie raka ustnego. Tak zwane „smokers patches", białe, maleńkie pęcherzyki na języku, spotyka się obecnie tak samo często u kobiet, jak u mężczyzn. Palenie u kobiet to jeden krok bliżej ku schłopieniu, a ponieważ niema pewnie kobiety, któraby nie zazdrościła mężczyźnie tego, że jest mężczyzną, więc starają się przynajmniej o naśladownictwo i upodobnienie bodaj w czemś do rodzaju męskiego. W Ameryce pali obecnie piętnaście procent wszystkich kobiet. To zastraszająco wiele, bo dobry przykład nie znajduje nigdy naśladownictwa, a zaraźliwsze jest zawsze zło, które się łatwo ludzi czepia. Abraham Lincoln określa papierosa jako cuchnącą roślinę, która ma z jednej strony ogień, a zdrugiej głupca, obecnie mógłby powiedzieć „głupie". Kobiety palą nawet w czasie wykładów uniwersyteckich za zgodą profesorów, okadzając ich dymem z papierosów z wdzięczności za wyrozumiałość.

Kto chce sprawić prawdziwą radość krewnym swoim i znajomym, zamieszkałym na wsi i w małych miasteczkach, niechaj zwróci im uwagę na

„Wielkopolanin"

który od 1 kwietnia r. b. wychodzić będzie 3 razy w tygodniu, każdy na 8 dużych stronach, o treści wielce urozmaiconej i ilustrowanej, za 1 zł miesięcznie lub 3 zł kwartalnie przez listowego franko w dom.

Uprzejmie prosimy o łaskawe podawanie nam adresów celem bezpłatnego posyłania egzemplarzy okazowych.

Administracja: Poznań, św. Marcin 70.

Przeciwko owym palaczkom zwraca się obecnie Liga bostońska. — „Mądrość zamiast dymu papierosów" — brzmi tytuł jednej z wydanych przez Ligę broszur. „Papieros" — tytuł drugiej, w której malowane są w groźnych słowach niebezpieczeństwa, grożące ludzkości z powodu palenia.

Czy walka Ligi przeciwko palącym kobietom w Bostonie odniesie skutek? Przekonamy się niebawem; a może w danym razie zorganizowalibyśmy coś w tym rodzaju u nas, ażeby wzmocnić... wolę narodu! Alka.

Wykończenie olbrzymiego kanału w Ameryce

Nie dawno temu oddany został do użytku publicznego kanał, łączący jeziora północno-amerykańskie z morzem. Jest to olbrzymie dzieło, czego dowodem choćby fakt, że prace przy budowie kanału trwały 17 lat. Na tej nowej drodze wodnej mogą obecnie wielkie statki oceaniczne o długości 250 m., o szerokości do 25 m., przy zanurzeniu do 7.5 m. docierać, okrążącj woodspad Niagara aż do do wodospadów Lachine w stanie św. Wawrzyńca, skąd otrzymają komunikację aż do jeziora Ontario parowce o długości 180 m. Na kanale znajduje się 21 mostów do podnoszenia. Dla umożliwienia komunikacji nocnej ustawiono wzdłuż kanału w odstępach 120 m. reflketory. Wip.

Najstarsze greckie teksty biblijne odnalezione

(KAP) „Katholische Korrespondenz" donosi o sensacyjnem odkryciu, zrobionem w dokumentach zbioru Chester Beatty. Znaleziono tam mianowicie 190 kart z ksiąg greckich, zawierających ważne fragmenty greckiej Biblji. Pochodzą one z III, IV i V stulecia, niektóre sięgają nawet I wieku.

Odnalezione fragmenty byłyby najstarszemi dokumentami, dotyczącemi greckiego tłumaczenia Biblji.

Humor

Egzamin dyplomaty

Znakomity dyplomata i mąż stanu W. Brytanji, Arthur Balfour, zdawał egzamin na stopień attaché ambasady. Ku własnemu zdumieniu otrzymał stopień celujący, to też po egzaminie uważał za właściwe podziękować egzaminatorowi.

— Jestem zadowolony z pana, odrzekł egzaminator, potrafił pan tak znakomicie ukryć przed nami skarby swej wiedzy, iż doszliśmy do przekonania, że będzie pan w przyszłości jednym z naszych najbardziej dyskretnych dyplomatów, co jest najlepszą kwalifikacją w tej karjerze. (Punch).

24-ta Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W dwunastym dniu ciągnienia 5 klasy wylosowano następujące wygrane:

15.00 zł. na nr. 22827.

Po 5.000 zł. na nr. nr. 7981 26846.

Po 3.000 zł. na nr. nr.: 2424 17706 39725 18672 81402 87027 105431 107402 109923 119635 136014.

Po 2.000 zł. na nr. nr.: 1956 16563 19290 21275 38258 85051 90953 91291 92520 106584 115778 125255 134174 134968 138158 141589 148559 152384 152377.

Po 1.000 zł. na nr. nr.: 802 9130 13106 25128 28226 33591 36644 43428 53999 54437 56895 59081 69623 71661 73276 73898 74419 76164 77991 81440 83050 86416 86855 100700 112002 116754 120809 127293 128024 128407 137570 139828 140894 150439 150884 153648 154642.

Po 500 zł. na nr. nr.: 1131 3380 3571 4155 4942 7499 7670 7842 8299 10375 10526 10888 14106 14782 16710 17232 17893 17975 18513 18739 19248 19352 20123 20958 21005 23404 26162 26746 27464 28329 29554 30840 32131 32556 34278 34893 37468 37882 38039 88313 38751 39401 39889 40558 40745 30803 41055 42454 42544 42918 44043 44404 45154 45476 45784 47966 48702 49010 49238 49384 50983 51199 52055 55266 55464 57143 57398 57576 57719 61239 620141 62768 63375 64594 66382 68141 68261 68662 70153 70315 70868 72197 72166 73768 77064 77170 77710 79831 83512 83697 83830 84286 84805 87453 88772 89437 89893 90427 92621 93953 94389 95900 96165 77078 97484 79418 97760 98489 99001 101675 101760 102088 102366 102680 103593 104147 104390 104720 104808 105205 105525 106270 107602 107759 108203 108691 109171 109668 112365 114397 114699 114741 115214 116121 117259 118381 118614 118901 119873 120685 122445 123774 123782 124534 125279 125460 126743 127199 127788 127835 128377 129793 130012 130491 131174 132830 133498 135069 135369 137380 138913 140308 140438 141451 142791 142922 143569 144688 145021 146363 146552 147314 147628 147882 148270 149791 150153 150256 150442 152326 152818 153638 155059 155324 155801 157113 157777 158008 158075

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

64 97 242 490 509 62 80 99 628 62 88 708 56 823 69 82 968 98 **1051** 95 104 76 77 297 306 36 492 554 784 85 86 93 **2182** 202 303 51 590 638 908 **3035** 145 73 224 409 32 53 508 25 318 27 30 718 20 25 363 **4043** 146 211 321 61 94 676 899 **5036** 71 93 138 62 381 446 54 588 98 610 90 772 93 804 19 42 **6047** 98 106 259 61 94 301 54 74 75 96 414 525 45 686 93 812 32 98 946 50 85 94 **7121** 83 98 263 97 354 523 603 54 57 709 95 834 **8006** 32 314 70 438 42 501 21 22 96 744 897 949 **9016** 48 101 350 66 422 90 532 58 617 741 53 819 52 61 909 33 61 **10023** 59 120 387 478 583 602 50 64 97 755 873 917 **11072** 106 13 266 81 397 488 532 652 723 24 82 831 61 89 908 12 **12144** 273 334 96 418 531 50 95 688 90 747 89 865 91 907 53 80 89 **13021** 65 240 323 41 428 788 806 29 50 57 78 **14023** 166 95 372 410 52 504 33 58 64 73 673 747 **15022** 60 313 432 76 530 715 48 941 69 **16040** 177 205 307 72 641 707 22 71 78 954 **17006** 64 206 57 512 664 87 724 32 55 66 817 20 62 977 97 **18070** 169 217 320 24 487 720 30 803 51 58 70 941 **19155** 306 443 44 654 72 750 821 43 70 78 88 96 913 **20015** 86 265 348 57 475 574 77 655 952 **21008** 32 45 92 154 337 86 87 658 84 94 883 **22119** 228 86 347 618 75 97 752 90 954 **23037** 141 218 319 95 99 455 591 643 68 764 93 885 946 **24069** 194 323 37 450 70 709 939 46 **25027** 107 209 63 388 451 605 745 816 45 910 **26045** 122 92 206 84 314 57 62 613 19 718 18 999 **27048** 240 99 337 420 540 79 605 42 62 701 53 821 59 88 923 **28005** 71 76 83 90 147 82 225 41 344 78 400 650 712 845 80 93 924 81 **29009** 69 153 71 226 74 365 66 84 405 34 582 613 28 70 730 60 856.

30511 47 95 638 53 772 878 **31031** 213 19 66 312 452 607 21 37 42 812 50 66 924 32 69 92 **32005** 7 42 128 36 47 338 402 62 63 87 682 815 22 951 83 **33122** 30 256 373 81 499 510 92 97 624 707 31 60 849 905 **34019** 80 153 265 84 96 481 516 73 659 88 97 726 52 814 983 **35332** 45 434 88 610 78 81 786 840 970 **36115** 230 38 360 560 603 46 51 60 740 819 60 78 932 **37025** 30 205 35 474 533 680 85 725 49 845 941 45 49 **38125** 57 73 236 44 338 404 81 616 712 95 886 980 **39012** 161 73 315 459 641 82 917 92 **40121** 41 219 50 310 469 573 86 92 741 97 830 913 95 **41029** 69 117 22 78 249 84 86 314 414 63 511 40 50 73 643 50 825 57 930 **42104** 17 84 249 85 373 563 604 35 76 740 **43285** 452 598 605 38 58 726 32 **44180** 286 308 87 527 76 600 719 838 94 991 94 **45051** 147 207 359 89 419 511 614 783 88 815 49 903 93 **46145** 72 204 70 80 485 539 49 56 59 747 56 **47133** 255 346 418 579 624 69 768 924 96 **48046** 137 44 88 253 76 82 311 25 38 540 78 94 675 87 825 32 55 63 908 16 **49041** 125 40 71 252 78 80 318 22 57 403 4 540 80 756 87 89 827 940 44 **50147** 58 61 71 83 88 224 304 59 445 557 863 70 927 **51111** 245 66 96 413 65 501 98 617 76 807 32 74 977 **52060** 90 155 202 51 309 45 59 433 80 88 92 93 501 16 26 627 871 79 **53106** 10 36 59 223 51 575 606 715 43 97 840 944 **54006** 71 74 178 201 46 54 519 57 652 703 44 63 867 **55100** 212 33 315 17 19 44 87 89 523 56 751 96 98 829 54 903 42 **56022** 147 51 67 327 437 41 95 550 643 49 57 71 84 747 932 **57063** 103 17 254 58 95 422 500 28 727 51 830 40 57 919 63 65 73 **58058** 73 168 260 325 41 96 97 446 61 564 71 615 81 705 22 58 82 83 810 968 80 **59071** 224 386 422 509 60 70 76 653 76 808 19 971.

60033 41 161 66 213 14 50 51 394 419 23 89 533 623 796 964 **61011** 32 36 61 143 236 41 72 327 60 79 466 82 553 58 648 874 **62013** 42 77 95 325 41 448 506 701 28 31 854 980 **63209** 302 31 482 83 549 664 94 729 802 8 12 19 23 905 **64037** 161 325 437 503 692 756 874 85 90 949 64 96 **65036** 89 91 181 93 248 98 367 713 828 944 **66196** 315 54 94 477 507 627 775 984 **67220** 37 309 88 574 685 716 70 820 50 916 76 **68188** 301 566 666 821 88 **69146** 56 94 230 318 34 401 70 518 674 77 739 44 832 915 20 **70161** 206 49 98 381 455 551 625 848 901 52 **71212** 14 323 27 40 401 520 41 62 84 612 52 761 70 807 17 99 944 50 79 **72019** 213 37 65 393 430 42 83 657 730 52 93 **73204** 82 395 445 59 83 844 56 948 **74157** 325 56 73 411 79 91 590 618 97 774 892 940 **75017** 34 69 76 77 89 95 103 51 232 93 491 669 94 737 55 66 80 905 74 **76147** 87 385 402 18 32 82 630 74 96 744 48 854 91 926 49 62 82 93 **77068** 87 239 367 404 17 31 35 66 508 **78041** 84 166 375 485 530 79 633 911 27 80 84 **79084** 89 286 90 325 401 510 728 69 821 967 **80011** 42 358 61 62 65 86 411 725 807 918 25 77 **81001** 15 218 44 366 82 94 415 786 309 63 **82040** 41 361 524 25 662 929 **83067** 169 214 23 342 632 98 99 775 813 19 26 59 927 91 98 **84013** 23 86 102 8 250 389 503 39 76 92 701 973 **85137** 205 70 85 87 99 314 484 530 47 96 876 928 73 **86149** 237 343 479 511 19 45 67 743 73 823 27 50 922 86 98 **87053** 57 88 155 230 69 487 519 646 94 729 75 913 30 **88344** 62 421 547 74 76 628 722 843 911 **89089** 167 76 233 40 334 37 410 56 539 735 56 893 996

90003 81 105 202 39 97 322 488 92 550 652 731 53 90 838 74 954 67 **91226** 345 420 507 15 68 80 94 631 50 740 824 970 **92089** 425 30 31 500 11 39 46 758 840 945 **93022** 61 116 52 211 18 49 306 35 51 400 29 77 585 621 43 717 913 **94105** 12 41 227 48 366 403 601 2 703 928 **95081** 87 125 228 331 456 548 771 890 939 56 80 **96049** 66 82 142 71 587 630 **97091** 121 121 32 94 371 442 59 682 730 801 63 967 72 97 **98042** 343 95 489 560 632 788 987 **99128** 41 78 274 475 552 85 708 68 958 82 99 **100004** 121 289 303 13 495 99 674 701 57 810 15 933 **101026** 50 92 153 60 94 99 206 54 485 98 518 673 717 23 44 99 846 916 19 **102130** 75 87 234 316 60 67 68 92 424 56 89 756 802 57 59 96 901 **103002** 62 181 258 64 97 425 536 829 **104065** 111 251 300 13 47 440 517 58 633 703 27 858 901 45 78 **105150** 64 90 346 604 78 796 908 56 62 95 **106068** 96 313 45 53 61 83 451 539 95 601 62 74 701 37 81 942 75 97 **107131** 309 483 542 605 96 794 98 806 94 915 49 242 92 445 78 771 95 837 93 **109006** 50 72 114 62 218 397 434 46 663 823 62 **110018** 96 140 251 83 300 48 65 96 527 630 722 98 814 35 40 60 94 901 2 15 **111063** 81 117 35 210 74 356 88 92 98 415 520 59 618 89 851 98 926 70 **112011** 80 86 163 98 205 98 557 616 48 763 910 28 77 **113170** 95 330 435 62 597 649 81 782 810 **114180** 250 356 58 73 400 45 86 614 732 57 835 71 **115017** 227 359 78 478 514 677 87 **116083** 173 94 218 94 320 74 495 529 604 777 812 14 46 95 **117035** 99 101 51 54 97 236 67 69 348 417 503 601 914 **118053** 59 116 36 220 44 322 73 463 633 720 29 49 800 94 942 **119037** 46 223 56 60 383 85 613 61 775 937 62.

120097 144 201 20 25 317 28 43 81 98 423 83 508 69 617 33 42 716 824 30 85 929 **121059** 75 87 173 78 79 89 278 81 391 418 638 89 719 820 953 **122139** 204 19 49 461 538 65 600 39 745 899 953 68 **123026** 35 90 180 351 430 517 24 56 733 814 77 910 88 **124133** 38 274 310 92 579 601 87 722 51 **125119** 41 282 481 87 520 22 60 74 92 649 78 704 28 77 953 63 65 66 89 **126062** 294 329 458 586 768 823 84 905 **127076** 136 376 489 99 516 97 601 46 49 734 833 901 46 **128150** 67 229 352 400 19 565 633 34 37 63 73 709 96 940 **129033** 222 536 70 682 727 865 80 901 06 **130006** 16 36 45 295 335 47 85 98 443 577 668 708 25 88 814 78 89 905 83 **131023** 80 161 222 329 32 57 516 96 716 43 52 69 818 **132151** 225 28 31 59 93 475 99 539 97 638 705 14 82 **133032** 74 108 275 347 428 653 64 713 820 **134178** 313 95 544 57 665 826 900 59 **135029** 72 138 49 373 467 77 504 618 40 744 783 977 81 **136297** 318 49 92 462 526 620 770 815 17 28 35 993 **137013** 107 57 248 525 81 684 704 807 12 14 949 69 **138013** 78 104 92 244 303 407 46 514 40 646 704 43 85 94 865 904 47 **139007** 52 97 255 507 667 70 808 14 26 94 900 26 **140001** 26 79 120 64 65 207 31 90 636 54 784 90 928 44 **141038** 219 64 69 306 25 72 91 617 827 46 909 84 **142045** 145 273 371 580 725 815 57 911 32 74 **143011** 17 31 62 467 96 530 42 61 615 53 80 771 910 86 98 **144185** 298 323 96 434 74 540 635 37 961 84 93 **145137** 48 384 422 587 605 863 89 **146063** 71 74 81 126 80 85 279 337 74 507 54 56 622 48 866 78 910 55 **147074** 62 127 55 385 416 83 502 79 86 698 801 909 92 **148014** 18 62 190 286 331 81 445 625 85 95 721 808 22 **149000** 18 49 76 87 143 45 264 301 45 470 79 528 620 29 30 37 79 746 67 98 800 65 915 90.

150046 167 405 44 47 51 78 533 640 61 730 36 37 40 823 **151001** 12 68 81 112 13 17 263 321 67 487 692 756 878 **152076** 177 258 310 78 98 99 435 38 66 519 27 31 679 776 802 29 38 71 77 **153049** 111 227 79 80 346 458 80 563 600 22 85 783 827 65 81 88 980 **154046** 52 139 203 57 386 89 411 54 93 626 31 45 **155133** 47 72 217 69 478 737 964 **156291** 516 99 621 865 949 90 **157021** 26 139 86 276 398 486 563 76 604 722 808 89 935 74 **158049** 107 20 71 92 207 30 45 83 336 458 758 905 65 80 **159008** 15 106 31 93 250 72 74 83 324 446 613 74 756 84 826 47 942 91.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Wielki Piątek, 25 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy; godz. **15.25** (W); godzina **17.05** „Wieści z frontu"; godz. **17.10** (W); godz. **17.35** (W); godz. **18.05** koncert kameralny; wyk.: Władysław Witkowski (I skrzypce), Feliks Dąbrowski (II skrzypce), Jan Rakowski (altówka), Mieczysław Rozmarynowicz (wioloncz.); program: Haydn: „Siedem słów Chrystusa" — kwartet smyczkowy; godz. **19.15** lekcja języka włoskiego; godz. **19.30** „Marja z Magdali" (Rozważania wielkopostne) (wygł. Brat Cezary); godz. **19.45** (W); godz. **20.00** (W); godz. **20.15** (W); godz. **22.00** (W); godz. **22.05** „Z nad krawędzi" (88 pogadanka Brata Cezarego); godz. **22.20** sygnał czasu, komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. **11.45** codzienny przegląd prasy polskiej; godz. **12.10** płyty gramofonowe; („Messa di Requiem" — J. Verdi'ego; godz. **15.25** odczyt z cyklu dla maturzystów (Dział Historja) „Rozwój parlamentaryzmu w Anglji" — prof. Władysław Dzwonkowski; godz. **15.45** giełda pieniężna; godz. **15.50** transmisja ze Lwowa audycji dla chorych w opr. ks. Rękasa; godzina **16.20** skrzynka pocztowa; godz. **16.40** płyty gramofonowe; godz. **16.55** lekcja języka angielskiego (Linguaphone); godzina **17.10** „Tańce śmierci w malarstwie polskiem" — dr. Marceli Nałęcz - Dobrowolski; godz. **17.35** koncert religijny; godzina **19.15** przegląd rolniczej prasy zagranicznej; godz **19.30** wiadomości sportowe; godzina **19.35** płyty gramofonowe; godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz **20.00** „Wywiad ze śledziem" feljeton — p. Mieczysław Jarosławski; godz. **20.15** polska muzyka religijna w wyk.: Lutni Warsz., i Kazimierza Czekotowskiego (baryton).

Programy zagraniczne. Paryż (1724 m) 22.00 koncert muzyki poważnej; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 18.00 oratorjum Bacha tr. z Lipska; **Daventry** (1554 m) i **Londyn** (261 m) 20.30 koncert symfoniczny; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 19.30 koncert religijny; **Kalundborg** (1154 m) 21.50 koncert religijny; **Oslo** (1083 m) 20.00 koncert; **Budapeszt** (550 m) 18.45 Oratorjum Bacha „św. Jan"; **Wiedeń** (516 m) 18.00 tr. z Lipska; **Langenberg** (472 m) 20.00 wielka msza nr. 3 f-moll Brücknera; **Rzym** (441 m) 21.00 koncert symfoniczny.

Ważne dla emerytów

W związku z uchwaloną w ostatnich dniach przez ciała ustawodawcze nowelą do ustawy emerytalnej dowiadujemy się z miarodajnego źródła, że zmiany, które ta nowela wprowadza w dotychczasowej wysokości zaopatrzeń emerytalnych, pensyj wdowich i sierocych wchodzą na ogół w życie dopiero z dniem 1 maja 1933.

Jedynym wyjątkiem od powyższej zasady jest postanowienie, w myśl którego obecne zaopatrzenia emerytalne, pensje wdowie i sieroce — z wyjątkiem pensyj wdowich, które nie przekraczają 50 zł. i sierocych, nieprzekraczających 25 zł. miesięcznie — będą obniżone w czasokresie od 1-go maja 1932 do 30 kwietnia 1933 o 8 procent.

Indywidualne zawiadomienia o obniżeniu nie będą rozsyłane.

Czasokres od 1 maja 1932 do 30-go kwietnia 1933 pozostawiony jest władzom wymiarowym i izbom skarbowym celem przeprowadzenia przerachowań zaopatrzeń emerytalnych, pensyj wdowich i sierocych według tej skali procentowej, jaką przewiduje powołana na wstępie nowela do ustawy emerytalnej.

Jeszcze sprawa żydowskich fabryk słodyczy

Donoszą nam z Poznania i prowincji, że fabryka czekolady „Branka" T. A. we Lwowie, znana z tego, że zatrudnia personel żydowski, powierzyła przedstawicielstwo cukrów i czekolady na Poznańskie i Pomorze Żydowi Oskarowi Getreu'owi z Małopolski, zamieszkałemu w Bydgoszczy.

Dyrekcja tej firmy widocznie nie jest obeznana z nastrojami, jakie panują w Wielkopolsce i na Pomorzu, jeżeli uważa za właściwe zbywać swoje wyroby przy pomocy żydowskiego agenta.

Związek Samoobrony Społecznej „Rozwój".

Dzień Wielkiego Czwartku

W dniu tym tylko jeden kapłan odprawia mszę św. w każdym kościele, pozostali zaś kapłani asystują i przyjmują Komunję św. z rąk celebranta. Dzień Wielkiego Czwartku posiada następujące nabożeństwa: 1. uroczysta msza św, 2. przeniesienie Przen. Sakramentu do ciemnicy, 3. obnażenie ołtarzy; w kościołach katedralnych dołącza się jeszcze: 4. poświęcenie Olejów św. i 5. umywanie nóg.

Teksty mszy św., odprawianej w Wielki Czwartek w szatach liturgicznych białych, z radosnym śpiewem „Gloria in excelsis", z powodu pamiątki ustanowienia Najświętszego Sakramentu, wspominają jednak i o zbliżającej się męce. O ustanowieniu Komunji św. i o przygotowaniu się do jej godnego przyjęcia mówi Lekcja; o czystości duszy, potrzebnej do przyjęcia Chrystusa, który, umiłowawszy ludzi, aż do końca ich umiłował, mówi Ewangelja św. Graduał powraca myślą do męki i cytuje św. Pawła tekst z Ciemnej Jutrzni: „Chrystus stał się za nas posłuszny...". Na Glorja uderzają wszystkie dzwony, by następnie zamilknąć aż do Wielkiej Soboty. Zamiast dzwonów w ty mczasie używane są kołatki. Najbardziej uroczystą chwilą jest Komunja w czasie mszy św., do której najpierw przystępują obecni kapłani, a potem wierni. W dniu ustanowienia Eucharystji każdy dobry katolik pragnie wziąć udział w uczcie eucharystycznej. to też ilość komunikujących jest niezwykle wielka.

W czasie mszy św. kapłan konsekruje trzy Hostje: jedną dla odprawianej mszy św., drugą na W. Piątek, a trzecią dla wystawienia w monstrancji w Grobie. Po skończonej mszy św. kapłan umieszcza pozostałe dwie Hostje w kielichu. kielich okrywa białym woalem i owiązuje. Tworzy się procesja, która odnosi P. Jezusa do przygotowanego w kościele miejsca, zwanego Ciemnicą. W czasie procesji śpiewa się hymn: „Pange, lingua..." (Sław języku, pieśnią błogą Cudo Ciała chwalebnego"). Opowiada ten hymn o Ostatniej Wieczerzy. Piątą jego strofkę stanowi znane powszechnie „Tantum ergo Sacramentum".

Po nieszporach kapłan, przyodziany w fioletową kapę, udaje się do głównego ołtarza, a potem do bocznych ołtarzy, zdejmuje obrusy i przewraca lichtarze, odmawiając psalm 21: „Boże, Boże mój, wejrzyj na mnie" — który zaczyna od antyfony: „Rozdzielili sobie szaty moje ..." Przed odejściem od ołtarza kapłan zmywa wodą jego portatyl.

W kościołach katedralnych po Podniesieniu biskup zasiada przed stołem, nakrytym białym obrusem. Tu asysta, złożona z 12 kapłanów, 7 diakonów i 7 subdiakonów, przynosi z zakrystji naczynie z Olejem Chorych. Biskup czyni nad nim egzorcyzmy, czyli zaklinania i poświęca, a potem dalej odprawia Mszę św Po Komunji św biskup znowu zajmuje miejsce przy stole, asysta zaś udaje się do zakrystji i przynosi oliwę w dwóch naczyniach i balsam. Biskup miesza balsam z oliwą i pokolei poświęca olej, zwany święte Chryzmo, i Olej Katechumenów. Czyni to przez tchnienie egzorcyzmy i modlitwy W tym czasie chór śpiewa o poświęcanym oleju świętym wiersz: „O Redemptor " (O Odkupicielu, przyjmij pienia tych, którzy Cię wysławiają").

Pamiątka Ostatniej Wieczerzy nie byłaby zupełna, gdyby w nabożeństwie nie umieszczono czynu, przez Chrystusa dołączonego do przykazania miłości i pokory, które Chrystus dał apostołom. Po mszy św. biskup (dawniej czynili podobnie papieże i królowie) przepasuje się ręcznikiem, podchodzi do dwunastu ubogich, umywa im nogi, wyciera ręcznikiem i całuje, dając każdemu z nich jałmużnę. Chór w tym czasie śpiewa antyfony, rozpoczynające się od wyrazów: „Mandatum novum..." („Przykazanie nowe daję wam, abyście się wspólnie miłowali, jakom was umiłował, mówi Pan").

Choroba ks. biskupa Łozińskiego

(KAP) Stan zdrowia JE. ks. Zygmunta Łozińskiego, biskupa pińskiego, jest w dalszym ciągu ciężki. Przesilenia w chorobie spodziewają się lekarze w piątek.

Pomorzanin biskupem w Stanach Zjednoczonych

(KAP) W ostatnim czasie nadeszła z Ameryki wiadomość, że duszpasterz wśród rodaków naszych w Chicago, ks. Stanisław Bona, mianowany został biskupem w Grand Island.

Ks. biskup Bona pochodzi z Sierosławia w powiecie świeckim. Parafja drzycimska, do której Sierosław należy, jest z tego powodu bardzo dumna.

SPORT

W dniu 3 kwietnia

rozegra się doroczny bieg o puhar „Kurjera Poznańskiego"

Za niespełna półtora tygodnia boisko „Sokoła" przy Drodze Dębińskiej zapełni się szczelnie wzorem lat ubiegłych tysiącznemi tłumami, które stawią się zwartą ławą, aby, tradycyjnym zwyczajem przyglądać się emocjonującej walce o puhar redakcji „Kurjera Poznańskiego" i cały szereg cenych nagród. Organizatorzy tego biegu, a mianowicie POZLA dokładają wszelkich starań, aby całość wypadła jak najlepiej, a ponieważ posiadają duże doświadczenie w tym zakresie, można więc być pewnym, że nikogo nie spotka zawód.

Zgłoszenia napływają ze wszystkich stron. Jest już przeszło pół setki zapisanych, a zapowiedziały niemal drugie tyle różne kluby i organizacje, w interesie zatem zawodników leży, raz jeszcze zwracamy im uwagę, aby pośpieszyli się ze zgłoszeniami (do redakcji „Kurjera Poznańskiego od 9 do 15), jeśli chcą mieć dobre miejsce na starcie.

Piłka nożna

„V. f. B." Berlin - Pankow i „Warta". Tegorocznym przeciwnikiem zagranicznym „zielonych" w oba święta Wielkanocy będzie berlińska drużyna „V. f. B.", która może poszczycić się takiemi wynikami jak 7:5 i 1:1 z doskonałym zespołem „Tennis - Borussia", 3:3 z „Hertha", a w ostatnich rozgrywkach mistrzoskich pokonała „Union-Oberschöneweide" 2:1, „Spandauer S. V." 3:2 i „Berliner Sportverein" 4:2. Świąteczne zawody będą więc pierwszą w tym roku ważniejszą imprezą piłkarską, to też wywołały zrozumiałe zainteresowanie. „V. f. B.", aczkolwiek u nas mniej znany, zalicza się obecnie do silniejszych zespołów piłkarskich Berlina i odznacza się wyjątkowo szybką grą kombinacyjną, to też czeka zawodników ligowych „Warty" trudne zadanie. Oba mecze odbędą się nie na boisku „Warty", lecz natomiast tak w pierwsze jak i drugie święto Wielkanocy spotkania rozegra się na stadjonie miejskim przy Błoniach Wildeckich. Początek o godzinie 16.

Tennis

Paryż i Londyn 13:8. Doroczne to spotkanie rozegrane w Paryżu zakończyło się nieoczekiwanem zwycięstwem gospodarzy, którzy występując bez wszystkich swych „asów" (Borotra i Boussus — w Ameryce, Cochet wstał dopiero po ciężkiej grypie. a Lacoste jest jeszcze niedotrenowany) pokonali najlepszy zespół niemal, na jaki obecnie stać Anglję. Świetnie zwłaszcza zaprezentowała się para M. Bernard i A. Merlin roznosząc formalnie w trzech setach reprezentacyjny zespół brytyjski Hughes i Perry. Austin przegrał w 4 setach do M Bernard'a i w pięciu do znajdującego się w nieszczególnej formie Féret'a. Jedynie Perry wykazał swą wysoką klasą bijąc łatwo w 3 setach Bernarda i Feret'a.

W meczu Francja i Stany Zjednoczone w halach krytych rozgrywanym po mistrzostwach Ameryki Borotra zrehabilitował się zupełnie po przegranej w tych mistrzostwach do Berkeley Bella i pokonał doskonałego Shields'a 6:8, 6:1, 6:3, 6:2; tegoroczny mistrz Gregory Mangin miał trudną przeprawę z Boussus i zwyciężył dopiero po walce 7:9, 6:4, 6:3, 6:4. W podwójnej wygrała para amerykańska Loth i Van Ryn W ostatnim dniu t. j. w środę wieczorem Borotra rozprawił się z Manginem 6:4, 3:6, 6:4, 6:1, a Boussus, walczący pomimo zranionego kolana przegrał do Shields'a 1:6, 4:6, 8:10. (tel. wł.)

OZNAKI dla towarzystw specj. emaljowane **poleca** Fabr. Wyr. Met. Jabłoński Poznań, telefon 30-03.
zw 13 462

KRONIKA FILMOWA

Dzisiaj w czwartek, 24 marca 1932 roku ÓSMY DZIEŃ wyświetlania w kinie „Apollo" wspaniałego „dźwiękowca" religijnego: ŚW. ANTONI PADEWSKI.

W kinie **„METROPOLIS"** poraz ostatni monumentalny film egzotyczny: **„Klątwa rodu mandarynów" z Anną May Wong.** dw 3 112

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Poznański Yacht-Klub.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 24 bm. o godz. 19.30 u kol Łuczyńskiego. ulica Składowa 12 drugie podw. mieszk 9.

— **Cech Mistrzów Cukierniczych.** Zebranie nadzwyczajne w sprawach bardzo pilnych i ważnych odbędzie się w piątek, 25 bm o godz 17 w cukierni p. Boesa.

— **Kat. Koło Abstynentów „Wyzwolenie" Poznań-Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek. 28 b. m. o godz. 17.30 w salce Księgarni Św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. I p. Wykład wygłosi prezes na tem: „Przesilenie gospodarcze a sprawa alkoholizmu".

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 23 bm. zgłoszono: Magdalena Skrzypczak. z domu Biniasz. 61 l Ewa Sobkowiak. krawcowa. 23 l Juljan Radtke, kapitalista, 73 l. Henryk Marszał, 6 dni. Andrzej Balbierz, murarz, 56 l. Katarzyna Basta. 8 godz Małgorzata Dymek. krawcowa. 29 l Władysław Mikołajczak. drogerzysta. 24 l Tomasz Maciejewski. emeryt. 69 l. Walenty Marciniak, 30 min. Franciszka Gatmiejewska, z domu Urbaniak, 63 l.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: A B. z prośbą o błogosławieństwo dla całego domu i zdrowie dla brata, 5 zł. — L J. z podziękowaniem za łaskę. 15 zł. — L. 3 zł. — W. P., Sieraków, 5 zł — Razem z poprzednio pokwitowanemi 575.65 zł

Na chleb św. Antoniego: A. B z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę. 10 zł — Razem z poprzednio pokwitowanemi 95,50 zł.

Na Tow. „Caritas": A. B ku czci św. Antoniego i św Tereski od Dz Jezus polecając się przemożnemu wstawiennictwu, 20 zł — Ks. Skotnicki 50 zł — Razem z poprzednio pokwitowanemi 417 zł.

Na ochronkę Dz. Jezus na terenie P. W. K.: W. K na święcone dla dzieci 5 zł — Razem z poprzednio pokwitowanemi 140 zł.

Dla Tow. „Pomocy dla Inteligencji" na ręce skarbniczki złożyli zamiast kwiatów na grób śp Prezesowej Heleny Hebdowej prokurenci Banku Cukrownictwa 50 zł — Urzędnicy tegoż Banku 135 zł. — Razem 185 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Pani zysk — to zakup u „WIWY"
Ceny najniższe. towar najlepszy! Droga do „WIWY" Plac Wolności 14 obok Hungarji, opłaca się!!
Pończoszki — trykotaże, rękawiczki
zw 13 941

Nowość MARASKA Nowość
Czekoladę kremową **Malaga** poleca:
A. Piasecki S. A. Kraków
nw 9 285

KAPELUSZE DAMSKIE I MĘSKIE DARMO odnawia do 15. 4. F-a Tomasek. Pocztowa 9, przy zakupie nowego kapelusza po cenach konkurencyjnych Habig - Hückel, Borsalino - Pichler **po cenach zniżonych.**
dw 3 100

Na Wielkanoc
modne perfumy
i podarki świąteczne.
Na dyngus
najlepsze wody kolońskie i kwiatowe najtaniej
zw 13 937
PERFUMERJA PARYSKA, ul. Gwarna 10

Bez paszportów i wiz zagranicznych
Linja Gdynia — Ameryka organizuje **letnie wycieczki morskie.**
I. **Na Fjordy Norwegji** od 16 lipca do 31 lipca r. b. Gdynia — Kopenhaga — Stavanger — Balholm — Trondheim — Svartisen — Narvik — Merok — Bergen — Kopenhaga — Gdynia. **Ceny od zł 425,—**
II. **Po Morzu Bałtyckiem** od 30 lipca do 6 sierpnia r. b. Gdynia — Ryga — Tallin — Helsingfors — Sztokholm — Visby — Gdynia. **Ceny od zł 300,—**
III. **Po Morzu Północnem** od 5 sierpnia do 18 sierpnia r. b. Gdynia — Kopenhaga — Oslo — Edinburgh — Londyn — Antwerpja — Kanał Kiloński — Gdynia. **Ceny od zł 400,—**
IV. **Podróże do Kopenhagi** i z powrotem: 1. VI, 10. VI, 17. VI, 4. VII i 14. IX **Ceny od zł 100,—**
nw 9 490
Sprzedaż biletów i informacje: w biurach **Linji Gdynia – Ameryka** w Warszawie ul. Marszałkowska 116, **w Gdyni** — ul. Nadbrzeżna, **we Lwowie** — ul. Na Błonie 2, **w Krakowie** — ul. Lubicz Nr. 3. **w Rzeszowie** — ul. Grottgera 1004, oraz informacje w biurach towarzystw: Wagons — Lits — Cook, Orbis, Francopol oraz Polskiego Związku Turystycznego w Krakowie — ul. Szpitalna Nr. 36.

NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE.
Polecamy nasze jedwabne pończochy. Obfity wybór we wszelkich modnych kolorach po różnych cenach. Jedwabne „BEMBERG" Zł. 4.90, Flor Zł. 3.90
Bata

16.90

Nr. 34-38 Fason 4644-05
Praktyczny pantofelek na paseczki. Szeroki wygodny krój jest najodpowiedniejszy dla dziecięcej nóżki.

16.90

Dla Pań Fason 3635-18
Szerokki wygodny półbucik na niskim skórzanym obcasie i gumie.
Zl-22-Pa.

26.90

Modell 9505-99
Eleganckie czółenko z bronzowej lub czarnej giemzy. Najmodniejszy krój. Ozdobny języczek.

29.90

Fason 9637-21
Męskie półbuciki z czarnego lub bronzowego boksu. Goodyear. Wygodne w noszeniu. Do nabycia w kilku szerokościach.

P 11 765-Ba 662

Dnia 24 marca 1932 r. o godz. 3 rano, zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa i najukochańsza żona, jedyna matula, córka, siostra, szwagierka, ciocia i synowa, ś. p.

Marja z Genslerów Kowalska

w 34 roku życia. Złożenie zwłok do grobowca rodzinnego odbędzie się w poniedziałek, dnia 28 b. m., o godz. 16 z kaplicy szpitala garnizonowego, Wały Jana III. na cmentarz św. Wojciecha w Poznaniu, o czem donosi

w ciężkim smutku pogrążony

mąż z córeczką i rodziną.

Września, Żółków

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. zw 13946

W dniu 20. b. m. zmarł nagle w Warszawie, ś. p.

Jan Sendorek

pułkownik pilot.

I. Z-ca Szefa Departamentu Aeronautyki Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Członek honorowy Aeroklubu Poznańskiego i wielki sympatyk lotnictwa sportowego. zw 13 943

Cześć Jego pamięci. **Aeroklub Poznański.**

Dnia 22 marca 1932 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Marja Hayterowa

przeżywszy lat 62. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 25 marca, o godz. 15-tej z domu żałoby przy ul. Kościelnej 27.

zw 13 934 **Rodzina.**

ROZKOSZ sprawi PANI piękna i trwała bielizna, wykonana z jedwabnego trykotu „CHARMEUSE" nie puszczającego oczek! Tylko DOBRE i najlepsze gatunki bielizny poleca tanio znana ze solidności firma:

Bolesław Górski

pl. wolności 3.

dw 3104

Pw 11 775-12.33

Dnia 22. b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Agnieszka Kosicka

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 25. b. m., o godz. 3,30 po poł. z kostnicy Przytułku dla starców, ul. Bydgoska, na nowy cmentarz par. św. Małgorzaty. zw 13 940

Tow. Pielgrzym pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 206

Praktyka dentystyczna

od 29 lat dobrze zaprowadzona na polskim Górnym Śląsku, **na sprzedaż.** Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 13 936

Szkło

kienne, ogrodowe, katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kolorowe djamenty, kit szklarski itp., lustra i **szyby wystawowe** poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła

Spółka Akcyjna Poznań

Małe Garbary 7 a. telefon 28-63

Oddział w Łodzi ul Pusta 16/17

P 11 253

WINA

RZETELNE
SMACZNE
NIEDROGIE

dostarczają

Nyka & Posłuszny

Skład Win, Poznań, Wrocławska 33/34, telefon 11-94.

Przysięgli dostawcy WIN MSZALNYCH.

Pw 11 731-12.33

Proszę nie zapomnieć!

Jajka czekoladowe

i inne prezenty

Jajka deserowe marcepanowe

i figurki czekoladowe — wielkanocne

najpiękniej wykonane w największym wyborze w firmie

WALERJA PATYK

Aleje Marcinkowskiego 6 (przy poczcie)

i ul. 27 Grudnia 3.

Pw 11 760-10.107

Róże krzakowe

12 sztuk. śliczne odmiany z nazwiskiem i wykazem uprawy. 2 wielokwiatowe róże miesięczne jak i 10 wielkokwiatowych cebul „Gladiole" zł 15.— włącznie opłaty pocztowej i opakowania, wysyła nw 3 472/3

B. KAHL, Szkoła Róż, Leszno (Wlkp.)

Chłodnie Mechaniczne i Aparaty do fabrykacji sztucznego lodu

dla użytku Masarzy, Rzeźników, Mleczarń, Restauracyj, Browarów, Pensjonatów, Sanatorjów itd. dostarcza na dogodnych warunkach

L. ZIELENIEWSKI-Fitzner Gamper

KRAKÓW nw 9 326

Porady techniczne i oferty bezpłatnie!

Nowowynalezione anodówki

60% trwalsze. Wyłączne prawo eksploatowania wynalazku **„Demon" Poznań, Niegolewskich 14, m. 8.** Dostarczamy wprost z fabryki do odbiorcy. 120 voltówka 14 zł 40 gr. Na prowincję za zaliczeniem pocztowem 16.60. zw 13 938

SMALEC, SŁONINĘ

w każdej ilości dostarcza

Zrzeszenie Wędliniarzy,

Warszawa, Żelazna 59, telefon 677 64.

H. WEBER. nw 9 430

FROTER PŁYNNY i PASTA

HYGIENA

IDEALNY WOSK DO PODŁÓG, MEBLI SAMOCHODÓW I LINOLEUM

DAJE PIĘKNY POŁYSK KONSERWUJE I CZYŚCI

nw 9 497

NASIONA dla wszystkich,

narzędzia i preparaty chemiczne dla celów ogrodniczych oraz **przyrządy pszczelarskie** polecają.

Składy L. JASINSKIEGO

prowadzone od 1870 roku

w Łodzi, ul. Andrzeja 10, tel. 168-56

w Łęczycy, ul. Poznańska 30, tel. 125

Cenniki bezpłatnie. nw 9 241

Samochod

ciężarowy Mercedes - Deimler o nośności 3½ do 4 tonn w dobrym stanie, gotów do jazdy, opony tylne guma pełna, natomiast przednie nowe balony natychmiast na dogodnych warunkach sprzeda Browar **E. Schneider, Leszno** (Wlkp.), **tel. 53.** nw 9 501

Franboli

NAJWIĘKSZY W POLSCE WYBOR
JAJEK Z NIESPODZIANKAMI
ŚWIĘCONEK MARCEPANOWYCH i STOLIKÓW ART. WYKONANYCH
nw 9 446
CENY ZNACZNIE ZNIZONE!
ODDZIAŁY WŁASNE: POZNAN. UL. 27 GRUDNIA 10 i BYDGOSZCZ, PLAC TEATRALN

BŁĄD NIE DO DAROWANIA

popełnia, kto trzyma oszczędności w domu, gdyż

1) ryzykuje, że zostaną skradzione lub zniszczone,
2) okrada sam siebie, ponieważ pieniądze jego nie przynoszą mu żadnych dochodów,
3) nie współdziała w tworzeniu kapitałów narodowych i przyczynia się pośrednio do szerzenia bezrobocia.

Dlatego dobywajcie oszczędności z schówek domowych i składajcie je na książeczki

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA POZNANIA

(dawn. Bank Miasta Poznania)

gdyż tam są **najbezpieczniejsze,**
przynoszą **najwyższe procenty,**
i służą **krajowej gospodarce.**

CENTRALA: ul. Nowa 10. ODDZIAŁY: ul. 27 Grudnia 19 — ul Marsz. Focha 48/50.

UWAGA: Lokale Kasy i jej oddziałów otwarte będą w Wielką Sobotę do godziny 11.

nw 9498/9

KAWA St. Milachowskiego.
dziennie świeżo palona
Specjalność:
Kawa nr. 21 Świąteczna
Zastrzeż. u. patent Nr. 18851
Mieszanka reklamowa
Cena za 1/4 kg zł 3.00
„Senatorska" zł 3.50
„Indyjska" . . „ 3.30
„Mokka" . . . „ 3.10
„Ekonomiczna" „ 2.30
Guatemala — Dorindana „ 2.70
Guatemala I. „ 2.50
Guatemala II. „ 2.40
Guatemala II. a „ 2.20
Santos extra prime 2.00
Santos prime „ 1.80
Santos superior „ 1.40
Santos good . „ 1.20
Santos III. . . „ 1.10
WIELKA NOWOCZESNA PALARNIA KAWY
St. Milachowski
Tel. 1604 Rok zał. 1904 POZNAŃ Fr. Ratajczaka 40 (nar. ul. 27 Grudnia).
Pw 11 608-11.83

Gdy deszcz pada
Lub snieg prószy
Gdy Ci ciężko jest na duszy
Jedna na to tylko rada
Zasiądź sobie w miłem gronie
Przy Kastora gramofonie.

Doskonałe **gramofony** już od **58.— zł**

Ogromny wybór płyt.

„KASTOR"
Św. Marcin 55.
Warsztaty naprawy. Żądajcie katalogi.
dw 3113

Łóżka żelazne
Magle domowe
Wyżymaczki do bielizny
Drabki
Konwie do mleka
Wagi kuchenne
Maszynki do mięsa
Garnki emaliowane
Karnisze do okien
poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-43
Pw 11 774-12 91

OKRĘTKĄ
mtr 15 gr mereżka 20 gr deka tyzowanie 30 gr dziurki 2 gr plisowanie spódnic 2 zł obciąganie guzików tuz 40 gr podnosze oczka nadrabiam stopy hafty tanio wykonuje terminowo
„Haftoplis", St. Rynek 10
(wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński Kruk).
Pw 11 256-35.32

WEKSLE

wystawione pp. Guzdowiczom w Sierakowie wzgl. w Szamotułach z akceptem Franciszka Klaczyńskiego i żyrem Seweryny Klaczyńskiej, Stanisława i Władysława Porwichów wszystkich z Pniew, a płatne 10 marca 25 marca 15 i 25 kwietnia 5 15 maja, 10 i 28 czerwca 10 sierpnia, 10 września 10 października 10 listopada i 10 grudnia 1932 r. **unieważniamy** niniejszem i ostrzegamy przed nabyciem tychże ponieważ weksli tych nie **wykupimy.**

(—) (—) **Fr. Klaczyński, Seweryna Klaczyńska,**
zw 13 935 **Stanisław Porwich, Władysław Porwich.**

Szanownej Publiczności
do łaskawej wiadomości, że **z dniem 24 marca r. b.** otwieram przy
Alejach Marcinkowskiego 17a
skład delikatesów, nabiału i owoców
Uprzejmie proszę o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa i ręcząc za dobroć towaru jak i rzetelną fachową obsługę, kreślę
z poważaniem
H. Ginter.
zw 13 942

WINA GRONOWE PRAWDZIWE
Francuskie — Węgierskie — Południowe
po cenach bardzo przystępnych poleca
GDANSKI DOM DELIKATESÓW
M. Rotnicki, Poznań, Fr. Ratajczaka 38 Tel. 2348
Handel Win zw 13 933 **Handel Win**

Zarząd Kasy Emerytalnej

dla robotników Kolei Państwowych w b. dz. pr. ogłasza

KONKURS

na objęcie stanowisk od zaraz

lekarza-kierownika i lekarza zakładowego

nieżonatego w Zakładzie Przyrodoleczniczym „MIŁOWODY".

Spieszne oferty z podaniem wysokości wymaganego wynagrodzenia należy skierować do dnia 30. 3. 1932 r do **Zarządu Kasy, Poznań, ul. Skarbowa 10.** dw 3 109

I. członka Zarządu

zdolnego kupca, o nienagannej przeszłości, poszukuje za kaucją „Rolnik" w Łobżenicy. Zgłoszenia i odpisy świadectw należy przesłać pod adresem: prezes **W. Domek, Luchowo, p. Łobżenica.**
zw 13 944

W naszym rejestrze handlowym A pod liczbą 325, przy firmie **Leon Żuchowski, Rawicz,** wpisano dziś, że firma wygasła. Rawicz, dnia 26 lutego 1932 r. **Sąd Grodzki.**
nw 9 389

LOKAL

na kawiarnię, cukiernię wzgl. restaurację, komfortowy, specjalnie do tego celu wybudowany, około 200 m² powierzchni, do tego piwnice, w nowym domu w Katowicach, w najlepszym i najruchliwszym punkcie, jest do oddania. Informacyj udziela: **A. Trojan, Katowice,** ul. Młyńska 5, m. 6. (Centralne Biuro Karbidowe). Zgłoszenia osobiste w godzinach biurowych. Pw 11 759-71,29

Gazomistrz

kierownik gazowni i wodociągów, z 20-letnią praktyką w gazownictwie w kraju i zagranicą, chlubne, długoletnie świadectwa i poważne referencje, **poszukuje posady** zaraz lub od 1-go maja. Na życzenie kaucja Zgłoszenia pod „Gazomistrz" do **Agencji Kurjera Poznańskiego w Ostrzeszowie** (R. Mędlewski, Zamkowa 4). nw 9 477

W sprawie nadzoru sądowego nad firmą **Wiktor Klimaszka** dawn. E. Liebehentschel **w Rawiczu** po myśli art. 12 rozporz. Prezyd Rzeczypospolitej z 6. 3 1928 r. na wniosek dłużnika Wiktora Klimaszki przedłuża się poraz wtóry czasokres odroczenia wypłat o dalsze trzy miesiące licząc od dnia 28 marca 1932 r. Rawicz, dnia 14 marca 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 388

LICYTACJA ZASTAWU

W piątek, dnia 25 marca 1932 r., o godz. 10,30 przy ul. Mostowej 17 a sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

16 beczek kredy mielonej, 16 beczek próżnych żelaznych i 11 beczek drzewnych. nw 9 358

J. Bartkowiak
komornik sądowy. Poznań, ul. Poznańska 58-a. Tel. 75-24

Napisowe słowo (tłusto) **25 groszy, każde dalsze** słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Stolarnię
mieszkaniem, całkowitem urządzeniem ruchliwej ulicy ośm lat zaprowadzona, z powodu wyjazdu sprzedam. Cena 800. Wagrowiec Piechowiak rw 4 989 90

Powóz
półkryty jak nowy 30 ctn. węgli i 30 ctn brykietów. 3.10 za centnar z powodu wyprowadzki korzystnie na sprzedaż Adres Kurjer Poznański zdw 40 936

Samochód
Chevrolet limuzyna tanio sprzedam. Piaskowa 2, m. 6. zdw 41 073

Budowlę
rozpoczętego domu fabrycznego przy Poznaniu wartości 25 tys. tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 072

Skład papieru
pierwszorzędny 15 lat istniejący, przy Placu Wolności 20 000 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 969

Bardzo łatwo szlifowane szklanki szlifowane kieliszki Noże, widelce, łyżki
wybrać można tanio tylko wprost Hurtownia Porcelany Wroniecka 24, podwórze zdw 41 109

Parcelę
na Jeżycach, ca 2 500 mtr² w bardzo dobrem położeniu przy tramwaju sprzedam lub zamienię na inny objekt. Zgłoszenia „Par" pod 12.63. Pw 11 748-12.63

Brylant
wagi 2 kar. bez skazy poleca okazyjnie W. Kruk, jubiler. Poznań, ul 27 Grudnia 6 zdw 40 988

Nowoczesne meble
polerowane i kuchenne poleca po niebywale niskich cenach. Przemysł Drzewny. Stary Rynek 80/82 Pw 11 282-8.51

Blachy — Rury — Pręty mosiężne — miedziane
tanio rozsprzedaje „Przewodnik" św Marcin 30. Pw 11 782-12.77

Limuzynę
mała, najnowszy typ sprzedam tanio gotówką. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 947

Maszynę
do pisania gramofon z płytami sprzedam. Stan Podolska 2 (Solacz). zdw 40 949

Listwy
tapetowe firanowe na ramy do obrazów oraz owalne ramy i wełnę drzewną poleca po cenach zniżonych Przemysł Drzewny Stary Rynek 80/82. Pw 11 281-8.54

Motocykl
z przyczepką sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 951

Piec
mały westfalski szory robocze na 2 konie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 952

Jadalnię
sprzeda tanio. Cichocka Skryta 10 mieszkanie 8. zdw 40 953

Gramofon
walizkowy tanio Kościelna 2 — mieszkanie 7. jw 2796

Zające — Jajka Czekolady — Cukry
poleca J. Kostecka. St. Rynek 55. rw 4960

Taksówkę
z koncesją korzystnie sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 41 047

Pianino
sprzedam Kraszewskiego 13 — mieszkanie 5 zdw 41 070

Fortepian
tanio sprzedam. Staszica 26, mieszkanie 6 zdw 41 066

Pianino
krzyżowe sprzedam. Kręta 6 — mieszkanie 11. zdw 41 060

Pianino
okazyjnie sprzedam Woźna 12, mieszk. 13. zdw 41 025

Obrączki ślubne
poleca w wielkim wyborze po niskich cenach Stefan Hubert. Poznań, św. Marcin 45. nw 9463

Radjo
trzylampowe tanio lub zamiana. Św. Marcin 32. m. 16. zdw 41 028

Torebki damskie modne skórkowe
3.50; 4.75; 5.50; Parasole 4.50; modne od 5.75; rękawiczki skórkowe 3.50; kołnierzyki nowości 0.65; 0.95; 1.35; pantalony jedwabne 1.75; milonejz 3.50; kombinacje jedwabne 3.75; koszule dzienne od 0.95; nocne od 2.50; bluski jedwabne 6.75; zempry jedwabne nowość 9.75. Warszawski skład fabryczny Jadwiga Podbielska Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 41 030

Skład kolonjalny
przy ruchl. ul. Jeżyce z towarem mieszkanie, pokój i kuchnia tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 034

Koń
śronek 6 lat. 165 cm wysoki, z dobremi chodami. Bóżnicza 15. mieszk. 4. rw 5011

Wózek helkę
tanio sprzedam. Fredry 3, skład owocu. zdw 41 099

Gabinety
nowoczesne tanio sprzedam. — Szczaniecki Piaskowa 3. zdw 41 074

Cukiernię - kawiarnię
sprzedam z całkowitem urządzeniem za 1 600 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 958/9

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15 nw 8857/8

Tania
sprzedaż pończoch Bemberga 3; 3.75; 4.50; 5.— zł. Olbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A Szymański Poznań św Marcin nr. 1. przy Placu św Krzyskim. Pw 11 610/12 11.81/82

Sypialnie
polerowane i dębowe poleca po cenach najniższych Jan Jarczyński, stolarnia mebli. Swarzędz, Mickiewicza 1. zdw 40 845

„Centrala mebli"
Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich Wielki wybór Pw 11 251/2-30 35 2

„Antyki"
meble używane sprzedaje, kupuje Wielki Garbary 39. Pw 11 298-54.174

Pompa
turbinowa pojemność ca. 3 000 ltr napęd elektryczny fabrykat niemiecki sprzeda okazyjnie „Franpol", Działyńskich 3. zdw 41 127

Krzaki
porzeczkowe prima gatunek 50 gr sztuka sprzedam Hutek — Niegolewskich 5 rw 5003

Wilczyca
bardzo czujna tanio na sprzedaż. Aleja Forteczna 45, lub Klasztorna 7. skład. rw 5005

Samochód
„Ford" w bardzo dobrym stanie sprzedam tanio. Zapytania Garaże Grochowe Łąki 2, u portjera. rw 5014

Pianino
sprzedam. Wierzbięcice 6, m. 6. zdw 41 085

Wiertarka
dentystyczna komplet jak nowa okazyjnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 129

Motory
oraz generatory elektr. różnych napięciach i mocy i różne przedmioty elektr. jak: rozrusznik, regulatory, voltomierze, amerometrze, ładownice, wentylatory, akumulatory stacyjne, samochodowe do starcza rzeczywiście najkorzystniej „Franpol". Działyńskich 3. zdw 41 128

Motory
elektryczne, dwa, prąd zmienny, półkonny oraz 2.5 konia z regulatorem obrotów, mało używane korzystnie sprzeda Drukarnia Muzyczna Działyńskich 3. zdw 41 136

Maszynę
Singera, kociołek mosiężny sprzedam. Górna Wilda 25 mieszk. 8. zdw 40 941

Nowość!
Krawaty ze skóry batikowanej. Niema w sprzedaży sklepowej. — Górna Wilda 100 mieszkanie 7. zdw 40 943

Róże i bzy
w najpiękniejszych kolorach, drzewka owocowe i ozdobne wszelkiego rodzaju po najniższych cenach oddają: A. i J. Jeske. Szkółki Drzew. Jeżonek, poczta Złotniki koło Poznania, telefon 3. Cenniki darmo na żądanie. Pw 11 726-12.9

Kapelusze
modne najtaniej sprzedaje Ceglowski Pocztowa nw 9 344

Krawaty
ostatniej nowości za bezcen sprzedaje Ceglowski ul Pocztowa. nw 9 345

Koszule
na miarę wykonuje materjały własne Ceglowski Pocztowa 5. nw 9 343

Blüthnera
fortepian koncertowy jak nowy tanio sprzedam. Ratajczaka 11 a, IV. wejście mieszkanie 74. zdw 40 417

Sypialnie
dębowe kompletne 350 jadalnie 445 kuchnie 108 Fabryka Mebli Rynek Śródecki telefon 19-59. zdw 39 938

Sypialnię
bibljotekę stół rozciągany okazyjnie tanio sprzedam Stolarnia Kwiatowa 6. zdw 40 632

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16 sprzedaje i kupuje meble używane — garderobę różne inne przedmioty Pw 11 285-54.14

Najtaniej!
Płaszcze kostjumy: kapelusze damskie piękne modele wiosenne poleca P Szczawińska S-ka ul Wodna 1 Przyjmujemy asygnaty Kredytu". Pw 11 289-9 73

Maszynki do mięsa emalję kuchenną
rozsprzedaje tanio „Przewodnik", św. Marcin 30. Pw 11 295-11.34

Nasiona
wszelkiego rodzaju, prima drzewka owocowe róże, trwałe krzewy kwiatowe wielki zapas niskie ceny. Katalog bezpłatnie. Fr. Hartmann Oborniki (Wlkp.). dw 3 067

Wolkenhauera
pianino za 950 sprzedam. Duży wybór używanych instrumentów u Wł. Kwiatkowskiego, ulica Gwarna 9. zdw 40 643

Fortepian
krzyżowy tanio sprzedam. Św. Marcin 5 mieszk. 13 zdw 40 043

Najtańsze źródło zakupu!
pończoszek, skarpetek, trykotaży. Dom Trykotaży, Marja Grabowska, Masztalarska 6 naprzeciw Salezjanów. Proszę zważać na firmę. Pw 11 299-54.191

Meble kuchenne
kupuje się najkorzystniej Łąkowa 4 a Stolarnia. zdw 37 772

Meble
tanio wprost ze składnic poleca K. Bakoś ul. Wenecjańska 1. Most Chwaliszewski przy krzyżu zdw 39 099

Minerwa
Limuzyna 6 cylindr 13 500 km sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 39 785

Torebki damskie skórzane
zł 0.85, kozłowe 5.50. Portmonetki boksowe 2.50 Podkówki skórzane 0.95. Dalsza zniżka do 60%. Spółka Rymarzy i Siodlarzy — Podgórna 14, wyroby własne, wykonanie solidne. Przyjmujemy reparacje i zamówienia. zdw 39 903

Torebki damskie
0.95; 1.—; 1.50; 3.—; 4.50; Bagdad zł 13.75; Parasole 3.90; 4.50; 5.50; 7.— Ceny o 50 % obniżone! W Czysz, Szkolna 11 Plac Wolności 5. Pracownia własna. Pw 11 784-12.90

Fabryka
oleju, musztardy, pokostu, dobrze prosperująca bez konkurencji zabudowania pierwszorzędne miasto garnizonowe z powodu stosunków rodzinnych sprzeda korzystnie Gawlakowa. Gniezno Lecha 5. nw 9489

Wózki
dla dzieci, łóżka metalowe, leżanki połówki ramy sprężynowe, szafy białe, stoliki nocne, materace wyściełane dla dorosłych zł 19, dla dzieci zł 10. K. Walkowski, Strzelecka 32. zd 41 118/19

Skład
sprzętów kuchennych bardzo dobra okolica. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 075

Meble
jadalki sprzedaje tanio. Stolarnia Grobla 6. zdw 40 541

Meble kuchenne
wyprzedaje za bezcen Koniecki. Piaskowa 3. zdw 40 569

16,—
29.—; 48.— para ślubnych obrączek i droższe poleca Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 41 042

Gospodarstwo
150 mórg, średnia ziemia drenowane 3 min. od dworca 3 klm. od miasta powiatowego, 25 klm. od Poznania ładne położenie nad lasem państwowem oraz blisko Warty. Inwentarz żywy i martwy I. klasy. Budynki masywne. Można rodzielić na dwie części, ponieważ są dwa zabudowania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 995

Radjoaparaty
3—4 lampowe. Poznańska 27, mieszkanie 4. zdw 40 940

Futro
sealowe, nowe 225. Półwiejska 37, mieszkanie 4. zdw 41 101

Dla ludzi interesu

tylko obuwie z firmy „Waza" — gdyż jest trwałe i tańsze od zagranicznego — całe ze skóry, bez tektury, męskie szyte za 19.90 — damskie od 15.90, dla młodzieży od 11.50. — Fabryka Obuwia „Waza", Wrocławska 15. Pw 11 776-12.94

Singera
wpuszczaną magiel domową radjo sprzedam. Szamarzewskiego 19 II. lewo. zdw 41 062/3

Obrączki ślubne
od 5 zł poleca w wielkim wyborze R. Prante, św. Marcin 56 zdw 41 148

Fiat 505
sprzedam lub zamienię na motocykl. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 113

6,000 par pończoch Bemberga wyprzedaje taniej jak z licytacji
oryginalne prawdziwym szewkiem 2.25; 2.65, strzałka 2.75; prima Bemberg 3.25. Złoty Turila 3.45. Macco 0.75; jedwabny flor 0.90; poczwórne Fildecose 2.85, skarpety męskie 0.25, nicianki 0.35; mercyzowane 0.45; 0.65 jedwabne 0.75, prima 0.90, nowość 1.25. Wielki wybór. Najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 41 024

Benenowski Półwiejska 3
Obrączki, zegarki za bezcen. zdw 41 039/40

5 KUPNA

Samochód
limuzynę 4 lub 6 osobową bardzo dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 519

Motocykl
z przyczepką kupię tylko nowoczesny i mało używany. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 505

Kraty
rozsuwalne do okien wystawowych kupię. Oferty z podaniem wielkości i ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 40 401

Tokarnię
zegarmistrzowską kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 734

Motocykl
z przyczepką kupię tylko nowoczesny i mało używany. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 939

Pianino
lub fortepian kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 147

Fotograficzny
aparat Leica okazyjnie kupię — Oferty Kurjer Poznański rw 5012

Kupię
2 pasy skórzane à 10.25 mtr długie 200 m/m szerokie, pas skórzany 11.50 mtr. długi i 100 szeroki, pas skórzany podw. szczyty 16 mtr. długi, 150 szeroki. Zgłoszenia Maj. Koszuty, p. Środa. zdw 40 984

Aparat fotograficzny
dobry kupię. Oferty opisem cena Kurjer Poznański zdw 40 977

Motocykl
kupię. Zgłoszenia. F. Klorek, Sędziny, Buk. zdw 40 976

Kupię
nowy dom, willę w Poznaniu. — Gotówka 18 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 010

Dywan
lub ewentl. kilim ca 3×4 m kupię za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański dw 3108

Demar
na bufet na 4 do 6 potraw kupię Oferty Kurjer Poznański zdw 41 065

Butle stalowe
do tlenu, dobrze utrzymane, dwie kupi. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 105

Używane płyty
gramofonowe kupuje i zamienia St. Jarosz, ul. 27 Grudnia 3. zdw 41 000

Resztówkę
willę lub ładnie położone gospodarstwo blisko Poznania kupię wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 950

6 KAMIENICE

Willę
w Poznaniu nową, luksusową, 4-mieszkaniową, z składem, przy wpłacie ca. 38 000 dochód 7 000, sprzedam amort hipoteka 35 000 po 6.8 % na 25 lat. Wolna od podatków i stempli przy kupnie. Dla nabywcy ewentl. wolne 3½ komfortowe mieszkanie z ogrodem. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 775

Kamienica
Toruń główna ulica cena 50.000, wpłaty 25.000, reszta hipoteki do tego 2 place budowlane, dochód 4.700 Maciejewski, Dąbrowskiego 88, telefon 62 66. zdw 40 359

Kupię
kamienicę w śródm.eściu lub pobliżu. Wpłata gotówką 60—80.000 agenci wykluczeni. Zgłoszenia z dokładnem podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdw 41 012

Kamienica
dwupiętrowa ze składami i przyległym ogrodem, w najlepszym stanie, w centrum miasta Ostrowa, z powodu stosunków rodzinnych zaraz do sprzedania. Roczny dochód 7 000 złotych Cena objektu 57.000 złotych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 116

7 PIENIĄDZ

Pożyczki
5 000 zł poszukuję na hipotekę. Oferty Kurjer Pozn zdw 40 504

Pani
z inteligencji poszukuje wspólniczki z kilkoma tys. zł. do pensjonatu w Krynicy Oferty Kurjer Poznański zdw 40 963

Złote
monety kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 100

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
3 pokojowe balkon, światłem w Żabikowie ulica Laskowska 19, 20 minut od dworca Luboń zdw 40 973

Próżny
pokój Górczyn, ul. Ostatnia 33, parter. zdw 41 009

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia zaraz do wynajęcia. Główna, ul. Lecha 4a, Wysocki. zdw 41 018

Dwupokojowe
półroczną dzierżawa. Wielkie Garbary 44 (Restauracja). zdw 41 038

Mieszkanie
5 pokojowe, komfort, od 1. 5. 32 przy ul Grodzińskiej, za miesięcznym czynszem 300 zł. Tylko poważni reflektanci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 098

Centrum
5 pokojowe z wygodami bardzo dobrze utrzymane wolne od 1 go kwietnia korzystna dzierżawa. Oglądać od 11—12 i 4—6 Plac Nowomiejski 10 a II. m. 7. zdw 41 077

9 SZUKA MIESZK.

Urzędnik
państwowy szuka zaraz 2 pokoi kuchnią wprost od gospodarza — Starołęka. Rataje niewykluczone. Oferty podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 40 583

5—6
pokojowego komfortowego mieszkania śródmieściu poszukuję od zaraz lub 15 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 873 lub telefon 50 05.

Lekarz
szuka 5—6 pokojowego mieszkania w centrum wprost od gospodarza nie wyżej I. piętra, oferty Kurjer Pozn. zdw 39 965. Pośrednicy wykluczeni.

4—6
pokojowego mieszkania poszukuję centrum nie wyżej II. piętra. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 981

Mieszkania
4—5 pokojowego z łazienką, śródmieściu nie wyżej II. piętra poszukuje się. Oferty wyszczególnieniem czynszu warunków do Kurjera Pozn. zdw 41 015

Mieszkania
2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza poszukuje zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 057

Bankowiec
poszukuje 2 pokojowego mieszkania za czynszem nie wygórowanem. Pośrednicy wykluczeni. — Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 2797

11 POKOJE UMEBL.

Męski
sypialny łączne, elektryczność — słoneczne. Wszystkich Świętych 3. I. ptr., mieszkanie 8. zdw 40 863

Pokój
panu. Jasna 4 m. 4. zdw 40 426

Niedrogi
ładny inteligentnej osobie, Strusia 3 mieszkanie 7. zdw 40 852

Wspólny
pokoje (pianino). Wojciecha 3, m. 5. zdw 40 636

Balkonowy
Ratajczaka 11 a 3 wejście — Hauffe. zdw 41 003

Jednoosobowy
frontowy. Słowackiego 35 mieszkanie 11. zdw 41 002

Dwuosobowy
elegancki Patrona Jackowskiego 9 mieszkanie 6. zdw 40 937

Słoneczny
używalność kuchni małżeństwu. Focha 95, Spiżewska. zdw 40 944

Próżny
1 kwietnia. Łąkowa 20 II. prawo zdw 41 001

Niekrępujący
wygodny, słoneczny, jedno — dwuosobowy. Wyspiańskiego 12, m. 7 zdw 40 971

Czysty
elektryczność Aleja Wielkopolska 45. I. ptr. zdw 40 965

Pokój
elektr., telefon 1—2 osób wszystkiemi wygodami. Wrocławska 28/29, m 14 przy placu Świętokrzyskim. zdw 41 043

Dwa
pokoje z telefonem. Św. Marcin 5, mieszkanie 13. zdw 41 044

Czysty
niekrępujący pościel niekonieczna. Strzelecka 14. I., m. 3. zdw 41 049

Pokoik
śródmieściu (zł 35) także przyjezdnym. Kręta 4. IV. prawo. zdw 41 050

Przyjezdnym
pokoje wolne, ogrzewane. Dąbrowskiego 23 m 7 zdw 41 014

Pokoik
jednoosobowy dla intelig. pana lub pani tanio od 1. Grunwaldzka 23, m. 9 zdw 41 020

Centrum
pokój dla 2 panów. Pocztowa 26, m. 10. zdw 41 071

Pokój
dla małżeństwa umeblowany z używaniem kuchni. Pamiątkowa 12 m. 10. zdw 41 068

Dwa
dobrze umeblowane frontowe słoneczne pokoje, elektryczność, łazienka do wynajęcia Przemysłowa 40, m. 5. zdw 41 067

Dwuosobowy
frontowy, słoneczny inteligentnym. Ogrodowa 11, III. lewo. zdw 41 064

Pokój
zaraz. Piekary 8, m. 8. zdw 41 022

Dwuosobowy
i skromny. Mostowa 15, m. 9. zdw 41 026

Dwuosobowy
przy dworcu elektryczność. Marszałka Focha 27, front II., Sypniewski. zdw 41 029

Pokój
wynajmę. Kopernika 8, m. 2. zdw 41 032

Utrzymaniem
pokój panu 100 zł. Wierzbięcice 6, m. 5. zdw 41 033

Pokój
umeblowany osobne wejście inteligentnemu panu. Wielkie Garbary 48, m. 10. zdw 41 035

Elegancki
niekrępujący. Łąkowa 16. I., prawo. zdw 41 102

Miły pokój
dla jednej osoby, niekrępujący, elektryczność. Aleje Marcinkowskiego 24, m. 31. Spandowska. zdw 41 097

Panu
wspólny pokój. Św. Marcin 15, mieszkanie 13. zdw 41 094

Czas
krótszy dłuższy utrzymaniem — bez. 1—3. Półwiejska 2, m. 6 zdw 41 144

Dwuosobowy
Cieszkowskiego 8, m. 9. zdw 41 142

Umeblowany
pokój z elektryką. Skarbowa 15, m. 21. zdw 41 140

Skromny
elektryczność. Marcina 41, m. 10. zdw 41 139

Blisko Uniwersytetu
dwuosobowy, frontowy słoneczny ogrzewanie elektryczność Towarowa 20 m. 3. zdw 41 138

Pokój
duży. Wielkie Garbary 34, mieszkanie 12. rw 5013

Słoneczny
2 osoby od 1. Dąbrowskiego 33, m. 3. zdw 41 053

Elegancki
frontowy słoneczny duży, elektryczność zaraz utrzymanie. Pocztowa 22, m. 9. zdw 41 079

Pokój
Patrona Jackowskiego 9, m. 2. zdw 41 076

Pokój
umeblowany wynajmę tanio. — Kraszewskiego 10 mieszkanie 2. jw 2794

Pokój
umeblowany czysty (elektr.) zaraz wynajmę. Szamarzewskiego 30, mieszkanie 11. jw 2798

Pokój
Działyńskich 8 m. 3. zdw 41 122

Skromny
dwom panom Św. Marcin 41, m. 12 zdw 41 121

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
poszukuję z klatki schodowej niekrępującego umeblowanego na 2 osoby śródmieście. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 40 726

Pokoju
dla pani na stałe w śródmieściu poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 005

Pokoiku
niekrępującego Łazarz poszukuje pan. Zgłoszenia cena Kurjer Poznański zdw 40 955

Bezdzietne
małżeństwo szuka pokoju używaniem kuchni do 30 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 41 046

Pokoju
próżnego poszukuje młode małżeństwo od 1. 4 Oferty Kurjer Poznański zdw 41 048

Poszukuję
pokoju za posługę. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 011

Poszukuję
pokoju bezdzietne małżeństwo — używaniem kuchni Oferty z podaniem czynszu Kurjer Poznański zdw 41 141

Niekrępującego
pokoiku 25 od 15 4. poszukuje panienka Oferty Kurjer Pozn. rw 5004

Pani
poszukuje pokoju z pościelą Cena oferty Kurjer Poznański zdw 41 083

Urzędnik
szuka niekrępującego, elektrycznością pościelą. Jeżyce centrum Ofrty Kurjer Poznański jw 2800

13 LOKALE

Skład
do wynajęcia obok P. K. O. Ul. Dąbrowskiego 4. zdw 39 367

Lokalu
nadającego się na restaurację tylko w centrum miasta wprost od gospodarza poszukuję. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 40 996

Pokój męski na biuro lub 2 panom
zaraz lub 1 kwietnia. Fr. Ratajczaka 11 a. 3 wejście m. 69 II. ptr zdw 40 989

Szukam
ubikacji frontowej niedrogiej na prasowalnię. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 084

14 DZIERŻAWY

Garaże murowane od zł 20.— miesięcznie
postój doba zł 2.—. Garaże Polonia, Drużbackiej 2, przy Parku Wilsona. zdw 40 774

Lokal fabryczny
w Poznaniu ca. 500 m². ca. 3.5 do 4.0 m. wysokości możliwie z ogrzewaniem siecią siły elektr. poszukiwany celem wydzierżawienia. Oferty z dokładnym opisem i podaniem wysokości dzierżawy upraszamy do Kurjera Poznańskiego zdw 40 763

Kuźnię
mieszkanie wydzierżawię narzędzia maszynerje do wyrobu resorów z zapędem motorowym tanio sprzedam. Wytwórnia resorów Krüger, Kosowo, p. Nakło. zdp 40 202

Dzielny fachowiec
poszukuje dzierżawy restauracji względnie bufet na własny rachunek. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 997

Ubikacje
sucho, welbowane nadające się na biura, składnice warsztaty mech. itp. od 1. 4. 32 do wydzierżawienia Obejrzeć można u gosp. H. Waszczyński, św. Marcin 27. II. ptr. godz. 8—1 i 3—6 zdw 40 985

Ogród
2¼ morgi, 100 drzew owocowych, 3 pokoje kuchnia przy Poznaniu wydzierżawię Oferty Kurjer Poznański zdw 40 979 80

Stajni
na 1 konia, śródmieściu zaraz poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 104

Mieszkanie
na stałe lub letnisko wydzierżawię. Puszczykowo Słoneczna 10. zdw 41 125

16 OSOBISTE

Mamusie!
pamiętajcie że w wózkach dziecięcych M. Pogorzelskiego Poznań. Wodna 7 bobaski się najzdrowiej chowają. zdw 40 869 70

22 ROZMAITE

Samochód
z szoferem do wyjazdów Wielkopolska Pomorze poszukuje — Mrówka, Kraszewskiego 13, Cukiernia. zdw 41 059

Samochód
na 6—9 osób wypożyczam po 0.35 za kilometr. „Dom Zleceń" — Szkolna 6, III. zdw 41 112

Przytulisko
dla nieuowląt w Poznaniu odda na własność dzieci od roku do 2 lat ładne i zdrowe. Zgłoszenia drowa Wieruszowa. Wały Kościuszki 3. zdw 40 954

Ceny dotąd niebywałe!
1,45 zł
pończocha jedw do prania I-a jedwab 2.90 Bemberg Złota pieczątka" od 3.25. pończocha jedwabna niedoścignionej trwałości 3 90 pończocha macco od 0.45 jedwabny flor od 0.95 I-a pończocha od 1.90. fil d'ecosse od 2.90 poczwórny fil d'ecosse od 3 25 dziecięce 5 nr 0 60 10 nr 0 80 skarpetki męskie od 0 45 deseniowe od 0.75 poleca po znacznie zniżonych cenach w wielkim wyborze Specjalny Magazyn Pończoch : Fabryka Bielizny J Schubert Wrocławska 3 — Ceny niskie — Towar trwały. Pw 11 284-9.24

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — Teatr zamknięty
Piątek, 25. 3. — Teatr zamknięty
Sobota, 26. 3. — Teatr zamknięty
Teatr Nowy: Dziś — Teatr nieczynny
Piątek, 25. 3. — Teatr nieczynny
Sobota, 26. 3. — Teatr nieczynny
Niedziela, 27. 3. o godz. 8. „Ósma żona sinobrodego" — występ Junoszy-Stępowskiego
Poniedziałek, 28. 3. po poł. o godz. 3.30 „Azais" — występ gościnny Junoszy-Stępowskiego
O godzinie 8. „Ósma żona sinobrodego" — występ Junoszy-Stępowskiego
Wtorek, 29. 3. „Ósma żona sinobrodego"
Teatr Wielki: Od poniedziałku do soboty teatr nieczynny
Niedziela, 27 3. o godz 3 „Hrabia Luxenburg" — Ceny zniżone
O godz. 8. „Rózwódka"
Poniedziałek. 28. o godz. 3 „Cnotliwa Zuzanna" — Ceny zniżone
O godz. 8. „Rozwódka"
Teatr przy ul. Ratajczaka 21 (Dom Rzemieślniczy). Dziś o godz 8 wspaniałe misterjum o Męce Pańskiej. Ceny miejsc od 50 gr do 2 00 zł. Przedsprzedaż w księgarni św. Wojciecha.
Teatr Narodowy, ul. Fr. Ratajczaka 21: (Dom Rzemieślniczy) — Niedziela 27. 3. o godz. 17-tej — „Pajac i Laleczka" bajeczka dla dzieci
Poniedziałek, 28. 3., o godz. 15-tej — „Czerwony Kapturek" bajeczka dla dzieci
O godz. 17-tej „Ogniem i Mieczem" poraz ostatni
Bilety do nabycia A. Szrejbrowski, ul Gwarna 20, a w niedzielę i święta od 10 rano do 17-tej w Teatrze Narodowym (Dom Rzemieślniczy), ul. Fr. Ratajczaka 21.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „św. Antoni Padewski".
Aurora: „Biali Indjanie i Postrach Złoczyńców".
Corso: „Upiory stepu i Z wiatrem w zawody".
Colosseum: „Walka w obłokach i Dom Strachów przy Placu Washingtona".
Metropolis: „Klątwa rodu mandarynów".
Muza: „Kobieta".
Nowości: „Chrystus".
Odeon: „Z rozkazu Księżniczki".
Orzeł: „Coraz prędzej i Drapieżne Sępy".
Renaissance: „Walka w podziemiach".
Roxy: „Jarmark miłości".
Słońce: „Cud wilków".
Sfinks: „Spadkobierca Casanowy".
Tecza: „Carewicz".
Uśmiech: „Król Królów".
Wilsona: „Miłość maturzysty".

Obrazy oprawa obrazów
najtaniej w firmie Witold Lewowski. Wrocławska 36. Pw 11 785-12.92

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy — sprzedam 180. Grobla 4. mieszkanie 2. zdw 41 093

Okazja!
Z powodu przeprowadzki wyprzedaje za bezcen garsonki suknie swetry pullowery itp. — „Tricot" Szymańskiego 10. Pw 11 739-54.182

3,30 koszula sportowa
smokingowa 4.90. macco gorsem 2.45, robocza 2.25. biała 2.50 nocne 3.85. kalesony macco 1 35 dymka 2.50. czapki męskie od 1.15. chłopiece 0.85. paski skórkowe od 0.65 rękawiczki kremowe 1 75. Nappa 4.90 — paskiem 5.75 krawaty — kołnierzyki — największy wybór. Najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 41 023

Oddam
trzymiesięcznego chłopca na własne lub na wychowanie 25 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 982

Ceny dotąd niebywałe!
3,90 zł
Koszula sportowa z krawatką — koszula wierzchnia zefirowa od 5 90 markizetowa jedw od 8 90 koszula biała smokingowa od 6.90 koszula dzienna białe płótno od 2 90 kalesony trykotowe od 1 90 koszule trykotowe od 2 50 koszule męskie nocne z trwałemi obszywkami od 4 90 — skarpetki od 35 gr — prima od 65 gr deseniowe modne kolory od 95 gr poleca dopóki zapas starczy po cenach niebywale niskich Fabryka Bielizny J Schubert ul Wrocławska 3 Ceny niskie — towar trwały. Pw 11 286-9.26

23 OŻENKI

Kawaler
lat 40. przystojny brunet mający kamienicę w Poznaniu bez długu oraz folwark 500 mg. poszukuje panny sympatycznej posiadającej od 10—30 tys zł. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 972

Mechanik
lat 30 przystojny, pracowity posiada 45 000 później więcej szuka żony posagiem około 30 000. Dyskrecja zapewniona Gawlakowa Gniezno. Hotel Dworcowy. nw 9488

Kawaler
lat 31. ciemn. blondyn na państw. posadzie szuka dobrej żony do lat 25. Zgłoszenia kierować do Kurjera Poznańskiego zdw 41 134 możliwie z fotografją.

24 NAUKA

Kursy
kroju, szycia damskiego. Nowak Wrocławska 33 dw 3 045

Kursy
stenografji, pisania na maszynach rozpoczynam 5 kwietnia. Kantaka 1. II. piętro. zdw 40 415

Tłumaczenia
na francuskie angielskie niemieckie polskie wykonuje przepisuje na maszynie lekcje Spandowska Aleje Marcinkowskiego 24 m. 31 od 3 30—5 nw 7341

Doktorat
całkowite studja akademickie we wszystkich dziedzinach wiedzy. Po ukończeniu studjów dyplom uniwersytecki — International Academic Office. Boite postale Nr 524 Bruxelles (Centre) Belgja dw 2975

Student
rutynowany korepetytor udziela lekcyj z zakresu gimnazjum. Łacina, francuskie niemieckie, za obiady kolacje pokój, także poza Poznań, tanio. Dobre polecenia. Oferty pod zdw 40 948 do Kurjera Poznańskiego.

Dyplom
niem. nauczycielka gimnastyki udziela lekcji nowoczesnej gimnastyki. 5 zł miesięcznie. Oferty pod 2819 do Kosmos. Zwierzyniecka 6. nw 9454

Matura korespondencyjnie
Eksternów, także początkujących (posiadających wykształcenie elementarne) przygotuje całkowicie, poręczając wyniki. abs. Uniw. — Siedmioletnia praktyka. Miesięcznie 20 złotych. Spieszne zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 41 110

26 ROZRYWKA

Kino Corso
Upiory stepu i Z wiatrem w zawody. zdw 41 036

Kino „Uśmiech"
Marsz. Focha 4 Za zgodą władz kościelnych wyświetla w piątek, sobotę i niedzielę monumentalny dźwiękowiec Król Królów, o którym cały świat chrześcijański wyraża się z zachwytem. zdw 41 126

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Doświadczony włódarz
w sile wieku, z dobremi świadectwami niemieckiemi i kilkonastoletnią praktyką poszukuje miejsca włodarza we większym majątku ziemskim. Łaskawe zgłoszenia: Stanisław Kokot Praszka, wojew. łódzkie. ul Cmentarna 5. zdw 40 611

Nadmłynarz
z długoletnią praktyką z dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 613

Gospodyni - kucharka
poszukuje posady zaraz lub od 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 703

Dziewczyna
samodzielna z gotowaniem do wszelkich prac domowych, uczciwa i pracowita szuka posady od 1 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 964

Osoba
starsza, czysta, długoletnie świadectwa poszukuje posady od 1. 4. u samotnych osób lub do małego dziecka u lepszych państwa. — Oferty Kurjer Poznański zdw 40 962

Rządca gospodarczy
lat 32 z wyższem wykształceniem mogący się okazać dobremi świadectwami na ostatniej posadzie zarządzał samodzielnie przez 8 lat poszukuje posady — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 40 960

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 021

Szofer
rolnik trzeźwy sumienny szuka posady prywatnej, małe wynagrodzenie lub utrzymanie. Zgłoszenia Franciszek Wojtaszek — Markowice poczta Pławce powiat Środa zdw 41 145

WINA
NAJLEPIEJ
NAJTANIEJ
KUPISZ
w FIRMIE
Woźniak i Kosicki
dawn. Jacob Appel
Najstarszy Dom Delikatesów
Tel. 30-75 Al. Marcinkowskiego 7. Rok zał. 1838

Inteligentna
panienka poszukuje posady biurowej, lub na wyjazd jako nauczycielka początki muzyki, szkoła średnia i liceum handlowe. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 761

Stolarz
narodowiec ojciec 6-ciorga nieletnich dzieci będąc bez środków wyżywienia prosi o jakąkolwiekbądź pracę. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 732

Gosposia
lat średnich zaufana wzorowa z dobrem gotowaniem do wszystkiego zajmie się całem domem. — Oferty Kurjer Poznański zdw 40 797

Pianistka i skrzypek
dobrze zgrani poszukują posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 40 746

Wdowa
inteligentna młoda poszukuje posady zarządczyni lub gospodyni u samotnej osoby, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 913

Młynarz
kawaler, kilkoletnią praktyką poszukuje posady, również obeznany obsługą motoru ssącego i Diesla. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 716

Rządca gospodarczy
lat 36 z 10-letnią praktyką w postępowych i intensywnych majątkach w Wielkopolsce z ukończoną szkołą rolniczą w Niemczech rzutki energiczny i zamiłowany w swym zawodzie zna dokładnie uprawę buraków cukrowych, rybołówstwo hodowlę inwentarza zarodowego oraz książkowość rolniczą. Dobre referencje w ostatniej posadzie 3 lata przyjmie stałą posadę od 1. 4. 1932 lub prędzej Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 39 667

Gdzie
brak w gospodarstwie domowem od 1. 4. osoby zaufanej, sumiennej solidnej pedantki w czystości, która zna gotowanie, pieczenie, zaprawy prasowanie, także kochająca dzieci. Świadectwa bardzo dobre. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 004

Gospodyni
kucharka z dobremi świadectwami, znająca wykwintną kuchnię, pieczenie tortów poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 956

Monter
samodzielnie pracujący, specjalnie dla silników Diesla, poszukuje posady do warsztatu lub za szofera. Oferty Kurjer Poznański rw 4 999

Kreślarz
szuka posady od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 974

Dziewczyna
uczciwa, pracowita szuka posady do wszystkiego z gotowaniem od 1. 4. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 970

Dziewczyna
pilna uczciwa, pracowita poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 41 019

Biurowa
z własną maszyną poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 007

Elew aptekarski
z 1½ roczną praktyką poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 075

Poszukuję
posady jako pokojowa lub do dzieci do dworu lub miasta. — znam obsługę i cośkolwiek szycia Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 133

Służąca
młodsza znająca wszystkie prace domowe zupełna sierota poszukuje posady od 1. 4. okolica obojętna świadectwa długoletnie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 41 056

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego lub posługi. Oferty Kurjer Poznański jw 2793

Skromna
dziewczyna sierota szuka jakiejkolwiek pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 123

Czeladnik
krawiecki młody szuka pracy za skromnem wynagrodzeniem lub z utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 676/7

Pomocnik handlowy
z branży kolonjalno-delikatesowej, restauracyjnej sumienny z dobremi świadectwami i referencjami, skromne wymagania mogący złożyć gwarancję poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 932 3

Inwalida
wojenny biurowy przyjmie posadę w majątku za utrzymanie bez wynagrodzenia. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań Fredry 7. pokój 47 telefon 39-97 zdw 40 769/70

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego od 1 Oferty Kurjer Poznański zdw 40 776

Posady
u samotnej osoby do prowadzenia gospodarstwa poszukuje panienka. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 786

Pomocnica
aptekarska egzamin wojewódzki, poszukuje posady lub zastępstwa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 715

Panowie Budowniczy
Który przyjmie chłopca z czterema klasami gimnazj. na praktykę? Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 708

Inteligentna
sierota lat 24, znajdująca się w krytycznem położeniu, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 699.

Piekarz - szofer
przyjmie jakąkolwiek posadę, najchętniej gdzie wyuczyłby się cukiernictwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 760

Młodsza
gospodyni poszukuje posady u samotnej osoby, dobre referencje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 757

Dziewczyna
czysta ze wsi do wszystkiego gotowaniem szuka posady zaraz lub 1. IV. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 752

28 WOLNE MIEJSCA

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Mateiki 48 zdw 40 816

Zdolnych Zastępców Losowych
poszukuje poważna firma. Najwyższa prowizja zaliczki! Zgłoszenia „Ewentualne fixum". Polrek — Lwów Zimorowicza. nw 9 309

Fryzjerka
potrzebna. Wroniecka 6. zdw 41 000

Buchalter
samodzielny, który pracował w rachunkowości w garbarni potrzebny zaraz do fabryki skór. Odpisy świadectw z życiorysem kierować Kurjer Pozn. zdw 40 998

Zarobek
poboczny dla pp. woźnych w instytucjach prywatnych i rządowych. Zgłoszenia Górna Wilda 100, mieszkanie 7. zdw 40 942

Potrzebna
od 15. 4 pokojowa religijna, uczciwa ze znajomością szycia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 945

Służąca
z gotowaniem praniem potrzebna. Poznańska 8/10 piekarnia. zdw 40 957

Wspólnika (czki)
z gotówką 4—5 000 zł poszukuje zaraz (gwarancja i procent). — Oferty Kurjer Poznański zdw 40 983

Kelner
z gwarancją potrzebny. Adres Kurjer Poznański zdw 40 987

Fryzjerka
potrzebna św. Marcin 24. zdw 41 045

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Kantaka 6. zdw 41 069

Pomocnika
i fryzjerkę do pomocy przyjmę. Wielka 17. zdw 41 058

Pomocnik
ogrodniczy i uczeń mogą się zgłosić. Ul. Kosynierska 18. Górczyn. zdw 41 013

Dziewczyna
posługę przed południem potrzebna G. Wilda 65, m. 19. zdw 41 017

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Plac Sapieżyński 5. zdw 41 027

Fryzjer
potrzebny G. Wilda 25. zdw 41 031

Posługaczka
potrzebna zaraz. Górna Wilda 102 mieszkanie 7 zdw 41 041

Służąca
potrzebna. Piekarnia. Małeckiego 12. zdw 40 967

Ekspedjentka
tylko z branży potrzebną zaraz. Swoiński mistrz rzeźnicki. Pocztowa 16. zdw 41 080

Podróżującego
zaprowadzonego w składach kolonjalnych i restauracjach do sprzedaży win soków owocowych octów poszukuje Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 968

Fryzjer
potrzebny. Górna Wilda 30. zdw 41 137

Fryzjer
Górna Wilda 53. zdw 41 149

Fryzjerski
pomocnik dzielny zaraz. Dąbrowskiego 41a. jw 2801

Dziewczyna
zdrowa uczciwa z dobrem gotowaniem potrzebna od 1. 4. Dąbrowskiego 54 skład papieru. jw 2792

Młodszy
pomocnik fryzjerski i fryzjerka na wypomóżkę. Górna Wilda 122. zdw 41 089

Szofera
dobrego potrzebuje. Kaucja 1 000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 091

Fryzjerka
Mylna 6 jw 2802

Kasjer - gorzelnik
wiek 30 40 lat, gimnazjalne wykształcenie kurs gorzelnictwa i książkowości gospodarczej W. I. R., z kilkoletnią praktyką i kaucją, potrzebny od 1 7 — Kopje świadectw i wymagania nadesłać: Trzebiński, Będzitowo per Barcin zdw 41 115

Inteligentnego
energicznego pana z większą gotówką poszukuje do poważnej, zyskownej współpracy Oferty Kurjer Poznański zdw 41 096

Wspólnika
3 000 poszukuje. Stała praca wysokie zyski zapewnione. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 095

8 złotych
dziennie zarabiają osoby pracowite wszędzie. Stała poboczna praca domowa korespondencyjna. Przedsiębiorstwo Przemysłu krajowego. Gdynia Port. dw 3 111.

Agronom
z kaucją 7 tysięcy złotych z dobremi referencjami potrzebny zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 146

Fryzjer
fryzjerka potrzebni zaraz. Wielkie Garbary 14 rw 5015

Fryzjerka
dzielna, stała posada Wodna 14. zdw 41 055

Fryzjerka
potrzebna Gołębia 10/11. zdw 41 054

Fryzjerka
pomocnik potrzebni. Półwiejska 16 zdw 41 052

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Górna Wilda 95 zdw 41 051

Fryzjerka
dobra na wypomóżkę. Słowackiego 34. zdw 41 081

Fryzjerka
lub kursistka potrzebna. Dąbrowskiego 38 zdw 41 078

Potrzebny
ogrodowy samotny młodzey z ukończoną szkołą ogrodniczą i praktyką od 1. 4. rb. Zgłoszenia piśmienne z odpisem świadectw do Maj Krotoszyn poczta Barcin powiat Szubin. zdw 41 117

DYWANY - FIRANY
chodniki, serwety, narzutki, kołdry watowane, kapy, ceraty
w niezrównanym wyborze po znanych niskich cenach poleca
F. WOŹNIAK, Poznań,
ul. Rynkowa (Kramarska 16).
Pw 11 770-12.84

Humor zagraniczny

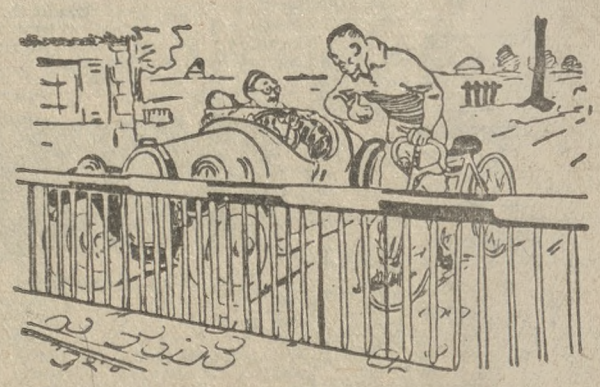

— To ty, pokrako, nazwałeś mnie przed chwilą osłem?
Przepraszam pana bardzo, ale nie miałem czasu przypatrzeć się panu dokładniej.
(Le Rire, Paryż). S. F.

Przedpłata na kwiecień 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00 w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11 większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072. w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P K O. Poznań nr 200 149.